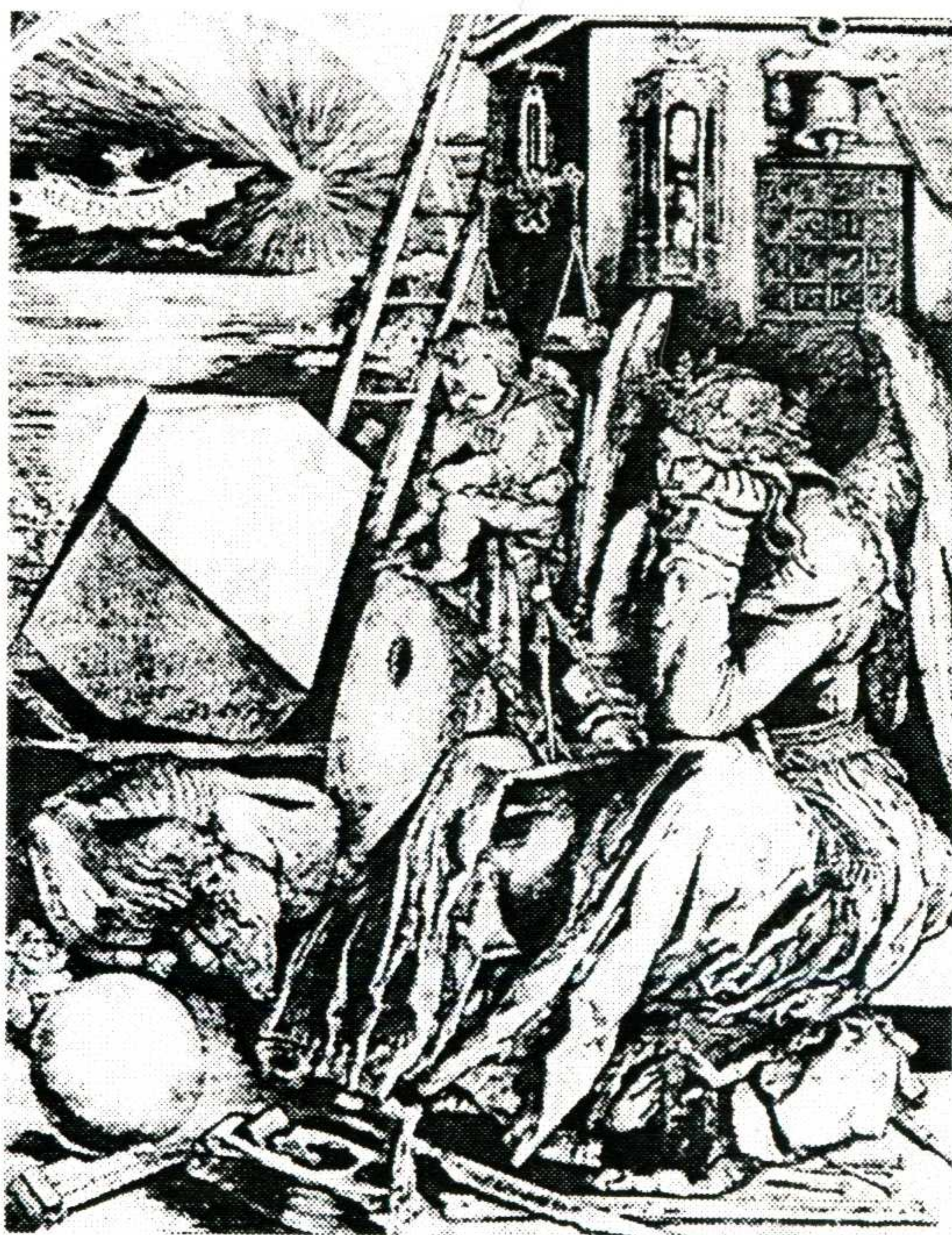

VASILE LOVINESCU

Meditații, Simboluri Rituri

Volume publicate

- Al patrulea Hagialâc.* Cartea Românească. București, 1981;
ed. a II-a Editura Rosmarin, 1996.
- La Dacia iperborea.* Trad. Claudio Mutti. Ed. All'insegna del
Veltro. Parma, 1984.
- La Dacie hyperboréenne.* Pardès. Puiseaux, 1987.
- Creangă și Creanga de Aur.* Cartea Românească. Buc, 1989;
ed. a II-a Editura Rosmarin, 1996
- Monarhul ascuns.* Institutul European. Iași, 1992.
- Interpretarea ezoterică a unor basme și balade românești.*
Cartea Românească. București, 1992.
- Incantația sângelui.* Institutul European. Iași, 1993.
- Mitul sfâșiat.* Institutul European. Iași, 1993.
- Steaua fără Nume.* Ed. Rosmarin. București, 1994.
- Jurnal Alchimic.* Institutul European. Iași, 1994.
- Dacia hiperboreană.* Ed. Rosmarin. București, 1994.
- Scrisori crepusculare.* Ed. Rosmarin. București, 1995.
- La Colonna Traiana.* Trad. Claudio Mutti. Ed. All'insegna
del Veltro. Parma, 1995.
- Însemnări Inițiatice.* Ed. Rosmarin. București, 1996.
- O icoană creștină pe Columna Traiană.* Cartea Românească,
București, 1996.
- Meditații, Simboluri, Rituri* Ed. Rosmarin, București, 1997.

Vasile Lovinescu

Meditații, Simboluri, Rituri

Ediție îngrijită de:
Roxana Cristian și Florin Mihăescu

Editura Rosmarin
BUCUREȘTI
1997

Coperta
Corvin Cristian
Lectori: Stela Gheție-Tinney și Dan Stanca

Ilustrația copertei
Albrecht Dürer, *Melencolia* (gravură)

© Editura Rosmarin, 1997
ISBN 973-97811-3-6

Notă editorială

Acest volum de *Meditații, Simboluri, Rituri* constituie partea a treia și ultima a ceea ce s-ar putea numi "Jurnalul" lui Vasile Lovinescu, din care primele două părți au fost publicate sub titlurile:

Jurnal Alchimic - Institutul European, Iași, 1994.

Însemnări Inițiatice - Editura Rosmarin, București, 1996.

Denumirea de "jurnal" are dealtfel numai un caracter convențional întrucât nu toate textele sunt datate, unele fiind doar numerotate sau nici atât, și foarte puține sunt legate de întâmplări cotidiene, cele mai multe fiind gânduri dincolo de orice conotație temporală.

Titlurile celor trei volume au fost date de editori, urmând sugestii rezultate din text, căci "jurnalul" nefiind destinat publicării nu a fost intitulat de autor.

După datele existente în manuscrise (caiete), redactarea "jurnalului" s-a făcut între anii 1964-1966.

Volumul de față cuprinde elemente de istorie, etnografie, folclor, filologie sacră și în genere aspecte tradiționale și metafizice din literatura românească și universală. De asemenea, volumul conține observații inedite privind teologia creștină, filozofia europeană, istoria religiilor, până la abordarea internă a riturilor și simbolurilor. Nu mai puțin lipsite de interes sunt cugetările autorului asupra diverselor aspecte ale artei arhaice și chiar moderne. Dar toate aceste pagini își subliniază importanța prin aceea că permanent fac trimitere la domeniul formării spirituale, cartea în sine reprezentând un *compendiu de cercetare* în direcția puțin exploratei ramuri a psihologiei abisale și transpersonale.

Cu acest volum de *Meditații, Simboluri, Rituri* se încheie practic și editarea operei lui Vasile Lovinescu cu excepția unor articole de tinerețe, publicate în anii '30, ani de informare și formare, care nu schimbă cu nimic configurația spirituală a gânditorului și viziunea sa tradițională.

Textele de față sunt publicate respectând ortografia lor inițială, cu excepția unor mici îndreptări de punctuație și a schimbării unor forme substantive învechite.

Unele cuvinte indescifrabile în manuscris au fost înlocuite prin puncte de suspensie.

De asemenea, unele neologisme create de autor au fost lăsate în forma lor.

Notele care însoțesc volumul cuprind, în cea mai mare parte, traducerea textelor din limbi străine folosite și comentate de autor.

Pentru termenii străini mai puțin cunoscuți s-a alcătuit un *glosar* alfabetic la sfârșitul volumului.

Pentru descifrarea însemnărilor din limba arabă mulțumim dlui profesor Teodor Ghiondea iar pentru traducerea textelor din limba germană mulțumim dlui dr. Mihai Constantineanu.

Nu în ultimul rând mulțumim doamnei Steliana Lovinescu, soția autorului, care de la distanță, ne-a vegheat eforturile de a edita această operă dificilă.

Bio -Bibliografie

1905 - Vasile Lovinescu s-a născut la 30 (17) Decembrie în Fălticeni, ca fiu mai mare al lui Octav Lovinescu, avocat, și al Anei Cetățeanu. Tatăl, frate cu criticul literar Eugen Lovinescu, se trăgea din comuna Rădășeni, iar mama din localitatea Subcetate, având în ascendență pe I. Budai Deleanu. Scriitorul a mai avut doi frați: Octav, avocat (1913-1945) și Horia, dramaturg (1917-1983). El face parte așadar dintr-o familie care a dat literelor noastre mai mulți scriitori, între care și Anton Holban, văr (1902-1937), Monica Lovinescu, vară și Alexandrina Lovinescu, vară.

Copilăria în Fălticeni, pe atunci un târg patriarhal, i-a fost normală, "adică fabuloasă", cum va spune scriitorul însuși. Nici nu putea fi altfel când s-a petrecut între Nada Florilor și Dumbrava Minunată, între bojdeuca lui Creangă, casa lui Sadoveanu și Buciumeniul lui Ion Dragoslav.

1912 - Școala primară și gimnaziul le face în "urbea natală", la gimnaziul Al. Donici, unde bunicul său, Vasile, era profesor și director.

1920 - Familia mutându-se în București, unde tatăl său era avocat la diverse firme, Vasile Lovinescu urmează liceul la colegiul Sf. Sava. După revenirea familiei în Fălticeni, el rămâne în capitală unde face Facultatea de Drept, nu pentru că ar fi avut vreo înclinație pentru această disciplină, ci pentru a rămâne în profesia tatălui său. În paralel face și câțiva ani la clasa de vioară a Conservatorului.

1928 - După terminarea facultății, Lovinescu lucrează ca jurist-consult la diverse firme, la primăria municipiului și apoi la Creditul Minier, până în 1947 când instalarea dictaturii îl silește să renunțe. În tot acest timp însă, principala preocupare a tânărului rămâne spiritualitatea, sub toate formele ei tradiționale, pentru care se simțea atras încă din anii liceului,

și pe care le studiază intens. În acest domeniu, el publică în anii '30 numeroase articole și eseuri în reviste ca: *Viața literară*, *Viața Românească*, *Adevărul Literar și Artistic*, *Credința*, *Familia*, *Azi*, *Vremea*, etc. - ca și câteva traduceri din l. germană, franceză și engleză. Figura care-l atrage în aceste începuturi de studii tradiționale este cea a misticului Bo Yin Ra, german de origine, care a avut, se pare, o ratașare inițiativă la o organizație cosmologică din Asia Centrală, ca și cea a scriitorului german Gustav Meyrink. Din cărțile lui Bo Yin Ra află Vasile Lovinescu de cartea lui René Guénon: *Le Roi du Monde*, pe care o și traduce (fără să o poată însă publica). Din acest moment gânditorul tradițional francez devine mentorul lui spiritual.

1934 - Începe corespondența cu René Guénon, retras la Cairo, care va dura neîntrerupt până în 1940, în paralel cu o meditație susținută asupra cărților lui și a marilor texte ale esoterismului universal. Chiar dacă va continua să scrie în reviste și să aibă relații cu unii scriitori români ca Dan Botta, Dan Petrașincu, Mircea Eliade și mai ales Sandu Tudor, atenția lui principală se îndreaptă spre obținerea unei inițieri, adică a unei ratașări la o linie de spiritualitate esoterică efectivă. Legături strânse se stabilesc cu Marcel (Mihail) Avramescu, poet de avangardă la a cărui revistă *Memra* (Cuvântul) va colabora și cu Mihai Vâlsan, și ei în căutarea unei inițieri, și în corespondență cu R. Guénon. Primul va trece în curând la ortodoxie (1936) și apoi se va preoți (1949); al doilea va obține o inițiere în Franța (1937).

1935 - Face un pelerinaj la muntele Athos căutând o binecuvântare isihastă, pe care ar fi putut-o obține cu condiția să rămână într-o mănăstire; nefiind cetățean grec, lucrul nu era posibil la vremea aceea.

1936 - La sfatul lui R. Guénon pleacă în Franța, la Amiens, și în Elveția, la Basel unde obține o inițiere alawită, prin Titus Burckhardt și F. Schuon, după care se întoarce în țară. Nu e vorba de o convertire la Islam, cum greșit s-ar putea crede, ci de integrarea într-o organizație esoterică universală (sufism),

încă vie și efectivă. De aici încolo, principala preocupare a lui Lovinescu, devenit "fiul al clipei", va fi realizarea spirituală. Va mai publica, în 1936-1937, în revista *Etudes Traditionnelles*, sub pseudonimul Geticus, un studiu în limba franceză de istorie și geografie mitică, intitulat *La Dacie Hyperboréenne*.

În 1939 face încă o călătorie în Franța, pentru a lua legătura cu F. Schuon, maestrul său spiritual. Aici îl reîntâlnește și pe M. Vâlsan, rămas la Paris ca diplomat, care primise și el o inițiere din aceeași sursă, și care va întemeia în curând la Paris, o *tariqah* condusă de el.

1940 - În timpul războiului, reformat din cauza unei vederi slabe, Lovinescu își va împărți timpul între ritualul inițiativ și meditația textelor sacre, între Fălticeni și București, unde se va stabili definitiv.

1945 - Are loc căsătoria cu Steliana-Victoria Păunescu care îi va fi o fidelă "păzitoare a pragului" și o constantă "piatră de șlefuire". În timpul refugiului de la sfârșitul războiului, casa și biblioteca din Fălticeni, îi vor fi devastate, ceea ce nu-l va rupe de locul natal, deși va continua să locuiască, într-o demnă sărăcie, în București.

1948 - Întemeiază în București, cu ajutorul lui M. Vâlsan, un grup inițiativ pe care-l va conduce până prin 1958 când, din cauza izolării și a ambianței ostile, grupul se va dizolva. În toată această perioadă Lovinescu renunță la scris, consacându-se ritualului și realizării spirituale, împreună cu grupul respectiv, totul rămânând ascuns lumii profane. Întreține legătură prin scrisori cu F. Schuon, T. Burckhardt și M. Vâlsan.

1958 - Întâlnește la Fălticeni pe subtila dar puțin cunoscuta poetă Lucreția Andriu (1913-1964), în casa căreia din București întemeiază un cerc de studii și meditație tradițională, pe care-l va numi mai târziu în unele scrisori "fraternitatea lui Hyperion". Din acest grup vor face parte

poetul Radu Vasiliu (1923-1990), Florin Mihăescu, Roxana Cristian, Viorica Moșinschi (1913-1980), Mariana Veleanu (1922-1975), Raluca Vasiliu, Margareta Vasiliu (1942-1996), Teodor Ghiondea, Dan Stanca. Activitatea acestui grup va continua aproape săptămânal, cu excepția lunilor de vară când Lovinescu se retrăgea la Fălticeni, menținând legătura prin scrisori. Această insulă de libertate spirituală va continua astfel să existe în anonimat și să "activeze", în ciuda ambianței ostile și amenințătoare, puternic polarizată de prezența intelectuală a lui Lovinescu. Baza studiilor și meditațiilor o va constitui opera lui R. Guénon, dar și textele sacre ale marilor tradiții exo și esoterice universale.

1964 - După moartea prematură a Lucreției Andriu, grupul se va reuni cu aceeași regularitate, în alte locuri, până în anul 1980 când Vasile Lovinescu se retrage la Fălticeni. (Acest grup guenonian și lovinescian, își va continua lucrarea, mai difuză dar nu mai puțin reală, în ciuda acțiunii separatoare a spațiului, timpului și ambianței, încercând să mențină o continuitate de tradiție și simbol).

Încă din 1964, Vasile Lovinescu își reia scrisul, resimțind nevoia de a fixa adevărurile tradiționale care, transmise numai oral, riscă să se dilueze sau chiar să se piardă. Așa se încheagă între 1964-1972 cele două studii, *Al patrulea Hagealac* și *Creangă și Creanga de Aur*, publicate mai târziu, care pe măsura elaborării erau citite în grup, ca de altfel, aproape toate celelalte scrieri ale sale, fiind apoi difuzate în copii dactilo.

1972 - După terminarea acestor studii, în anii '70, Lovinescu va continua să scrie eseuri și studii de mai mică întindere pe teme tradiționale, comentarii de folclor și opere spirituale, studii de istorie și geografie sacră. El putea fi văzut aproape zilnic la Biblioteca Academiei studiind texte sacre și lucrări rare. Un timp, scriitorul a ținut un Jurnal conținând meditații de o mare pătrundere spirituală, de la doctrină și simbol la tehnică inițiativă. Unele fragmente din aceste studii și eseuri au apărut în România Literară, Orizont etc.

1980 - Scriitorul se retrage definitiv la Fălticeni, în casa părintească de pe str. Sucevei, devenită între timp Galeria Oamenilor de Seamă (1972), prin donația și grija soției sale. În acești ultimi ani, ca și în toate vacanțele de vară, Lovinescu regăsește ambianța aceluia Fălticeni oniric, oraș al strămoșilor și al copilăriei, în al cărui peisaj el descoperea sacralitatea locurilor de odinioară. Între meditațiile din camera-chilie, de o mare simplitate și noblete, și plimbările-pelerinaje, însoțit uneori de prieteni, scriitorul a dus o viață simplă, aproape ascetică. Când se stinge, în 14 Iulie 1984, el nu mai era demult din această lume.

După Decembrie '89 apar în periodice numeroase fragmente din opera lui Vasile Lovinescu, și diferite prezentări ale omului și operei (Caiete Critice, România Literară, Steaua, Cotidianul LAI, Timpul, Manuscriptum, Cronica, Echidistanțe etc.). Unele din prezentări denotă însă o insuficientă cunoaștere a duhului scrierilor și personalității lui Vasile Lovinescu, care înainte de a fi un scriitor insolit a fost un maestru spiritual. Scrierile lui Vasile Lovinescu nu mai prezintă importanță pentru el reunit cu Sinele. Ele nu sunt mai puțin însă o verigă importantă, unică în România, din lanțul acelei *philosophia perennis* care leagă lumile până la sfârșitul timpurilor.

Interiorizarea unor suporturi de meditație vizuale și în general sensibile, nu trebuie să se facă numaidecât într-un punct precis al corpului. Apare riscul unei împotmoliri în pasta tandră a cărnii. Interiorizarea se face printr-o convergență în sentimentul eu-lui, într-o unitate imediată, substituit legitim al Unității. Afară de cazul când inițiatul a activat în unul din centrii subțili.

★

Ternarul Cunoscător, Cunoscut, Cunoaștere fiind nedespărțibil, Unu în Principiu, consecința e că cunoscătorul în multiplicitate e un element tot așa de obiectiv real ca și celelalte două termene. Aparent sunt separate, autonome unul față de celelalte. Necesarmamente trebuie să fie și un reflex al inseparabilității lor și în Multiplicitate și aceasta este Unicitatea. Ceea ce e definitoriul Mayei în lumea noastră e aspectul discursiv al Intellectului în ea. Prin urmare ca să transcedem planul nostru de existență și maya lui, trebuie să facem să tacă facultatea noastră discursivă și să obținem un vid de gând care e adevăratul Intellect. Acest vid de gând se obține deocamdată în creier dar pe urmă trebuie căutat și în restul ființei, căci tradițional gândirea nu se mărginește numai la encefal ci e difuză în toată ființa noastră.

Această argumentare care arată subiectul și obiectul ca cele două fețe ale unei unice Realități, distruge de plano orice posibilitate a existenței Materialismului dialectic. Imposibilitatea de a separa subiectul, eul, de obiect, Ambianță.

★

"Dumnezeule care îți arăți minunile întru adânc, îndură-te de noi și după cum întru început ai dezvăluit fața adâncului și ai arătat pământ ferm, așa dezvăluie-ne și nouă acum pământul ca să nu pierim".

Pământul e ultimul din elemente, dar cum sfârșitul atinge începutul, Pământul în fraza lui Bacon e în realitate Etherul. Fiind ultimul în serie, seamănă cel mai mult cu primul și-l reprezintă în exterior. Transmutat devine pământ paradisiac, argila din care a fost făcut Adam. "Dezvăluirea" lui se face prin calmarea elementelor haotice din noi. Atunci se tasează, apoi emerjează.

Ultimul membru al frazei o confirmă: "ca să nu pierim". Ce salvează de la moarte? Apa vie care e identică cu Quintesența, ce izvorăște din Arborele din mijlocul grădinii. În textul lui B. e vorba de primejdia de înecare în marea Devenirii compusă din alternanță de valuri, undulațiuni Viață-Moarte. Dacă pe "pământ" sunt salvați înseamnă că e vorba de un "pământ" sustras multiplicității, deci iarăși Etherul care se află în punctul liber de antinomii. În macrocosm acest "pământ" nu poate fi decât un mare centru spiritual, o Nova Atlantis. Ce-a înțeles Bacon prin ea? Datele geografice din Tratat nu înseamnă mare lucru, deoarece există o geografie criptată, nedescifrabilă pentru cine nu are cheile ei. "Adâncul" e punctul cel mai de jos care reflectă pe cel mai de sus.

★

Torpoarea, o negațiune; lumea sensibilă, o altă negațiune, una înăuntru, alta afară. Două negațiuni dau o afirmație care e *nudus*-ul. Angoasa în care se îmbăiază Materia Primă.

★

Un lucru limitat își are rațiunea suficientă în ceea ce îl limitează. Evident că la lucrurile groiere, rațiunea suficientă e numai simbolic în ceea ce le limitează dacă e vizibil. Rațiunea suficientă a unui lucru contingent e forma lui care există ca prototip imediat în subtil. Dacă lucrul e distrus, adică materia lui, forma rămâne căci este indestructibilă. Nu e un

lucru în lume care să nu se structureze pe un sistem de coordonate care îi sunt rațiunea lui suficientă pentru că îl necesitează. La rândul lui sistemul de coordonate se reduce la un punct. Ideea însă a lucrului e exterioară și anterioară sistemului de coordonate care e numai o canava pe care în lumea noastră, lucrul se desfășoară în spațiu și timp. Limita unui lucru e forma lui, care e aspectul lui calitativ. Forma e cauzală față de Materie, deci Forma e rațiunea suficientă a lucrului. Din ce provine Forma? Din direcții spațiale. Revenim deci la sisteme de coordonate fulgurate de Demiurg.

★

Perceperea elementelor calitative din ambianță este perceperea Esenței; de aceea metoda acestei perceperi trebuie să fie metoda instantaneității, adică, precis, ceea ce în timp constituie calitatea pură. După perceperea elementului calitativ, închizi ochii, îți oprești respirația și asimilezi quintesența abstrasă. Dacă prelungești concentrarea, on s'appesantit pe obiectul suport, deci treci de la calitate la cantitate, în virtutea legii gravitației și a inerției. Albina și Fluturile. Totuși concentrarea se poate prelungi promovând în tine elementele calitative; concentrare, contrariul dispersării; cauzată de "principium individuationis", caracteristic geniului substanței, al cantității, al gravitației. Această percepere instantanee a calității e o fulgurațiune. În microcosm ea trăznește conglomeratele de *tamas* și de inerție liberând elementele calitative, *satwice*. E atrasă prin simpatie de acestea pe care la rândul ei le evertuează. Fulgerul de sus se unește cu Șarpele de jos formând împreună Balaurul care se ridică deasupra norilor. Spiralele Șarpelui sunt *vritti*-urile care sunt egal răspândite în toată substanța ființei noastre, deoarece în fond nu sunt altceva decât *Sutratma*. De aceea o aspirație spre Universal, susținută sau nu de cuvinte, constituie o incantațiune, pentru că transformă Chaosul de jos într-o masă vibratorie. Această aspirație este același lucru cu *dhikr*-ul deci identică cu *anamnesis* platoniciană. E suficient ca cineva să-și provoace aceeași aspirațiune pentru ca să fie ipso facto în stare de Invocațiune. Și *tamas* până la urmă e reductibilă la *satwa*

(căci de asta e vorba) pentru că, prin însăși faptul aspirațiunii e transformat în *rajas*, plan intermediar și neutral. Discipolul poate grăbi mult procesul acesta, transformând voluntar, tehnic, deliberat, pe *tamas* în *rajas*. Inerția care la om e rezultatul unui eșec, al unei descurajări, trebuie transformată în mânie dacă se poate contra răului dar la nevoie în orice mânie chiar injustă numai *tamas* să nu mai fie. Tot așa dispersiunea trebuie intensificată, concentrată și transformată în aviditate, libido cu condiția ca imediat după aceea să-i fi suprapus *satwa* care-i va da un caracter ascendent vibrațiunilor proprii. Suprapunerea directă a lui *satwa* pe *tamas* e mai pură metafizic și eficace (căci nimic nu este ireductibil lui *satwa* din cauză de lipsă de comună măsură) dar procesul e mult mai lent, roaderea mai înceată decât în primul proces descris, adecvat omului modern, mai totdeauna pasional.

Această percepere instantanee prin organele simțurilor, apoi închiderea obligatorie a ochilor, implică transformarea unei senzații în *dhikr*, *Anamnesis*. E deocamdată o transformare într-o amintire imaginabilă, contururile însă dispar aproape imediat și memoria imaginabilă devine aproape automat (bineînțeleles cu *qiblah*) *hudur*. În momentul când simți că o senzație nu e numai o percepere a simțurilor, că vehiculează și ceva animic, un suflu vital, închizi ochii pentru a separa senzația de intuiție, *suaviter et magnum cum ingegno*, și alchimic se produce de la sine fără nici o forțare, numai cu o intenție netă, clară, dar nu crispată și nici chiar formulată. Lași pe Elias Artista să opereze în locul tău, căci știe mai bine. Dar orice, nu numai senzațiile exterioare, poate deveni suvenir prin acest procedeu, cu urmări incalculabile în arta regală.

Spus altfel: orice senzație trebuie să devină o nostalgie. Parabola cu fabricantul de cinabru.

★

Imaginația în formal poate face același oficiu de amintire ca și *dhikr*-ul. Îndată ce a produs tonusul dorit, trebuie ca imaginea să fie topită de suflu, rămânând numai quintesența. Altminteri (dacă menții imaginea până la capătul ritului)

operațiunea devine magică și în sensul împietririi, grevând psihicul cu pietroaie, ca lestul unei nave. Când imaginea e obiectivă se poate resorbi și fără dizolvarea ei mentală, prin simplul fapt de a nu arunca ochii asupra ei, ci de a o lăsa să impregneze privirea și mintea prin ecou; în plus revine amplificată.

Instantaneizarea senzațiilor, mai ales a celor vizibile, e mai calitativă decât contemplarea prelungită, mai întâi pentru că prin instantaneizare se reduc condițiunile spațiale și temporale la minimum; apoi pentru că această instantaneizare devine o fulgurațiune pe planul sensibil, autentică reprezentare a fulgurațiunilor eterne ale Ființei producând lumile. Dar oricât de instantanee, trebuie să topească limitele.

★

Dacă crezi un "cer" în tine, Balaurul se transformă în nori fecunzi de ploaie sau în fum de tămâie, după direcția descendentă sau ascendentă pe care i-l dai.

★

De ce la depărtare determinațiunile calitative ale spațiului apar mai vizibil? 1. Pentru că intențiunile structurante divine apar în ansamblu și mai organic. 2. Sunt cufundate într-o lumină mai generală (substitut de universal) care le pune în evidență polul lor esențial. 3. Posibilitatea de parcurgere a spațiului din a în b văzută în totalitate de la depărtare și în simultaneitate, e evidentă în spațializarea timpului. Acestea fiind dealurile, văile, apele, cursul lor, norii sunt un concert de zei vizibili. Cu alte cuvinte, vastitatea spațială devine un fel de omogenitate, în care liniile de forță ale ei care sunt hotărât calitative devin evidente. Direcțiile spațiului structurează vizibil un spațiu vast, pe când în unul strâmt ele sunt mai greu de descoperit. Și natural, mai este vastitatea care e un simbol evident al Infinității.

Omogeneitatea în vizibilitatea spațială sau vastitatea este un substitut al Infinitului, dar (punctul de jos reprezentând pe cel de sus, cel mai bine) este și un simbol al Materiei Prime,

căreia Contemplatorul îi adaugă elemente esențiale. De aici, calitatea de Demiurg a aceluia care contemplă. Căci Materia Primă cuprinde toate posibilitățile dar numai în măsura în care e umbrită de *Purușă* care cuprinde aceste posibilități ca Esențe. Contemplatorul deci nu este numai un instrument, un colaborator, ci și un Mare Arhitect, un Demiurg, reprezentant direct al lui *Purușă*, indispensabil acestuia din urmă. Contemplatorul fulgurează intelectiunile asupra Materiei Prime, asupra Naturei unde suscită, creează existențe. Mai mult, putând aceasta funcțional, chiar atunci când e distrat, negativ, face aceste operațiuni cu intenție sau nu. Dar atunci ce catastrofă! Ce mătrăgună, ce solanee, dă atunci *Prakriti*!

★

Dacă arunci tămâie peste jar se adaugă focului un element satwic care îl transformă tot în *satwa*. În exemplul dat focul reprezintă *rajas*; simbolismul e just deoarece tămâia nu se pune pe foc ci pe jar, care este incontestabil rajasic. Tămâia e pusă de mâna omului de sus în jos, ceea ce transpus, înseamnă că trebuie să determini în prealabil un element satwic deasupra jarului și nu de jos în sus, posibil la rigoare, dar foarte greu, căci înainte de direcția ascendentă, trebuie determinat magnetul ei, Steaua Polară, *terminus ad quem*.

★

"Dezvăluindu-ne fața adâncului" - din rugăciunea lui Bacon, e exact cum ai spune: "Arată-ne fața marelui PAN". Fața ascunsă a unui lucru e Unicitatea lui, elementul care îi învăluie și-i cuprinde multiplicitatea fără s-o anuleze. Ea nu poate fi anulată decât în Unitate.

Identificarea marelui Pan cu Unicitatea (care este o latență ce trebuie dezvăluită) arată că Unicitatea este un cântec al Adâncului și nu al înălțimilor. Nu e aspectul în Multiplicitate al Unității? Chiar când pare intonat în sferele cerești acest cântec tot al Manifestării este. Dacă omul îl percepe este pentru că în clipa aceea se situează în polul esențial al Manifestării și deci este în realitate deasupra sferelor și

îngerilor și aude muzica lor de sus, și nu de jos. Unicitatea evertuată de Ceruri e Marele Pan, evertuată de Lucifer e Satan Penteu. De altminteri cuvintele chiar o arată. Termenul Unicitate nu are sens decât în dependență și corelativ (fără totuși comună măsură) cu Unitatea. În afară de acestea, Unicitatea nu mai e decât dispersiune, atomizare, Babel. Teribila responsabilitate a omului, dar și imensitatea posibilităților lui.

★

Pentru a transforma o exalațiune umedă și rece într-o exalațiune uscată și caldă, procedeul de jos în sus adică găsirea elementului ignific în cel umed, e extrem de greu, dacă nu în fapt irealizabil. Mai simplu și mai direct și mult mai eficace este de a găsi polul de foc al manifestării în cer; odată simțit, intuit, situat, atrage de la sine în jerbe ascendente exalațiunea umedă, condensând-o în cer în astre de foc.

★

Energiile devin senzații și pasiuni prin umiditatea corpului și prin creier. A acționa în sensul invers. Un excelent mijloc practic de a transforma o senzație în energie este instantaneizarea ei; dacă te sprijini pe ea, insiști în simțirea ei, se îngreunează, devine sau foc mistuitor de patimă, sau mai rău, inerție, *tamas*.

★

Numai punctul de reper constituit de *rajas* poate da două nume verticalei polare, acelea de *tamas* și *satwa*. Dar acest punct de reper e prin esență variabil, mobil, efemer. Prin urmare esențialul e de a evertua, micro și macrocosmic, tendința ascendentă.

Rajas se întoarce centripet spre punctul de pe verticală de unde procedase în anumite condiții centrifug. Dar dispărând *rajas* linia de reper, punctul distributiv în *satwa* și *tamas* dispare și el, și atunci toată verticala poate să devină o tendință spre confuzia lui *Prakriti* sau o tendință ascendentă

spre reintegrare. Este sau una sau alta și nu amândouă concomitent ca în momentul când nu ar exista planul de expansiune orizontal. Mai precis: tendința *tamas* continuă să subziste în verticală dar atunci nu mai are nimic tenebros, inert, ci denotă o tendință de coagulare a lumii inteligibile, ceea ce nu e o decădere, din contră. Fulgerul devine diamant, *vajra*, *kaliman*. Evertuând pe *satwa* în chaos-ul micro-macrocosmic, celelalte *gunas* devin un ulei comestibil, alimentând flacăra ascendentă și sacrificială a lui *satwa*.

★

"Fiul Gaiei și al înstelatului Ouranos sunt; cerească mi-e stirpea și asta voi o știți. Setea mă arde și mă mistuie. Dați-mi de grabă să beau din apa rece izvorând din lacul Mnemosyne."

★

Pentru a dibui interiorul trebuie să-l exteriorizezi. De aici *yantra* și *mantra* și dimensiunile conceptuale. Odată intelectiunea exteriorizată coborând "*suaviter et magnum cum ingenio*" pe firul de aur, poți să-i găsești locul din interior unde se află.

★

A merge pe capul Șarpelui. În afară de sensul volitiv, de "*gihad*", înseamnă și determinarea unei axe verticale în haos. Beatitudinea Șarpelui de care vorbesc cabaliștii e beatitudinea trecerii la limită, de la dualitate la unitate, beatitudinea reînnoașării. Beatitudinea erotică e implicită. Determinarea axei verticale se face de sus în jos, ignorând Apele. E beatitudinea trecerii de la Haos la Cosmos, imprimarea în Materia Primă a unor vibrațiuni omogene, izotope, constituind elementul limită a trecerii într-un plan imediat superior. Că axa verticală e constituită de Fecioară, arată identitatea ei cu Buddhi, *das ewig Weibliche*. Coroana de stele sunt *swargas* și o arată ca intermediară între Apele Superioare și Apele

Inferioare. Șarpele domolit reprezintă spirale potolite și armonizate în sfârșit în ierarhia Ființei.

★

În principiu, Cunoscătorul, Cunoscutul și Cunoașterea sunt unul. În multiplicitate, în mod necesar, acestea trei se dislocă și se plasează în perspective distincte, după condițiunile planurilor de existență. Totuși, ele sunt indefectibil solidare una de alta de data asta nu prin unitate, ca planul central, ci prin unicitate. Deși descendente ele sunt inconceptibile una fără alta și într-un alt mod decât cel principal proclamă, mărturisesc, aceiași Unitate transcendentă. Prin urmare, concepția unei lumi obiective, precedând și nedepinzând de percepția subiectivă e o absurditate pură și simplă. E principalul argument împotriva materialismului dialectic. Ternarul primar, manifestându-se într-un anumit plan de existență, îi adoptă aparent și provizoriu limitățiunile și asta e propriu-zis Maya. A depăși Maya unui plan înseamnă a depăși definiția aceluia plan ceea ce nu se poate decât prin transcendere; ea este neaccesibilă analizei. Maya fiind puterea cohesivă care unește condițiunile unui plan de existență, produce iluzia existenței aceluia plan, dar în același timp e și un mijloc de cunoaștere, deoarece, ca putere unificatoare cohesivă e urma, terminusul Unității în acel plan. Totul e să-i vezi fața internă și nu cea externă. Adică unicitatea. Fiecare din elementele acum dislocate de care vorbeam mai sus păstrează amintirea, pomenește Unitatea precedentă în toată Atotputernicia ei. De aceea trăiește și se afirmă numai prin ea, pentru ea, excluzând tot ce nu este ea, ca un fel de vagă amintire, un reflex al unei stări când această auto-afirmare era expresia inherentă a unei Realități. Deci, ceea ce este mai terific în *Nahas*, îl omoară cu condiția ca această Auto-exclusiv-Afirmare, să nu fie imputată *Nahasului* ca atare, manifestării, ci Principiului Transcendent și Imanent, extraordinar de depărtat și de apropiat, a cărui Una-Existență o uzurpă și o reprezintă totuși legitim, într-un anume fel. Maya e unicitatea sub aspectul ei de multiplicitate. Unitatea devenind unicitate în Maya, e sfâșiată, solicitată fiind de toate

componentele ei, de toate diversitățile ei, de *gunele* ei. De aici aspectul extraordinar de patetic, mai ales că Unitatea rămâne totdeauna presupusă intactă și perceptibilă. Omogenitate și totuși sfâșiere.

★

Marele Pan este Unicitatea, Manifestarea Totală în stare de extaz, mercurul evertuat. În orice caz nu Principiul. De ce se spune că la amiază Marele Pan doarme? Pentru că ora Amiezii este a Unității și Marele Pan este Unicitatea. Se recomandă să nu se cânte din fluier. Fluierul e instrument psihic, cf. duelul lui Marsyas cu Apollon. Pythagoricienii se purificau după ce cântau din fluier.

★

Materia Primă e mai generală decât Angoasa. Aceasta e numai una din cele două tendințe fundamentale ale ei, cealaltă fiind Dilatațiunea; sau în altă perspectivă, Materia Primă este rezultatul acțiunii reciproce a lui *Solve* și *Coagula*.

★

Imediat ce-ai separat în tine Cărul de Pământ, apare spontan o scară care le unește și pe care urcă și coboară îngerii.

★

Percepem concepte în loc de prezențe reale, ca oamenii antici și cei tradiționali. Pentru a reveni la normal numai o singură cale: oprirea agitației mentale. Atunci reapar *Urbild-*urile.

★

Ochiul sufletului este atenția. Atenția e difuză în tot sufletul, când nu e bine exersată. Prin urmare, Atenție = Cunoaștere, având în vedere simbolismul ochiului. Deci Cunoașterea este existențială, coextensivă întregii noastre

Ființe. Atenția rezolvă în vibrațiuni obiectul asupra căruia se exercită, dar și pe ea însăși. De aici omogenitatea între cunoscător și Cunoscut.

★

“Dans son existence il n'existe pas; dans sa non existence il existe... ce qui a été déclaré comme existant, cela a été justement déclaré non existant, et c'est ainsi qu'il a été déclaré existant”. (Vajracchedika).¹

Două negațiuni dau o afirmație: *avidya* în mine, lumea sensibilă în afară și această afirmațiune e Unicitatea

sau: declar existența *avidya* și lumea sensibilă; de aceea sunt non existențe, deoarece recunoașterea unei limitațiuni o anihilează prin acest fapt însăși, limitațiunea neavând ființă, dar prin caracterul ei iluzoriu are o existență totuși, și-și capătă justificare ontologică, devenind o posibilitate în Posibilitatea Infinită, sau un *Metaxu* în lume.

★

Dacă susciți polul superior, pozitiv în tine, *Nahas*, se ridică fără voia lui la cer și acolo plesnește în nori fecunzi de ploaie.

★

Perceperea calitativă, cel puțin subtilă a ambianței implică o emancipare, o autonomie recâștigată a sufletului și a organelor interne. Corpul în asemenea moment e un gard despărțitor pe care trebuie să-l sari. Subtilizându-l se produce între eu-centru și periferie-lume, un du-te-vino care e însuși ritmul expirului și inspirului universal.

★

Creațiunea decurge din posibilitatea de auto-negațiune a Posibilității Universale; de asemenea din aceea a Secretului. Prin urmare, ce este mai grosier, mai apăsător, reflectă

Inefabilul, Indicibilul. A resimți materia, lumea, ambianța ca atare.

★

Angoasa nu îmbăiază Materia Primă, ci îi este inerentă, ca rezultat, ca limită a lui *Solve* și *Coagula* care și ele sunt inerente Materiei Prime. Angoasa este rezultatul unei suferiri pasive a ambianței și a celor două tendințe fundamentale ale ei. Rezultatul acestei pasivități e deritmia, angoasa lancinantă. După restabilirea activității în noi, *Solve* și *Coagula* se armonizează și angoasa dispare ca limită între *Solve* și *Coagula* și se transformă în Unicitate. În sfârșit în Universal, Angoasa devine Uimire.

★

Solve și *Coagula* sunt anterioare lumii și o condiționează. Lumea e rezultatul interferenței lor. Sunt anterioare lumii pentru că în Principiu sunt Vișnu și Șiva (grosso modo). Ele produc dualitatea Purușa-Prakriti între care se manifestă lumea. În ce privește Principiul Suprem, ele îi exprimă Indicibilul prin Antinomiile lor. Deci coextensive Principiului, Antinomiile apar ca expresii ale unor Determinațiuni negative în Manifestare.

★

De ce Suprema realitate e miraculoasă? Sau: de ce suprema Realitate e Beatitudinea? Pentru că în ea obiectul se află total în aparență, iar Plenitudinea fiind infinită nu poate comporta sațietate. Altă antinomie chiar în Suprem, Antinomia beatifică.

Beatitudinea este totală în Principiu pentru că apetența subiectului este în întregime absorbită de obiect, deoarece acești doi termeni coincid. Pe de altă parte, sațietatea are necesarmente o limită și nu e posibilă decât în ea. Deci în Nelimitat ea nu poate avea ființă. În lumea noastră, Beatitudinea nu poate fi presimțită, dibuită decât prin antinomii. Pentru cucerirea ei nu s-ar putea utiliza decât

limitațiunile cele mai dure, mai evidente ale lumii noastre? Atâta vreme cât Realitățile supreme sunt numai virtualități în noi ele apar ca antinomice una față de alta și față de individualitatea noastră. În loc să fie indistincte în Principialitate ca atunci când sunt efective, se îmbăiază când sunt virtuale într-o materie primă, reflex invers al Principialităților. De cel care e pe cale inițiată, această Materia Prima sau Secundară e fatal resimțită ca *Tamas*. Încă o antinomie care va fi resimțită dureros, lancinant, nor atomic până la realizarea efectivă. Tragic, dar asta te face să nu lânzezești pe drum.

★

Unificarea suflurilor este inerentă sintetizării tuturor forțelor ființei. Nemaifiind solicitate de multiplicitate, nici chiar de dualitate, suflul devine omogen, isotop și isotrop. Ilie. Acolo Suflul e Verb și Cugetare, adică Atenție. Atunci Verbul transformă Haosul individual în Cosmos și pe liniile de forță vibratorii ce-i sunt proprii, îl resoarbe, rămânând aparent în lume.

★

Semenul (*shukra*) există sub formă subtilă în tot corpul. Trebuie să veghezi să nu se transforme în sămânță grosieră cu care *urdhvaretas* e mai greu de făcut. Cu sămânța grosieră *urdhvasetas* nu se poate face decât prin *sushumna* din coloana vertebrală, cu sămânța subtilă e mai simplu. Întâi resimți corpul și pe ea sub aspectul subtil, apoi e suficientă o intenție, o proiecțiune verticală, *satwic*, pentru ca să antreneze cu ea și sămânța subtilă. În fond, același lucru cu conversiunea lui *tamas* în *rajas* și a lui *rajas* în *satwa* de care vorbesc Vedele. Alchimistii antici spuneau că locuința adevărată a lui Mercur e Steaua Polară. Una dintre cele mai sigure probe a existenței Principiului este convertibilitatea nelimitată a inferiorului în superior fără nici o pierdere, printr-o integrațiune existențială și necesară pe când procesul invers, căderea în cantitativ distruge superiorul, calitativul pe care l-a părăsit. Exprimare greșită. Calitativul nu poate fi distrus. E numai mascat de

pâcla cantitativă care de altminteri nu apare ca atare decât privit din punctul nostru de vedere care e perspectivă limitată, grosieră a tendinței descendente a lui *Kundalini*. Această perspectivă e contrabalansată de aspectul ei ascendent și mai ales resorbită de aspectul transcendent a lui *Shakti*. Căderea în Cantitate distruge în primul rând conștiința Cauzalității prin iluzia existenței Altuia decât Allah.

De ce? Pentru că *nexus*-ul Cauză-Efect e pur calitativ, un *Metaxu* după cum trecerea de la un ciclu la altul se face în afară de manifestare într-un punct-întuneric (*sandhya*). E vorba de altminteri de una și aceeași chestiune.

Suflul imperceptibil pe care-l aude Ilie pe muntele Horeb și unde rezidă Dumnezeu e același cu structura Erosului din Banchetul, și în general *Anamnesis*, *Dhikr*. Nu e numai Principiul, ci și întreaga aspirație a Cosmosului; în mod vibrator spre reintegrare. Este *Tao* adică o exaltație a suflului universal (*sarva prana*) spre zero metafizic, Principiul privit de jos în sus. Și sub aspectul lui de Prezență reală? Dar asta ar însemna să admiți un aspect *shaktic*, *tantric* în Taoism ceea ce e cam greu. Mai degrabă aspirațiunea spre Universal. Întreaga manifestare aspirând spre suprem nu mai este manifestare. Prima promoție a verbului de către El însuși. Atunci *Tao*-ul cu un nume. Analogia în sens invers: ce-i mai slab, mai imperceptibil în lumea noastră, e mai puternic în cealaltă. În metoda inițiată: de câte ori în noi există pauze, mase de inerție, de deprimare, a crea corelativ la ele o formă care le imprimă un *Fiat* ce le rezolvă în vibrațiuni. Chiar când sunt de natură inferioară (imaginative) sunt totuși preferabile lui *Tamas*. Dar ce puțin putem! A face într-una apel la Dumnezeu să se substituie El în operațiunile noastre!

Novalis spune că e esențial ca omul să-și creeze un convorbitor cu care să stea de vorbă. Cu cât e creat mai obiectiv, mai pregnant, cu atâta eficacitatea intervenției lui e mai puternică. În fond, asta e ceea ce vorbeam în trecutele

note; determinarea în noi a unui Cer și a unui Pământ. Cerul creat astfel evertuează, actualizează toate virtualitățile Pământului prin act de prezență. De aceea convorbitorul creat trebuie să aibă un rol esențial, purushian față de noi. Dar dacă asemănarea merge și mai departe e de ajuns prezența imobilă a Martorului care să împlinească oficiul de actualizator al Cerului. Nu-i nevoie numai decât să vorbească mai ales spre sfârșit. Devine o simplă prezență imuabilă, în care până la urmă se manifestă Guru-ul ascuns. Dar care e tehnica cea mai bună în asta?

Este o tendință, cel puțin la mine, de a raționa, de a vedea, de a detalia, de a analiza procesul de devenire inițiată. Nimic mai grav și mai contraindicat. Cu aceste intervenții individuale, pur și simplu omori acest proces. Lasă-l să se facă în misterul lui. Nu-l tulbura. E o profanare. Tu numai creează-i tendința, schema în general, dar nu te amesteca în organicitatea procesului. Aici secretul aparține lui Dumnezeu care e gelos de dânsul. Goethe spunea că studiul deductiv și inductiv, ajuns la punctul când se produce mirarea, trebuie să se oprească imediat. Mai departe tu ca individ nu poți merge. Lasă numai mirarea să prospere și să se propage. netezește-i obstacolele care se află în dispersiunea ta. Dă o tendință *satwa* ființei tale prin aspirațiune și *dhikr*; dar cum se transformă *tamas* în *rajas* și în *satwa* nu te privește.

Determinarea unui Cer și a unui Pământ în noi, a Polului Esențial și a Polului Substanțial mai poate fi exprimată și astfel: Cerurile, Esența sunt luminoase, deci separi Lumina punând-o sus. De ce o separi? De complementul ei, Căldura care rămâne jos. Odată separată, odată pusă o dimensiune, o distanță *satwică* între Lumină și Căldură, aceasta din urmă e natural și feminin solicitată de prima și se exaltează. Căldura ascendentă se unește cu Lumina în intenție descendentă și într-o zonă intermediară se produce Trăznetul și se

reconstituie Agni în lumea aceasta. Dar Trăznetul nu-i altceva decât Balaurul a cărui formă o are. Balaurul intermediar între Cer și Pământ. Umidul difuz în toată natura se transformă în ploaie binefăcătoare. Trăznetul nu poate lua contact cu pământul decât prin ploaie (Maria ca mediatore) în mod benefic; dacă ia contact direct atunci e cataclism. Amândouă lucrurile sunt posibile.

★

Cum se face modificarea suflurilor? Mai exact utilizarea lor pentru a ridica intenția în Ceruri? Exact așa cum face un cocostârc sau un vultur. A primi vântul-accident în aripi care atunci nu mai dărmă ci înalță. Aspectele *gunelor* în vânturi. Și atunci pentru înălțare nici nu mai e nevoie să dea din aripi, pentru că suflul le poartă. E indispensabilă intenția ascendentă. Fără asta, vânturile sunt anarhie și ești prada lor. Deci îți devine dușman orice nu-l utilizezi pentru unificare; o economie a unificării există în toată firea.

★

Antinomiile Principiului îi interzic determinarea altfel decât din perspectiva Manifestării. Transpuse în infinit Antinomiile devin Indicibilul. În lume antinomiile chiar atunci când lucrul nu apare, se reduc într-un mod sau altul la o dualitate, întâi opozițională, apoi complementară. A le fixa, până când își dau secretul care este mai întâi complementarismul lor, apoi unitatea.

Antinomiile nu sunt o falsă imputațiune a omului făcută lumii, ci sunt inerente acesteia și o condiționează ca legi ale ei fundamentale. Dar antinomiile fiind expresia Indicibilului din Principiu, înseamnă că Indicibilul e "existențial" Principiului și nu rezultatul unei limitațiuni a noastre, cum se spune în mod obișnuit. Indicibilul e o categorie "obiectivă" a Principiului. Pun în ghilimele ca să accentuez limitațiunea expresiilor.

★

Atâta vreme cât mentalul și sufletul sunt angajate în lumea asta, carnea nu e resimțită ca o servitute. Imediat însă ce concentrezi psihicul pe obiective nelumești carnea părăsită de puterea care o dinamiza, devine lancinantă și se zbate ca un șarpe tăiat în două, ca o găină decapitată. Nu trebuie să te sperii, nici să te intimidezi. Fixează asupra ei și asupra impulsurilor o privire calmă fără gânduri, o atenție imuabilă. Atenția difuză în toată ființa trebuie percepută mai întâi ca atare, apoi fixată pe obiectivul căutat. Extragerea quintesenței din ființă e însăși extragerea atenției care se polarizează de la substanță la esență în jurul unui punct calitativ, generator de vibrațiuni pe care se țese atenția.

★

O proiectare verticală în intemporal omologhează, organizează, transformă în vibrațiuni pozitive nu numai stările noastre prezente ci și cele trecute, nu numai stări ci și fapte. Operația e mai eficace când ne aducem aminte de ele, adică atunci când transformăm fapte și stări în *dhikr*.

Fecioara călcând capul șarpelui, acesta mușcându-i călcâiul. "*Das ewig weibliche zieht uns hinan*".² Polul superior reprezentat de data aceasta prin Sophia. Inițieri *shaktas*. Tantrism. Face să contribuie și elementul de voluptate din om, lucru esențial în stadiul actual al umanității. Dar revenind la ce am mai spus: lasă procesul să se facă singur, existențial, nu interveni în el, decât indicând Steaua Polară.

★

Scurgerea seminței care după Pherekyde e același lucru cu Fluviul Uitării, nu desemnează numai scurgerea seminței arteriale ci orice hemoragie psihică spre exterior, orice aviditate, orice aderență imaginară cu lumea din afară. Lupta contra acestei scurgeri e atât de grea pentru că această hemoragie alimentează însăși ambianța căreia îi constituie un fel de limfă. După cum sămânța fizică își caută în exterior un receptacul care s-o primească și unde să se producă o fecundare, tot asemenea receptacole caută și scurgerea

imaginativă, visăraia; le găsește la prima lungime de undă analogă și astfel umil colaborează și ea la țeserea vălului Mayei. Această scurgere în afară nu e rea în sine, pentru că e unul din elementele necesare pentru crearea și conservarea unui plan de existență necesar, dar nu cu mai puțină rigoare, acela care urmează o cale spirituală trebuie să se smulgă neapărat ei printr-o intenție și o disciplină contra naturii. Liberează din captivitatea lui mercurul comun care eliberat devine mercurul evertuat de unde iarăși se liberează sulful.

★

A cultiva fulgurațiunile și în perioadele intermediare, calmul, destinderea. Așa se adună puterea trăznetului. Cu nici un preț nu o dilua în visăraie, în vagă aparență. Asta umezește reflexele. Practica închiderii mai prelungi a ochilor și apoi brusca deschidere. Atunci orice este pretext de *nirvikalpa*, un buton, un scaun, un caiet. Apoi imediat reînchiderea ochilor pentru asimilarea, digerarea, încorporarea fulgurațiunii. Interzicerea desăvârșită a oricărei intervenții a rațiunii. Acum: care e tehnica, metoda de a produce *nirvikalpa* în mod deliberat prin alegerea obiectului care o produce, alegere prealabilă? Lucrul mai ales e important când e vorba de concepte, intelectuini, nume divine etc. Prin exercițiu se poate declanșa fulgurațiunea și printr-un proces discursiv, rațional, cu condiția de-a-l opri fulgerător imediat ce apare intuiția. A sări de pe cal în singura clipă când e posibil și când lucrul are valoare. Fulgurațiunile neașteptate pregătesc venirea fulgurațiunilor invitate și așteptate.

★

Eidolon-ul se formează prin furt. Viața lui sunt pasiunile și pasiunile nu există decât împrumutând, furând suflul uleios de sus. Puterea iluziei! Nouă, pasiunile ne par mult mai intense, mai vii decât spiritul și având în vedere că trăim într-o epocă obsedată de prejudecata "viață" ni se par mult mai reale, mai efective decât inefabilitatea spiritului. Dar de ce intensitatea pasiunilor? Pentru că lumea noastră e lumea lor și actualizarea

lor e imediată, fulgerătoare. Spiritul e însă în exil în această lume și de aceea se lasă abia simțit. În plus inefabilitatea lui apare omului obișnuit ca fiind o virtualitate, când în realitate e inerentă, extensivă Prezenței Divine în deplinătatea actualizării ei. Care e deci comportarea justă? Exact preceptul evanghelic: nu aruncați perlele înaintea porcilor! Vigilența trebuie să se exercite înainte de toate asupra mentalului.

★

Unirea tuturor puterilor sufletești, a tuturor senzațiilor, chiar a celor mijlocite de corp în scânteia Eului arată că BYR în cel mai bun caz nu merge mai departe de domeniul micilor mistere. Această unificare se face printr-o puternică acțiune *coagula*, dar cum se produce, cum se efectuează alternanțele cu *solve*? În orice caz, destinderea nu poate fi o stare de visăraie, de alienațiune, care nu e altceva decât o hemoragie al cărei termen firesc e dizolvarea în tenebrele inferioare. Destinderea adevărată e o supunere, o pasivitate voită față de Principiu care deci trebuie realizat cel puțin conceptual înainte de destindere. Ea trebuie să coincidă necondiționat cu o stare de veghe și asta exclude orice posibilitate de asemănare cu inerția lui *tamas*. Abia după o asemenea destindere se poate realiza mai bine unificarea prin *coagula*. Alternările sunt la început deliberat, voite, apoi devin organice și spontane.

★

A obține instantaneitatea cu ajutorul simbolismului spațial. De-a dreptul este foarte greu și excepțional. Când am o activitate structurantă (viața de toate zilele, planuri de viitor, parcurgerea unei cariere etc.) sau chiar pe planul inițiativ când elaborez mântuirea sau structurez un magnus opus (deci în special realizarea unor inițieri cosmologice) în cazurile acestea realizez o spațializare a timpului. Este o imobilizare a unor sisteme de coordonate. Din contra, prin dezintegrarea activității structurante obțin o temporalizare a spațiului, circulația quadrantului. Clipa obținută astfel trebuie s-o purific de reziduurile ei și asta se poate numai cu ajutorul unui

simbol spațial, adică prin proiectarea acestei clipe pe o verticală care pleacă din inima și creierul meu și se termină în slava cerului. Repetiția deasă a exercițiului acesta care ca toate exercițiile cu adevărat spirituale e simplu și practicabil oriunde.

★

"*S'unir à la Providence*", cum spune Fabre d'Olivet, practic revine a se concentra pe Principiu (chiar non-suprem, Unitatea) și a conforma restul ființei noastre acestei atitudini primordiale. Or, ceea ce e neconform Unității este Multiplicitatea. Deci a nu o permite. Dar Multiplicitatea e produsă de Unitate. Așadar calea inițiatică e contra naturii. Nu trebuie alergat după multiplicitate ca după o cireadă de vite împrăștiate spre a le băga una câte una în ocol. Putem proceda sintetic și prin integrațiune. E de ajuns să ne concentrăm asupra ocolului unde e Unitatea și toate vin de la sine și fără efortare în el. De ce? Pentru că între Unitate și multiplicitate e un raport organic de Cauză la Efect. Centrarea spre cauză aduce în mod natural, organic, rezorbirea Cauzei în Efect, fără să mai fie nevoie ca să facem noi o efortare aditivă. Tot din această cauză, centrarea pe Multiplicitate, produce "sfâșiarea" Unității care rămâne totuși misterios imuabilă.

★

Răsărirea oricărui astru deasupra mării o transformă din Apa Lethe în Amrita.

★

Mercurul evertuat de sulf devine mercur "animat" sau "dublu". Ce este în sensul imediat Sulful? O proiecțiune de voință într-un punct pe marea unde e suflul? În cazul acesta lucrează asupra --- numai prin acțiunea de prezență? Nu trebuie să-l întrebe, să-l cerceteze? S-ar părea că nu. Acțiunea de prezență este suficientă. Sulful nu trebuie să fie agresiv, exaltant, indiscret față de Mercur (ca pe planul exterior al nostru) ci imuabil, indistinct. Mercurul se organizează armonios printr-un pathos al Distanței, prin prezența inaccesibilă a

Sulfului care e însăși structura intimă, tainică a Erosului Cosmogonic. Ceea ce le este comun amândorura este atenția. Absolut indispensabilă. E Elementul de unitate, substitutul Unității în această Hierogamie.

★

Uimirea care e unificativă în Principiu e dizolvantă în Natură. Analogia în sens invers. Corporificarea Spiritului, volatilizarea Corpului.

★

Prezența divină în staza ei cea mai pură ne apare nouă care nu o avem, ca lipsită de "intensitate" din cauza inefabilității ei. Și în *Moksha* supremul e "indicibil" mai ales în *moksha vivit non vivit*. A se feri de exercițiile de realizare să nu sacajăm, să nu pustiim parterul de roze cu o inchizitivitate indiscretă, cu o investigație indiscretă și cantitativ măsurătoare a rațiunii noastre. Această indiscrețiune are exact efectul unui acid corosiv mai la locul lui în dizolvarea elementelor celor mai tamsice din ființa noastră. Voracitatea cantitativului, instinctul lui ascuns că numai din această inefabilitate trăiește, că fără ea s-ar preface în pulbere atomică.

★

Purificarea printr-un element, adică printr-un simplu corp are ca scop reducerea ființei la starea ei de Materia Prima indiferențiată, aptă să primească vibrațiunea unui *fiat lux*. Fiind simplu, elementul reduce la unitate complexul uman adică îl pune deocamdată virtual, dincolo de opoziție și de complementarisme. De aceea, a percepe și aspectul subtil al elementului care purifică astfel și psihicul. A-și resimți elementul vibratoriu al ființei resimțindu-l și pe acela al elementului purificatoriu. Cele două vibrațiuni capătă prin coabitare aceeași lungime de undă care face să dispară în noi limitățiunile de timp și de spațiu în primul rând. Am putea spune că ondulațiunea astfel obținută e orizontala proprie

Substanței, a lui *Prakriti*. La ea se adaugă de sus în jos, coboară o vibrațiune verticală aceea a Universalului. Amândouă dau Vortexul sferic Universal.

Tamas e caracterizat prin acel moment când nu mai putem percepe în el vibrațiuni. Inerția lui. Trecerea de la *tamas* la *rajas* e caracterizată, are ca simptom perceperea la suprafața lui a unor încrețituri vagi și sumare incipient, dar accelerându-se și devenind din ce în ce mai omogene. Cum obținem această trecere? Prin simpla atenție, prin concentrarea calmă, nelipsită de dramatism a lui *tamas*. După câțva timp încep să-l brăzdeze tresăriri ca la apa care începe să fiarbă. Cercetând și probând în practică am constatat că imediat ce apare pe suprafața lui *tamas*, pe suprafața unei limitațiuni (sau un complex de limitațiuni, căci în realitate nu pot apărea altfel) o mișcare vibratorie, aproape în același timp se deschid crevase, crăpături, în ele care devin repede abisuri. Punct critic prin excelență căci pe cine-l prinde amețea, poate să cadă iremisibil în prăpastie dar pentru cine rezistă, prăpăstiile se fac în vârtejuri care te fac să treci dincolo căci aceste vârtejuri nu sunt decât faldurile, încrețiturile vâlului care se ridică.

Perioadele de *tamas*, de inerție, care succed perioadelor de înaripare n-au numai decît o semnificație exclusiv negativă. Ar putea constitui alternanțe de zi-noapte, mișcare-odihnă. În momentele acelea de *tamas* s-ar putea produce o asimilare latentă, o digestie, o mistuire a intelectiunilor cucerite mai înainte. E același lucru cu *sandhya*, din doctrinele cosmice hinduse, punctul acela negru prin care se face trecerea de la un ciclu la altul. Digestia e totdeauna tamasică, mai ales privită din afară. Înseamnă asta că nu are nimic pozitiv în ea? Nimeni nu o poate susține. Cu cât o sarcină e mai înaintată, cu atât e mai tamasică. Dar necesarmente are un sfârșit. Tot așa și în noi, epocile de depresiune, de inerție, de prostrațiune. E *niger*

nigrius nigri ³ în care se ascunde, se odihnește Soarele Spiritual.

În simbolismul spațial *Anamnesis*, *Dihkr*, pomenirea se face deasupra capului, pe verticală, "în ceruri". Coborârea ei asupra întregii ființe adică asupra întregii manifestări e ploaie de rouă care la sfârșitul lumii curge din arborele vieții. Când? Atunci când îngerul jură că nu mai este timp. Se aplică aceasta și la microcosm, recte la exercițiile de *dhikr*, care se face pe verticala care trece prin noi? Desigur, pentru că proiecțiunea pe verticală este ieșirea din timp. "Înalță-te mai presus de ceruri Dumnezeu și peste tot pământul fie slava ta!" *Ascendit a terra in Coelum iterumque descendit in terram et recipit vim superiorum et inferiorum* ⁴. Realizarea descendentă. *Vis ejus integra est si versa fuerit in terram!* Coborârea rouei din arborele vieții se face datorită curentului descendent al lui *Kundalini*. Intelectiunile ascendente se corporifică la coborâre.

Aspirația spre Universal sau coborârea acestuia spre noi apare ca un suflu, ca o briză sau ca o curgere omogenă pe care Ramanuja o compara cu scurgerea uleiului dintr-un vas în forma unui fir continuu, omogen, egal cu el însuși. Când îl resimțim în noi trebuie să încetăm oricare altă activitate anxioasă, afară de aceea *suaviter magnum cum ingenio*, să-l facem cât mai subtil, mai inefabil, adică în fapt să-l debarasăm de activitățile parazitare din jurul lui, de toate aviditățile care-și scot viața din el, de toate nălucile care caută corporificarea, viața în balsamul miraculos. Aici se cere mai mare putere de concentrare, aceea de misiune, căci suflul și uleiul în ele însele n-au nevoie de alt ajutor pentru că ele sunt cauzale și transcendente față de noi.

"*Gemüth-ul*" paracelsian. Presupune că-l găsești numai dacă te scufunzi în tine. Or această scufundare este o tendință, o trecere de la periferie la centru, de la multiplicitate la unitate. Tendința, năzuința aceasta este însăși *Gemüth-ul* sau cel puțin una din formele lui. Or, omul nu poate năzui decât spre ceva pe care l-a pierdut și de care are o vagă aducere aminte, o presimțire, o asimțire, ca aceea a unor zori în noapte. În cazul acesta *Gemüth-ul* nu e același lucru cu *Anamnesis*? Cert că o "scufundare" e căutarea unui centru presimțit, presimțirea unui "țărâm". Acest centru este ceva preexistent căutării, existând ontologic, că noi o știm sau nu, că o vrem sau nu. Așa privit centrul e existențial și aspirația, dorul spre el ceva organic. Presimțirea lui care e *Gemüth-ul* e deci inherentă naturii omului și deci nu ceva adăugat, suprastructură. E starea naturală a omului. *Gemüth-ul* apare imediat și spontan de câte ori omul se pune în situația de a-l percepe, adică face să tacă în el zgomotele multiple și dispersante și își creează calmul necesar pentru a-i auzi ciripitul de pasăre măiastră. E o știință foarte grea, tocmai pentru că e simplă. Știința constă în a percepe, a permanentiza, a mări *Gemüth-ul*, înlăturând obstacolele, mărăcinișul din jurul lui, căci *Gemüth-ul* fiind divin nu poate fi mărit de om, el însuși fiind la superlativ efectivitate. Act total. Omul nu are altceva de făcut decât să se omoare pe sine ca să facă din toată ființa lui o cavernă ca a lui Fingal, a ecourilor *Gemüth-ului*. Din punct de vedere al Unicității *Gemüth-ul* este "limita" comună a tuturor tendințelor multiple din om, dar privite retrograd, adică tocmai presimțirea acestei Unicități. Poate fi numit *Anamnesis* parfumul însăși al Unicității? Și acest parfum nu e însuși "*Gemüth-ul*"?

★

Aspirația întinde mâinile de jos. Grația le întinde de sus venind înaintea lor. Locul unde se strânge e Muntele Domnului. De asemenea e întâlnirea unui + cu un -, a unei esențe cu o substanță. Piatra filosofală. În cazul unei aspirațiuni individuale, creierul fiind pasiv reprezintă elementul substanțial. Elementul esențial care se coboară e

focul ceresc, Muntele Lunii. A centra, a uni toate forțele ființei, mai întâi în inimă, apoi în cap. Apoi, a aștepta. În aspirația ascendentă, inima se ridică spre cap și se unește cu el; în tendința descendentă, capul se coboară în inimă. Asta trebuie luat în sensul literal al cuvântului. Trăind într-o lume a dualității aceste mișcări se alternează, se succed, se repetă într-una, una după alta. Deci adevărata unire este un reziduu al lor, un habitus, un spațiu simbolic, care e o incintă. Incantațiunea alternată creează acest spațiu iar spațiul odată creat, devine un climat prielnic alternanțelor, devenind fiecare, unul pentru altul, cauzal, generator, prin împrumut de atribute.

De aceea nu trebuie insistat, căutat, dacă poarta superioară a aspirației spre universal e în adevăr universală, căci au grijă ierarhiile angelice să o transforme ca atare. Totul e să ajungi la punctul unde dispare puterea de gravitație. Acolo în mod automat e supusă atractivității Cerului. În acest moment senzația aparentă e că aspirația s-a evaporat și că rămâne aici numai mizerabila noastră carcasă, reziduurile, jumările psihicului. În realitate dacă pierdem senzația Eternității e din cauză că nu suntem încă centrați pe ea. Acest sentiment nu se pierde, ci devine inefabil rămânând însă parte integrantă din ființa noastră totală. *Vas tuus est mensura ignis tuis*.⁵ Nu putem ca indivizi să măsurăm întinderea și înălțimea ființei noastre totale. De aceea senzația de amărăciune, de re-cădere, de tantalism care ne copleșește în această fază a Căii.

Senzația de înstrăinare nu poate avea loc decât în dualitate, acolo unde mai subzistă eu și tu, exterior și interior, jos și sus, pământ și cer. Toate acestea dispar, firește, în Universal.

Ceea ce e decisiv în *dhikre* ca aspirația să atingă acel punct în Universal unde gravitația, Atractul invers al Naturii, dispare. În acel moment aspirația e luată în mâini de cei ce stau cu capul în jos.

★

Asimțirea unei curgeri omogene "ca o șuviță de ulei turnată dintr-un recipient în alt recipient". Toate valurile, toate impulsurile divergente, unificate într-o curgere indistinctă, isotropă, egală cu ea, fără început și fără sfârșit; e

aceea a elementului aer "plimbându-se deasupra apelor", e ultima etapă spre centru. Această asimțire e identică cu aceea a adierii inefabile de aer percepută de Ilie pe Horeb. E Okeanos, fluviul fără început și fără de sfârșit.

Was ist die Urbesinnung? Es ist die Belebung der Vernunft von innen her, von Geiste. So wie das Feuer in den Äther zurück kehrt, wenn es nichts mehr zu verzehren hat, so geht die Vernunft in den Geist zurück, wenn sie die Welt und sich selbst verzehrt hat. Diese Verzehung der Welt ist die Urbesinnung. Durch die Urbesinnung wird der Mensch zum geistigen Mensch.

Frithjof Schuon: *Leitgedanken zur Urbesinnung* (p. 101)

Die Fleischwerdung des Wortes wiederholt im Gedanken, der aus dem Geiste herabsteigt, den Rundgang durch die Armut der menschlichen Begrenzungen zu tun und sie zu erleuchten. (idem p.59)⁶

1. Lămurirea acestor reflexiuni s-ar putea opera astfel: mai întâi plecarea de la premiza fundamentală: a cunoaște înseamnă a fi; a cunoaște și a fi e același lucru. Or, sterilitatea rațiunii, sau mai bine spus a ratiocinării stă în autonomizarea ei, în lucrarea ei pentru ea însăși; de îndată ce e privită în realitatea ei, *adică reflex al Intellectului pur pe planul formal*, Rațiunea participă în măsura posibilităților Formalului, la caracteristicile Intellectului pur cu care e în legătură ontologică, *adică, are puterea de a identifica pe cel ce raționează cu obiectul raționat*. De aceea "*die Urbesinnung*", "rectifică", arde lumea manifestată, dizolvându-se în același timp și pe ea (căci și rațiunea și lumea manifestată formală, sunt pe același plan), și amândouă se reintegrează la sfârșitul operațiunii, în Cauzal, *adică în Intellectul pur*. Sau, din alt punct de vedere, Rațiunea fiind reflexul pe formal al Intellectului pur, aplicată pe domeniul formal, constituie o coborâre a Intellectului pur, îl provoacă, deci e încarnare (*eine Fleischwerdung*) a Spiritului în Formă.

2. În numărul special al lui *"Voile d'Isis"* din 1932, asupra Tradiției Chineze, este o gravură: Om privind o cascadă. Intenția intelectuală a artistului e netă: omul privește de pe țarm cataractele și valurile apei, Devenirea, curgerea formelor, facerea și desfacerea lumii, dar nu participă la această curgere; ca să sublinieze și mai bine asta, gravorul ni-l arată rezemat de un copac și apucându-l cu un braț, cu alte cuvinte se refugiază sub Arborele Lumii, se situează pe axa verticală, în jurul căreia curge devenirea, singurul punct pe care ea nu-l atinge, și care o regentează din imobilitatea lui: "stațiunea Imuabilă a Păcii", pe unde se face contactul direct cu alte stări de existență. A te situa pe axă, cel puțin simbolic-virtual, și a privi curgerea formelor este și a le asimila posibilitățile.

3. *"Rappelez-vous toujours que l'Oeuvre peut-être accomplie avec des matières prises telles quelles dans la nature, et que tout notre But réside dans le secret de notre Feu, qu'il appartient à Dieu seul de communiquer à celui qui lui à pluît Révélation Purissime. Note: Je ne saurais trop le redire, il ne s'agit pas d'une force inférieure, dont on peut s'emparer, comme on capte l'électricité par exemple, mais il est question du Feu Spirituel de la Vie qui anime tout le Royaume de l'Esprit."*

Les forces psycho-magnétiques, pas plus que la projection occulte de la Volonté, ne peuvent servir dans le Grand-Oeuvre, parce qu'il est d'un ordre supérieur à celui de la Nature. Or nous tenons toutes nos facultés naturelles et de l'hérédité et des astres, tandis qu'il faut acquérir une essence spirituelle qui descend de beaucoup plus haut."

Relativement à l'Esprit, la Nature peut-être considérée comme étant dans une sorte de léthargie, et il n'y a que le Feu de la Vie spirituelle qui peut sortir les choses de ce monde, de l'étrange torpeur en laquelle les tient la force hypnotique du Dragon".

Evident lipsa de comună măsură dintre Grația divină și Creațiune. Continuă starea de veghe și de aspirație așa cum arată Sri Aurobindo. Tot sufletul, tot trupul să fie o aspirație spre liberare, spre deșteptare, însă o aspirație lucidă, creată,

alimentată prin ritual, rugăciune, incantațiune, meditație, contemplație. Deoarece e cazul ca *Verbum caro fit*, trebuie învățată toată ființa să aspire și să fie însetată.

4. - *Carte mică pentru rugăciune* a lui Calist Preafericitul și Preasfințitul Patriarh al Constantinopolului. XIV Capete.

Cap. I.

"De voiești a te învăța Adevărul, urmează în asemănare pre cântărețul din alăută. Pentru că acesta, jos pleacă pre capul său și auzul rezemându-l la cântare, mișcă arcușul cu mâna. Și îndată ce strunele după meșteșug se lovesc unele îndealtele, alăuta lasă afară versul său - cântarea adică - și acel om alăutar saltă pentru dulceața aceea, răpit de mierea glasului ce iese."

Cap. VII.

"Mintea când se limpezește, ruptă de la cele din afară, iară pre simțuri le supune în fapta bună cea lucrătoare, rămâne fără clintire așa precum Osia cerului cu steaua ei, rămâne fără clintire deasupra apei Cerului, și ea vede atunci adâncimile inimii. Și cârmuindu-se pre căile ei de stea, de acolo privirile ei ținând, ca pre niște funii de aur razele minții ținând, își trage dintru seninuri Înțelegerile ei cele dumnezeiești și stăpână preste toate simțurile trupului este."

Aspirația către Divin trebuie să aibă două tendințe concomitente: una spre găsirea centrului ființei umane, în inimă, găsirea tot acolo a Sunetului Suprem, *Para-Șabda*, a Verbului; acest punct este exacta intersecție a liniei orizontale cu linia verticală; și o altă tendință de-a lungul acesteia, în sus. *"Mintea când se limpezește..."* e exact primul aforism din *Yoga-Sutra* a lui Patanjali și cel mai fundamental. Dealtminteri toate simbolurile, osia, steaua, apele, aparțin Tradiției primordiale; "ruptă de la cele din afară ..." inversată și interiorizată; "iară pre simțuri le supune în fapta bună cea lucrătoare ..." orice activitate ritualizată și prin analogie orice fel de asceză; "rămâne fără clintire așa precum Osia Cerului cu steaua ei, rămâne fără clintire deasupra apei cerului ..." *ipso facto* atunci, mintea se toarnă, se mulează pe axul vertical, deci *fără să caute aceasta*, prin simplul fapt al liniștirii ei, exact ce spune Patanjali în *Sutra* lui fundamentală: "Yoga este

reținerea materiei mentale de a lua diferite forme"; starea de islam aduce coborârea directă a influenței divine, și o reflectă; "apa Cerului" natural complet nemișcată; organizația inițiatică ce întrebuița asemenea termene întrebuița simboluri luate din *Psalmi*? Probabil atunci, că și formule, *mantra*, litanii; "și ea vede atunci adâncurile inimii", evident adâncimile inimii identice cu acele ale Apei cerului care le simbolizează. Pur *Raja-Yoga*, deoarece liniștirea apelor, a inimii, e obținută prin centrarea asupra Axei cerești și asupra Stelei Polare, adică asupra principiului; *procede pur intelectual*, ceea ce e însăși definiția lui *Raja-Yoga*. Pur *Jnana-Yoga*, interesant de descoperit în creștinism; restul confirmă și magnifică același lucru: "și cârmuindu-se pe căile ei de stea" deci prin atitudini informale, metafizice, deoarece cerul stelelor simbolizează Informalul; "de acolo privirile ei ținând ... " *de acolo*, confirmă procedeul metafizic, razele de aur indică și ele același lucru în raport cu argintul lunar, formal; "își trage dintru seninuri Înțelegerile ei cele dumnezeiești..." contemplație intelectuală, cunoașterea directă prin Intuiția metafizică, fără mijlocirea niciunui suport, Cunoaștere care e identificare; "și atunci stăpână preste toate simțurile este ...".

Repet *Raja-Yoga*. Ce se întâmplă cu Apele? Liniștite reflectă și absorb Cunoașterea Intelectuală și prin vibrațiile pe care ea le suscită în ele, imprimă o mișcare ondulatorie - spiraloidă, ce duce la resorbirea apelor în Divinitate, adică liberarea în viață, *jivan-mukti*.

5. Șarpele mușcă de călcâi pe Fecioară, în partea cea mai materială a ei, iar aceasta îi zdrobește capul. Ce voluptate pentru șarpe! " *C'est, disent les Kabbalistes, la vierge de la mer, dont le dragon infernal vient lécher les pieds humides avec ses langues de feu qui s'endorment de volupté* " (Eliphas Lévi. D. et R. de la Haute-Magie, vol I. p. 140)⁸. Totuși voluptatea e mai stringentă, mai ascuțită în primul simbol. Vrăjmășia între șarpe și femeie, după cum spune *Geneza*, e *aspectul de opoziție, exterior, al unui complementarism interior*. Fixarea Mercurului? Posibil, deoarece fecioara pasivă în ceea ce privește principiul, e activă față de manifestare, simbolizată prin șarpe.

Dar Dumnezeu a făcut lumea prin Fecioară! Partea din călcâi mușcată, acolo unde și-a înfipt Șarpele dinții, constituie *barzachel*, care în virtutea dublului său aspect, e dur, zdrobitor, față de ce are sub dânsul (îi zdrobește capul). De asemenea călcâiul lui Achile, rămas vulnerabil, indică realmente călcâiul un *barzach*, în corpul omenesc, cum de altminteri o arată și simbolismul acestuia; face trecere dintre Natură și Om, stăpânul ei, purificând-o.

De ce voluptate? Pentru că e caracteristică oricărei asceze violente; în definitiv, *voluptatea e o dovadă de calificare fizică*, de încarnare, de efectuare a lucrului inițiatic.

Zdrobirea aceasta, mortificarea aceasta, când e făcută cu un scop inițiatic, e voluptoasă, pentru că se amestecă cu asimțirea beatitudinii. Voluptatea spasmului sexual e înrudită cu ea; și aici e o rupere, și, prin ea, o fericire nouă *de altă dimensiune*. S-ar putea spune: voluptatea nu intervine decât acolo unde este un *barzach* între două dimensiuni diferite.

Orice rupe carnea și o face astfel să actualizeze în ea altceva decât ea, e voluptate. Carnea e sfâșiată, mortificată, ca să se încarneze în ea altceva decât ea, ce n-ar putea pătrunde în masivitatea ei dură. Și în momentul când se produce conjuncția între acel ceva și carnea zdrobită, redusă la materia primă, se produce voluptatea. Deci încarnare fără voluptate nu se poate. Mortificarea cărnii de altminteri, îi produce o descompunere, o putrefacțiune, care îi debilitază, îi amortește ce are în ea definitiv și-i creează astfel o pasivitate receptivă pentru acel altceva ce urmează să se încarneze în ea.

Voluptatea, dozaj de plăcere și durere inexprimabil, este aspectul inefabilului în carne. Simbol al Indistinției ca și surâsul, principiul râsului și al plânsului. Contemplarea divinului produce mirarea; mirarea în aspectele ei cele mai carnale, poate fi vehiculată de voluptate.

E firesc ca Infinitul, inefabil, indistinct, să fie resimțit în trup, ca teribil, distructiv, adică voluptuos, amestec complex, indistinct, topitură de contrarii. Pentru că, repet, amestecul de contrarii, pe pământ, cum e voluptatea, are analog în cer, Indistințiu, care mai întâi, transformă contrariile în contemplare, apoi în indistințiu.

6. - Procedeul tantric de a se concentra asupra pasiunii sau a influenței vitale care năpădește, apoi identificarea cu ea și asimilarea ei, devenită acum element pozitiv, cere o energie: 1) mult mai mare și mai intensă decât vitalismul în chestiune; 2) energie continuă și mereu predominantă, altfel la eclipsarea ei pasiunile intră ca un mușuroi prin spărtură; 3) o conștiință intelectuală excepțională care să perceapă în pasiune expresia unei forțe divine. Aceste condițiuni sunt foarte greu și foarte rar îndeplinite, așa că acel ce s-ar deda la felul acesta de exerciții, fără să le aibă perfecte, riscă, în loc să asimileze, să raporteze pasiunea Divinului, să-l coboare pe acesta în pasiune, adică să-l profaneze. De aceea până la completa liberare a voinței, sunt preferabile căile de *jnana-yoga* și *bhakti-yoga*.

7. - Naivitatea, prostia, suficiența, îngâmfarea de a subestima meditația discursivă! pentru o așa-zisă contemplare directă care în majoritatea cazurilor e autosugestie. Schuon are total dreptate. Meditația discursivă arde obiectul ei și după ce nu mai are nimic de mistuit, se consumă pe ea și atunci, de abia atunci, intuiția directă.

Meditația poate începe cu constatarea a ceea ce în mine în mod distinct de Divin, crede că este. Apoi demonstrația pură și simplă a absurdității lucrului, a superficialității lui față de ființa mea profundă, totul prin aplicarea *Şahadei*. Dacă lucrul ce mă distrează e susceptibil să capete un caracter pozitiv, atunci raportat la divinitate tot prin *Şahada*.

Practicarea meditației în anumite împrejurări și la anumite momente exercită facultatea de a o aplica la toate momentele vieții. Am observat că dacă e bine dirijată, topește *absolut orice*, chiar elementele cele mai groasere, chiar sexul și foamea. Produce o exaltare, o beție ce se pozitivează foarte ușor, adică poate fi coextinsă Iubirii sau Credinței și înzestrată cu calitatea *satwa*.

Există un risc de *furvoaiare*,* când i se dă acestei exaltațiuni un aliment de natură imaginativă sau contingentă, curse ale puterilor de iluzie; în realitate această beție ușoară, această exaltare *trebuie să-și fie propriul ei obiect*.

8. - Satana, în forma lui cea mai primejdioasă linge, nu atacă brutal și frontal. Această lingere o simți în toate micile comodități, pe care ți le îngădui, în toate lipsurile de ținută față de tine însuși. Lingerea aceasta dizolvă tot ce e voință, bărbăție, soliditate, piatră în om. Numai spiritul nu poate fi atins. Dar dacă lași spiritul să doarmă, dacă nu îl exersezi, poate să cadă într-o amorțire ce poate fi numărată în eoni. E instructiv să compari dizolvarea produsă de spirit și cea produsă de bala satanică. Exercițiul perspicacității și discriminarea.

Măgarul e absurd și familiar; gâdila (urechile!). Familiaritatea, gâdileala, sunt semne diabolice mai sinistre, mai terifiante, decât tot arsenalul sabatic. Trage în mlaștină fără să știi. Iată ce găsesc în Dante :

*Com'ei parlava, e Sordello a se il trasse,
dicendo: " Vedi la'l nostro avversaro ";
e drizzo il dito, perche' n la guardasse.*

*Da quella parte onde non ha riparo
la picciola valle, era una biscia,
forse qual diede ad Eva il cibo amaro.*

*Tra l'erba e i fior venia la mala striscia,
volgendo ad ora ad ora la testa, e'l dosso
leccando, come bestia che si liscia.*

(Purg. VIII. 94-102).

Cele două terține următoare arată ce putere alungă șarpele.

*Io non vidi, e pero dicer non posso,
come mosser li astor celestiali;
ma vidi bene e l'uno e l'altro mosso,
Sentendo fender l'acre ale verdi ali,
fuggi'l serpente, e li angeli dier volta,
susso ale poste rivolando iguali.*

Atât îngerii cât și comparația lor cu șoimii arată că e vorba de esențe intelectuale. Sborul lor spre șarpe, instantaneu, indică o operație intelectuală imediată, o replică rapidă. De ce operație poate fi vorba? Îngerii, înainte de toate, sunt *purtători* ai unui mesaj divin, și în cazul de față, mesajul acesta nu poate fi decât, și se reduce la *Şahada*. Dealtminteri Dante spune că cei doi Îngeri

* Din franceză: înșelare

Ambo vegnon del grembo di Maria. (v. 37)

ceea ce arată că sunt purtătorii de intelectiuni, *singurele* contra cărora Șarpele nu poate face nimic și care îl pun imediat pe fugă.

.....a guardia della valle

per lo serpente che verra vie via. (v. 38-39)⁹

9. - Diferența de scriere a Marelui Nume, rondă și grafică, e aceea dintre Paradisul pământesc și Ierusalimul ceresc.

10. - Până acum aspectul cel mai evident al recitării *șahadei*, e acel strict etimologic: mărturie. Mărturie cu toată ființa a Identității. Natural că în același timp resimți și aspectul incantatoriu, adică armonizarea diferitelor elemente ce constituie ființa, cel puțin acele elemente care sunt accesibile percepției mele actuale. Probabil și sper că celelalte elemente pe care nu le simt încă, adică cele mai înalte, resimt și ele aceeași armonizare. Aplicarea speculativă însă a *șahadei*, e mult mai anevoioasă, nu în mecanismul ei, în adevărul ei care e evident, ci în dizolvarea unei lenevii, unei amorțeli, unei toropeli a psihicului și a fizicului, care nu se dau evidentei și adevărului. Cum să dizolvi această letargie? Rugăciunea, buna intenție, tenacitatea, dar mai ales, tot metoda speculativă care încet va coroda toate duritățile. În privința aceasta, sunt texte de Schuon fundamentale în "*Intégration des éléments psychiques*":

"Il n'y a que la Connaissance qui mène à la Connaissance. Un moyen, quel qu'il soit, ne mène à la Connaissance qu'en tant qu'il en est une modalité. On ne peut saisir la Connaissance par le dehors car ce dehors n'existe pas"

Prima propoziție e o aplicare a *șahadei*. Cât despre "mijloace" totul e să le vezi esențialitatea, urma divină din ele. Natural, mijlocul e formal; capacitatea intelectuală consistă să perceapă în el, Prototipul lui, atributul lui, atributul divin respectiv. Acum, acest atribut trebuie asimțit sau e suficient să știu că există, speculativ, în Posibilitatea absolută ca să fie înlăturată primejdia de *șirk*? Dacă raportarea se poate face intuitiv, fără proces discursiv, e cu atât mai efectivă. Dar și

raportarea discursivă ajunge, probă sacralizarea exoterică a diferitelor acte ale vieții. Rațiunea discursivă duce la Intuiția Intelectuală și logic și ontologic.

"La compréhension théorique ou connaissance rationnelle, est la participation fondamentale de l'individu à la Verité". Tocmai pentru motivele spuse mai sus.

"L'Homme doit participer à l'Idée par toutes les modalités de son intelligence, c'est à dire par tous les éléments constitutifs de son individualité".¹⁰ Asta înseamnă că toate elementele naturii sunt în ultimă esență, intelectuale, pentru că inteligibile. De aceea pot fi reduse în cele din urmă, de la multiplicitate la unitate. Multiplicitatea e rezultatul "atractului invers al Naturii", principiul de diviziune, de individuațiune, Satana. Sinteza lumii manifestate nu se poate manifesta decât printr-un act intelectual. Prin urmare, divizibilitatea, transformarea complementarelor în opoziții, în antagonisme, e un proces exact invers celui Intelectual, e antiintelectualismul satanic.

11. - Angoasa de pildă, poate fi raportată Divinului punând-o în complementarism cu dilatarea, adică cu cele două mari forțe care condiționează tot Cosmosul: coagula, solve, involuție, evoluție, aspir, respir, Cain și Abel, Timp și Spațiu. Or, indefinita multiplicitate a întregii manifestări se reduce la aceste două tendințe, care și una și alta sunt direct raportabile Divinului, cu alte cuvinte toată multiplicitatea în indefinita sa desfășurare se poate reduce la Unitate prin Cunoaștere. Lăsate în voia lor, solve și coagula atomizează toată manifestarea.

12. - Meditarea Marelui Nume, în elementele sale literale: cei doi *Lam* și *Alif* sunt verticale față de manifestare și față de *dakyr*. Trebuie ținut seama că Marele Nume e extrema limită de Incarnare a Principiului, deci nu e numai un simbol, cum ar fi punctul, zero, vidul, tăcerea, negrul, ci e vorba de o coborâre. De aceea și puterea lui de acțiune, absortiv sau distructiv, față de invocator, după cum acesta i se prezintă, efect pe care nici unul din simbolurile de mai sus nu-l are așa imediat. De aceea meditarea lui se face numai cu permisiunea Șeicului, ceea ce nu e cazul cu simbolurile de mai sus.

Cei doi *Lam* sunt "litere de majestate", ceea ce dă Marelui Nume, un aspect de rigoare, *şivait*. E curios că ele se găsesc şi în Numele de Majestate *Galal*.

H-ul final, pe lângă sensul suprem de punct ce se stinge, este Duhul (*ar-ruh*), în sensul de *barzach*. Şi forma lui simbolizează "circumferinţa primă" (*ed-dairah-el-awwaliyah*).

13. - Dacă raportăm fiecare element la calitatea lui sensibilă, constatăm că eterul e vehiculat de Sunet. În starea umană, Eterul e central, reprezentând în planul său Principiul.

Incantatorul deci e adevăratul "abstractor de chintesenţă", şi când a "abstras" din posibilităţile lui fizice şi psihice toată "cantitatea" de eter susceptibilă, realizează centrul lui (Paradisul) din cauza centralităţii Eterului.

Cu cât mai mult acel care recită percepe şi realizează aspectul subtil al sunetului (*hyraniagarbha şabda*), cu atât operaţiunea e mai completă. "L'Abstracteur de Quintessence" s-o extragă cu subtilitatea şi discriminarea cu care culege albina nectarul din flori. Poate aici îşi găseşte aplicarea cea mai frumoasă, adagiul hermetic: *Separabis subtile a spisso suaviter magno cum ingenio*. De aceea, *dhikr* tăcut e superior celui cu voce tare. Totuşi lucrul greu, prima arătura o face *dhikr* tare, şi asta deocamdată e lucrul cel mai important, pentru că ceea ce importă e Incarnaţiunea Verbului.

Cu alţi termeni, întâi trebuie extrasă chintesenţa din fizic, apoi din psihic; exerciţiile celelalte pot corobora această exaltare, această separaţie a Eterului de celelalte elemente.

14. - Hermetismul e o ştiinţă cosmologică dată de Allah omului, ca să-i permită să regăsească propriul său centru şi centrul stării de fire în care se află, amândouă "queste"-le coincidând şi fiind amândouă simbolizate de găsirea inimii. Hermetistul îşi regăseşte edenul, perfecţiunea planului său şi ca atare e apt să fie întrebuinţat de Marele Arhitect, de rectorul Universului, ca să colaboreze la readucerea vârstei primordiale, pe care în el a şi găsit-o. Nicăieri, identitatea dintre cele două căutări nu e mai vizibilă ca în legenda Graalului.

Eroul (căci trebuie să fie erou) îşi găseşte Inima lui, şi găsind-o, află şi Inima Lumii. Din momentul acela participă la

toate tainele Polului. Şi atunci poate fi "misionat" de Pol, ca să lucreze în măsura posibilităţilor sale, la reintegrarea lumii în epoca primordială. Probabil că misionarii de felul acesta sunt în continuă mişcare (rătăcitori), şi misiunea lor constă esenţialmente într-o "rectificare" a tot ce e "strâmb" în lume. Bunii cavaleri! Allah să le dea Pacea Sa!

15. - *Risalat al Ahadiyah*. "Il faut le connaître de cette façon, non par la science, l'intelligence, l'imagination, la sagacité, les sens, la vision extérieure, la vision intérieure, la compréhension ou le raisonnement". Desigur numai atunci când sunt privite ca mijloace de ajuns la Allah; dar cum nimic nu există în afară de Allah, modurile acestea sunt ale lui şi atunci duc la Cunoaştere. "Personne ne peut le voir, sauf Lui-même. Personne ne le connaît sauf Lui-même. Il Se voit par Lui-même. Autre-que-Lui ne peut le voir. Autre que-Lui ne peut le saisir. Son impénétrable voile est Sa propre Unicité d'une façon inexplicable".¹¹

Şi extrema analiză (principiul de diviziune) şi Sinteza sunt posibilităţi ale Lui. Omul e centrat pe diviziune prin căderea lui. Totuşi şi această diviziune împinsă până la ultimele ei posibilităţi, e una din posibilităţile lui Allah, şi deci prin El unificată, deşi se manifestă până la capăt, până la sleire. De aceea "Son impénétrable voile est Sa propre Unicité. Il est voilé par Son Unicité d'une façon inexplicable". Sau altfel: orice posibilitate trebuie să se manifeste ca ea însăşi până la epuizarea ei. Divizibilitatea, analiza, Principium Individuationis, e o posibilitate, şi ca să fie ea însăşi, trebuie ca în tendinţa ei, în impulsurile ei, în ce are definitiv, să ignoreze Unicitatea pentru ca Multiplicitatea să fie dusă până la epuizare. Totuşi nimic nefiind în afară de Allah, şi principiul de atomizare e pătruns de Unicitate, pe care trebuie s-o ignoreze ca să fie el. De aceea încă odată "este voalat de Unicitatea Sa într-un fel inexplicabil", decât divin. Divizibilitatea autonomizantă, care la prima vedere pare posibilitatea cea mai anti-divină, ilustrează cel mai pregnant, cel mai insistent, ATOTPosibilitatea, Absoluta AtotPosibilitate; prin ea, e antiunitară; ştiu totuşi că LA ILAH I LA ALLAH, şi că deci şi ea aparţine Posibilităţii Totale. Masivitatea contrastului, brutalitatea lui mă poate zdrobi;

absurditatea lucrului mă poate nimici, sau din contra îmi demonstrează *fizic, carnal* Absolutul și deci meditarea ei *în ea însăși și ca Posibilitate* duce la o trăire efectivă a Posibilității Totale. Pietrele de moară devin aripi.

Pot spune: Nu este alt Principiu decât Soba, - sau: nu este alt principiu decât Condeiu sau: nu este alt Principiu decât Masa? Pentru că sunt limitate, condiționate, numite, Principiul nu poate fi decât nelimitat, necondiționat, nenumit, avându-și rațiunea suficientă în El-însuși. Posibilitatea de manifestare ca să fie ea însăși, adică să se manifeste, trebuie să dea Nume, condiții, limite. Allah e infinit, tocmai pentru că posibilitatea de diviziune, care numai ea, acum, îmi este perceptibilă, e finită; iar fatala Infinitate a Posibilității Absolute și nu mai puțin fatala înglobare în ea a posibilității acesteia speciale, finită, produce o deflagrație în lumea strâmtă a concepției noastre, o deflagrație care meditată duce la asimțirea Infinitului.

Țesut în divizibilitate, manifestându-se "*min amri'llahi*" acolo, omul nu prinde Unicitatea decât printr-o inversare a tendinței căreia îi datorează existența sa, aici, în lume. Trebuie deci, nu numai să asimtă Unitatea, Unicitatea principial, ci s-o simtă necesară în multiplicitate, și logic și ontologic. De aceea "Existența Sa e propriul Său Văl; e voalat de Unicitatea Sa într-un fel inexplicabil" pentru vorbele noastre și pentru analiza noastră, exponente ale Multiplicității, *Numele* multiplicității.

Datorită raportului de analogie inversă, manifestarea cea mai diferențiată, cea mai caracterizată, cea mai condiționată poate să dea intuiția cea mai dură, cea mai stringentă, deci cea mai încarnată a Absolutului, cu condiția să știi că nu este alt Absolut decât Absolutul. De ce? Pentru că Absolutul are toate posibilitățile în El, și cele mai opuse, cele mai puțin asemănătoare cu posibilitatea finită în care trăim noi. Contrastul acesta inimaginabil, nesimțibil (dar conceptibil), produce un vacuum în rațiunea noastră de toate zilele, un hiatus, o năvală de absurd, care e numai aspectul înspre lumea noastră formală și rațională a concepției Infinitului.

Aspectul acesta dublu, permițându-ne să ne exprimăm așa, al Absolutului, absurditate spre lumea noastră și

Beatitudine spre cer se datorește dublului aspect al *Barzach*-ului. "*Quand on découvre l'énigme d'un seul atome, on peut voir le mystère de toute la création, tant intérieure qu'extérieure*".¹² Sau când vezi ce este în realitate atomul, adică Allah deoarece *LA I LA ALLAH*. Trebuie pentru aceasta o poziție intelectuală, o putere metafizică supremă ca aceea a Șeicului Akbar și iată de ce: o înțelegere mai mică, mai șovăitoare a punctului de vedere suprem metafizic din *Risalat al-Ahadiyah*, duce direct la panteism, și este în adevăr nedumerirea de la prima lectură, căci luând totul după exprimarea imediată a textului, reiese că omul, creatura, lumea sunt Allah pentru că Șeicul nu vorbește de principiul fundamental metafizic, ireversibilitatea raportului dintre Principiu și Manifestare; ar părea că e posibilă o comună măsură între ele, deoarece pentru el și Manifestatul și Nemanifestatul sunt deopotrivă Allah. E o lipsă de pătrundere și o judecată superficială. Tocmai pentru că Allah e privit ca Suprem, ca Absolut, formularea lui Mohyiddin apare superficial panteistă. Iată cum: Allah fiind Absolutul, Absoluta Totalitate, cuprinde posibilitățile de Nemanifestare și posibilitățile de Manifestare, dar ca să fie în adevăr Absolut, trebuie să cuprindă Posibilitățile de Manifestare și nemanifestate și *manifestate*. Numai printr-o minimizare a poziției mohyidinene, printr-o provincializare a ceea ce are ea absolut transcendent, total, adică concepând pe Allah mai puțin decât este (și asta atrage ca un corolar, autonomizarea manifestării) apare primejdia de panteism și de *şirk*. Dar din punctul de vedere mohyiddinian pur, adică al Absolutului, și situat în Zenitul Său, "orice lucru laudă pe Domnul", și esențialitatea sa e evidentă în orice atom, prin formularea numai a principiului de Identitate: Infinitul nefiind divizibil, nici măcar potențial și cuprinzând în totală indistințione și manifestatul (pentru că altfel nu ar fi Infinit), orice lucru manifestat e Infinitul, e Absolutul; nu o parte din El, ceea ce ar fi o absurditate, pentru că Infinitul nu are părți, ci tot Infinitul; însă pentru înțelegerea acestui lucru, o repet, perspectiva trebuie să fie a Zenitului Absolutului, altfel primejdia de *şirk* e teribilă. E o amenințare de prăbușire, o amețeală de fiecă clipă, pe care nu o poți evita decât fiind într-una cu privirea ațintită pe Steaua Polară. Dealtminteri

primejdia aceasta a prăbușirii în fiecare clipă, poate fi pozitivată, servind la dizolvarea perspectivei individuale. E o "trăire primejdioasă" cum e orice trăire metafizică. Dealtminteri, reapar cele două aspecte ale *Barzach*-ului: Identitate în Sus, distrugere în jos, spre Creație.

Infinitul e Infinit. Nu are centru și periferie.

Infinitul e indivizibil.

Infinitul cuprinde tot, deci și Manifestarea, Creatura.

Creatura nu simbolizează Infinitul, pentru că simbolul e inferior lucrului simbolizat; or, nu poate să fie în Infinit Superior și Inferior, un mai mic și un mai mare grad de infinitate deci :

Infinitul fiind indistinct și indivizibil, cuprinzând și Creatura deoarece cuprinde Totul, nefiind pe de altă parte gradațiuni în Infinit, *Creatura este Infinitul*. Dar ce primejdie!

"Il comprend que "Celui qui sait" est Lui, et "Ce qui est su" est encore Lui. "Celui qui voit" est Lui; "Ce qui est vu" est encore Lui. "Celui qui arrive" est Lui; "Ce à quoi on arrive" dans l'Union est encore Lui. Aucun autre que Lui ne peut se joindre à Lui. Aucun autre que Lui ne se sépare de Lui. Quiconque peut comprendre cela est tout à fait exempt de la grande idolatrie".

Toate "distanțele" acestea între Cunoscător și Cunoscut sunt pure dimensiuni intelectuale, prototipurile dimensiunilor din domeniul Dualității de care aici nu poate fi vorba.

"Car ton Union est ta séparation et ta séparation est ton Union".¹³ Uniunea mea e că eu nu exist ci Allah singur este; separațiunea mea este că eu, Creatură sunt Allah, însă trebuie să fiu creatură în Posibilitatea Infinită, în care dealtminteri nu este distincțiune. De aceea Unirea mea este separațiunea mea, pentru că sunt identic absolut cu Allah; nu există deci o cale a unirii; în acest caz creatura nu devine Allah, nu evoluează spre Allah, ci rămâne oarecum veșnic creatură (posibilitatea divină creatură), adică tocmai ce constituie unirea mea e și separațiunea mea. Posibilitatea Infinită trebuie să aibă toate posibilitățile și nici una din ele să nu fie alta decât ea însăși; de aceea creatura e veșnic creatură. De aceea un sufit e totdeauna sufit. *"Rien n'est devenu qui n'ait pas existé auparavant".*

"S'il dit: "Je suis Allah", écoute-le attentivement, car ce n'est pas lui, mais Allah Lui-même qui (par sa bouche) prononce: "Je suis Allah". Mais tu n'est pas arrivé au même degré de développement que lui. Si tel était, tu comprendrais sa parole et tu verrais ce qu'il voit".¹⁴ Repet: numai perspectiva Zenitului Infinitului convine aici. Orice alta duce la o idolatrie monstruoasă.

16. - Cuadratura cercului se găsește demonstrată și realizată în orice biserică cu dom. Problema sub aspectul ei cel mai abstract, cel mai principal e următoarea: dat fiind un cerc, cum poate fi realizat într-o clădire? Aceasta e problema pe care o are s-o rezolve Arhitectul tradițional, Masonul lui *Arch Masonry*.

Cercul în arhitectură se traduce prin cupolă, dar asta nu e de ajuns; cupola trebuie să se realizeze, să fie susținută pentru ca să poată adăposti oameni și mistere, ca bolta cerului. Pentru ca bolta să-și îndeplinească acest oficiu trebuie să fie susținută de patru arcuri de zidărie după cum se vede în toate Bisericile. Or, reduse la cea mai simplă expresie a lor, cum și trebuie când o problemă se pune cauzal, schematizate și proiectate pe un plan orizontal, cupola și cele patru arcuri ce-o susțin se arată astfel: ceea ce e cuadratura cercului realizată arhitectural.

Problema e traducerea unor posibilități în efectivitate, adică procesul însuși al Manifestării universale; pusă arhitectural, cupola simbolizează firesc lumea cerească, cauzală. Pentru ca ea să se manifeste cupola trebuie necesarmente să se traducă în pătrat, altfel rămâne o virtualitate; ceea ce e frapant e caracterul necesar al acestui proces, al intervenției pătratului în așa fel încât cupola să devină o realitate în lumea noastră. În aceeași ordine de idei, Ierusalimul Ceresc dezvoltă toți germenii conținuți în Paradisul Pământesc; Paradisul Pământesc e sferic și Ierusalimul Ceresc cubic.

După cum o spune Guénon, acest proces de manifestare de la Paradisul Pământesc până la Ierusalimul Ceresc, e realizarea cuadraturii cercului. Problema pe care am pus-o noi traduce în mod arhitectural aceeași chestiune. Biserica e ciclul întreg, realizat, perfect, la capătul dezvoltării sale. Cupola,

care e principiul Bisericii (pe cupolă se găsește Piatra Unghiului) e Paradisul Pământesc cuprinzând toate posibilitățile operei arhitecturale. Corpul propriu-zis al acesteia, care prin schematizare se reduce la cub, deci la pătrat e tocmai dezvoltarea acestor posibilități cuprinse în cupolă (sferă, cerc). Prin urmare Biserica e ciclul întreg, și inclusiv, arhitectural cuadratura cercului. Acum, de ce opera arhitecturală începe cu nava (cubul, pătratul) și se termină cu cupola (sfera, cercul) și la urmă de tot cu Piatra Unghiului? Pentru că realizarea inițiatică e inversul ordinii de manifestare.

17. - *Šekhina*, sinteza *Sefiroturilor*, e ansamblul planului profetic. Revelația, Inspirația vine din lumea spirituală și ca să pătrundă în lumea noastră, trebuie numaidecât să urmeze Axa verticală care unește toate lumile prin centrul lor. De aceea se spune că în Centrele spirituale regular constituite, *Šekhina* este corporificată și în același timp arată legătura ei cu *Paradesul* și cu misterul Jubileului. *Idâ*, *Pingala*, *Sușumna* din Tradiția hindusă sunt identice cu cele trei brațe ale Arborelui Sefirotic; or, toate trei se găsesc în axa verticală de-a lungul căreia se manifesta *Šekhina* Inspirațiilor și Profetilor. De aceea *Šekhina* e sinteza *Sefiroturilor*, deoarece în axa verticală se găsesc și Clementa și Rigoarea și unirea lor.

Pasiv feminină față de Divinitate de pe tronul, ei *Šekhina* este activ-masculină față de Creațiune și e atunci *Metatron*. Această economie o găsim și în lumea noastră: orice Centru Spiritual, orice Tabernacol, e Tronul *Šekhinei*, și acei care deservesc acest Tron sunt din Fraternitatea lui *Metatron*, "Sacerdotes secundum ordinem Melchisedek".

De aceea un sacerdoțiu feminin e o monstruozitate, o absurditate și nu se poate concepe un Centru Spiritual compus din femei. (Athosul, Tronul Sfintei Fecioare, unde toți Preoții, și cei după rânduiala lui Aaron și cei după rânduiala lui Melchisedek îi slujesc, și unde nu e primită nici o femeie). Prezența Divinității, feminină, slujită de bărbați, reproduce întocmai rânduiala transcendentă a *Šekhinei*, *Metatron* față de Manifestare.

Mântuitorul, Mesia se găsește permanent în locul de coincidență al Axei verticale, dar manifestă atunci când un ciclu, o lume a epuizat toate posibilitățile ei și a reintegrat

starea ei primordială; atunci "punctul" mesianic se "spațializează", capătă "amplarea" și revarsă slava *Šekhinei* asupra acestei întregi lumi.

O lume, un ciclu, pleacă de la un *initium* care e firesc potențial pentru că nu și-a manifestat încă posibilitățile; când începe să și le manifeste, punctul se "implementează" din perspectiva manifestării ca atare (și așa trebuie să fie pentru ca manifestarea să fie complet ea). După ce le-a manifestat, ciclul "reintegrează" toate posibilitățile lui și se găsește într-o situație analogică la fel cu începutul lui. De aceea la începutul și la sfârșitul ciclului "Dumnezeu umblă printre oameni", iar *Šekhina* lui e răspândită pretutindeni; în asemenea momente punctul se spațializează și manifestarea se despațializează.

18. - Marele Nume: caracterul falic al celor doi *Iam*; în momentul acela limba devine turgescență, se înalță în sus și lovește în palatul gurii, care e atunci un "conținător", o *yonî*. E Șarpele Înțelepciunii, Logosul, Vișnu ridicându-se în sus, și ar dizolva toată lumea, dacă gura nu l-ar limita, și nu i-ar suferi tot "șocul". În momentul când limba lovește cerul gurii, varsă din ea sămânța divină, nectarul, *al hamar*, care este al doilea *a*: acest al doilea *a* umple cerul și pământul (partea inferioară și palatul gurii, sferă perfectă); e o pură vibrație care susține toată lumea, e *Thelesma*, care ucide și creează, e "*Totius fortitudinis fortitudo fortis quia vincet omnem rem subtile, omnemque solidam penetrabit*", în sfârșit *a*-ul încărcat cu toate forțele falusului și ale yoniului, rezultanta lor. Dar această forță cosmică își găsește o finalitate în *ha* (*a* e o literă care nu poate isprăvi, nu se pierde ca *ha*) și totul se reintegrează în Vidul Suprem. Caracterul cosmic al celui al doilea *a* face să nu fie indicat în scrierea Marelui Nume.

19. - S-ar putea spune că cele trei *midothuri* supreme din *Ain Soph*, corespund lui *Sat-Chit-Ananda*, sau lui Brahma-Vișnu-Rudra, sau lui Cunoaștere, Cunoscător, Cunoscut din tradiția islamică. S-ar putea tot așa de exact spune că corespund cu Treimea creștină? Nu cred, deoarece în Creștinism este perspectiva paternității divine, care e absolut unică și nu se găsește în nici o altă Tradiție. De aceea îmi sunt suspecte toate încercările fie din partea creștinilor, fie din

aceea a necreștinilor de a face asimilări forțate, pe baze strict numerice, fără a ține seamă de perspective, condiție totuși fundamentală.

20. - Cum poate fi asimilată luxura* unui atribut divin? Să spui că e dragostea, sau forța creatoare e prea sumar și vag. Mai întâi luxura nu e forța creatoare. Tehnica mi s-ar părea, e următoarea: una, intelectuală - Atotposibilitatea ar fi știrbită, s-ar prăbuși dacă luxura nu ar fi printre posibilitățile ei. Absurditatea lucrului, împinge ca să spun așa, *cu de-a sila* luxura printre posibilități forțând repugnanța psihică. A doua: luxura nu e forța de procreație ci *serumul* în care se îmbăiază ea, mediul ei de cultură, umidul radical, ceea ce lipește pe un bărbat de o femeie. Ar fi însă primejdios a te centra pe conceptul acesta numai pentru că te-ar centra pe lumea intermediară sau chiar mai jos. De aceea trebuie terminat procesul speculativ și transpusă luxura în domeniul principial și acolo luxura, răscumpărată, este forța care lipește pe *as sakynat-Allah*, vehiculul beatitudinii, care unește Principiul cu Posibilitatea absolută.

21. - Primul verset din Surata Masei (5): "O, credincioșilor! fiți credincioși angajamentelor voastre. Vă este permis să vă hrăniți (cu carnea) animalelor din turmele voastre; dar nu mâncați lucruri în privința cărora vi s-a făcut (oprire), nici vânat care nu vă este permis să-l omorâți la vânătoare, în timp ce sunteți îmbrăcați cu haina pelerinajului; Dumnezeu hotărăște cum îi place".

"O, Credincioșilor! Toți cei chemați, fiți credincioși angajamentelor voastre". Fiți credincioși elecțiunii și mărturiilor pe care le-ați făcut când ați fost chemați credincioși, în ultim resort, recunoașterii Unității. Islamul realizând efectiv islamul, poate ca și Profetul, - - -, să devie suportul, Tronul Divinității; adică o coboară direct în lumea noastră, o rectifică readucând-o în starea edenică, poate chiar s-o resoarbă. "Vă este permis să vă hrăniți (cu carnea) animalelor din turmele voastre"; cultivați și întrebuințați calitățile psihice din voi, acelea pe care le-ați domesticit, care

* din franceză: abandon plăcerilor cărnii

sunt din turmă și au un păstor, voința, inteligența voastră; "dar nu mâncați lucruri în privința cărora vi s-a făcut (oprire)", adică psihismele negative care nu se integrează în turmă, care n-au păstor; "nici vânat pe care nu vă este permis să-l omorâți la vânătoare în timp ce sunteți îmbrăcați cu haina pelerinajului"; în timpul riturilor, al meditațiilor, al *dhikr*-ului, nu vă lăsați luați de instincte sălbatice, fugare; ar însemna asta, deoarece vânatul e permis în afara de pelerinaj, că în afara riturilor o pozitivare a acelor instincte e posibilă? Atunci riturile trebuie înțelese în sens restrâns, deoarece totul poate fi ritualizat.

"Dumnezeu hotărăște cum îi place". Aceasta motivează totul și arată absoluta transcendență divină.

22. - Psalmul 83.

1. "*Cât sunt de dorite locașurile tale Doamne al puterilor!*" Funcțiunea de cerere, de laudă, de plângere, de nădejde a Psalmilor, îi face să aibă un simbolism sentimental și cosmologic. Unirea cu Dumnezeu apare ca un refugiu în Cetatea Sa, cu alte cuvinte această unire este deocamdată în faza preliminară a reintegrării în centrul lumii noastre, Ierusalimul Ceresc. Această identificare cu centrul mai are în Psalmi, și o legătură cu misterul mesianic și cu făgăduința făcută de IHVH lui Israel. Ierusalimul e locul de manifestare al Șekhinei. Toate forțele individului aspiră spre "locașul Domnului Puterilor", aspirație ce are loc, natural, sub specie interiorității. "Domnul Puterilor", "Domnul Calităților", în special acelea pe care le are în promisiunea și în unirea lui cu Israel, acelea care funcționează pentru efectuarea acestei promisiuni, sau, care funcționează pentru a da Individului toate mijloacele să-și reintegreze centrul.

2. "*Sufletul meu suspină și tânjește după Curțile Domnului. Inima mea și carnea mea se istovesc de dorul Dumnezeului celui viu*".

Alianța Domnului cu Israel e o Hierogamie. Alianța Domnului cu inițiatul e o Hierogamie. Versetul descrie starea naturală și adecvată a celui ce a pornit spre găsirea Curților Domnului. Departe de a se plânge de asta, Psalmistul constată că este bine acordat.

3. *"Pasărea și-a găsit sieși casă și rândunica cuib pentru puii săi".*

4. *"La altarele tale, Doamne al puterilor, Împăratul meu și Dumnezeuul meu".*

Firesc, deoarece păsările simbolizează stările angelice, stările spirituale, informale, esențe cauzale față de noi, care în mod natural se găsesc la "Altarul Domnului", în Centrul Lumii, și nu mai au nevoie de nici o căutare.

5. *"Ferice de cei ce locuiesc în casa Ta, căci neconținut Te pot lauda!"*

Chiar în exilul nostru în periferia planului în care ne aflăm, fiecare act, fiecare gest trebuie să fie o laudă (și este, inevitabil, de vrem sau nu). Cu atât mai mult în Centrul lumii, orice act e în mod spontan laudă neconținută, simbol imediat și transparent al unei posibilități divine,

6. *"Ferice de omul pe care îl ajuți Tu și cei ce cunosc cărările Tale".*

Se transpune imediat pentru acel care e pe cărarea inițiată.

7. *"Căci când străbat ei calea pustie, o prefac în loc plin de izvoare și ploaia o acoperă de binecuvântare"*

Sunt canale ale harului divin.

8. *"Și trecând din putere în putere, se înfățișează la Dumnezeu în Sion".*

9. *"Doamne Dumnezeu puterilor, ascultă rugăciunea mea! Pleacă-ți urechea, Dumnezeuul lui Iacov!"*

10. *"Dumnezeule, apărătorul nostru, pleacă-te, și caută la fața unsului tău!"*

O enunțare discursivă a unei idei o actualizează într-o anumită măsură; chiar e primul grad obligator pentru o realizare completă. Tot așa și implorarea aceasta față de divinitate, deconcertantă la prima vedere, are rostul să efectueze, să actualizeze atât în Macrocosm, cât și în Microcosm, posibilitățile de har și de putere ale Divinității.

11. *"Căci mai bine o zi în curțile Tale, decât mii între străini; vreau mai bine lepădat la pragul casei lui Dumnezeu decât să locuiesc în locașurile păcătoșilor".*

Pentru că ziua lui Dumnezeu e chintesențială (a 7-a).

12. *"Căci soare și scut e Dumnezeu. Domnul dă har și mărire și pe cei ce umblă în neprihănire nu-i lipsește de nici un bine".*

Aspecte de clemență și de rigoare.

13. *"Doamne, Dumnezeu puterilor, ferice de omul ce nădăjduiește în Tine!"*

23. - *Rubaiyatul* lui Omar Khayam

Modul în care scepticismul acestor quatrene poate servi unei realizări inițiatice. Cel mai evident prin dizolvarea cu ajutorul lui a lumii acesteia, Marea Iluzie. Nu s-ar putea însă găsi ceva mai adânc?

E de observat mai întâi că scepticismul lui Omar Khayam nu se exersează numai asupra acestei lumi ci și asupra celeilalte, ceea ce ca dizolvant și-ar depăși desigur mandatul. Dintr-o perspectivă pozitivă, simbolismul vinului, al dragostei, al plăcerii sunt evidente. Dar eficacitatea cea mai masivă a scepticismului ca suport de realizare inițiatice poate consta în următoarele:

Totul trece, totul e zadarnic; bucură-te de momentul de față. E singurul care e real. Gândirea aceasta e leit-motivul tuturor quatrenelor. Or, dizolvarea aceasta radicală, totală, a timpului, promovează, evidențiază *clipa*, care în ultim resort este eternul prezent. Toate iluziile ce compun lumea fenomenală, Omar Khayam le numește, și numindu-le, le dizolvă; ceea ce rămâne, nu-l numește dar se impune prin vidul pe care l-a făcut în jurul lui. *Clipa*, Vinul, Iubirea, Eternitatea, Cunoașterea, Caritatea cosmică.

24. *"Doamne deschide buzele mele pentru ca gura mea să vestească lauda Ta!" (Ps.50).*

"Lăudați pe Domnul că este bun, că în veac este mila Lui!" (Ps.105)

Primul verset este trecut în Zohar ca având o putere irezistibilă pentru a deschide porțile Cerului; iar despre al doilea, Baal-Șem spune că, rostit cu *Kawanah* indicată, aduce un har neasemuit.

"Doamne deschide buzele mele". Actualizează centrul ființei mele, fă ca toată conștiința mea să fie centrată pe el, deci dă-mi realizarea centrului stării în care mă aflu sau chiar

al Ființei Totale; or, acest centru este identic cu Logosul; deci pe drept: "deschide buzele mele" are acest sens de actualizare a ființei; "pentru ca gura mea" este acest centru-verb, sub aspectul lui rostitor, exprimător; or când Verbul exprimă, actualizează, creează ceea ce exprimă; "să vestească"; vestirea aceasta în dimensiunile Verbului, devine o mărturie, o *Şahadă*; "lauda Ta"; or toate laudele există în toate ființele; e suficient numai ca elementul satwic să predominie în ele prin laude, rugăciune, meditație; e o "multiplicare" a lui *satwa* prin convertirea gunelor inferioare în cele superioare.

Or, toate aceste laude pe care le-am putea numi "cosmice" în ultimă accepție se reduc la una: *la i-lah i la allah*, afirmarea Identității; și mai sintetic, la pronunțarea Marelui Nume, căruia, în definitiv orice litanie, orice psalmodie nu-i este decât un mod. De aceea acest verset "deschide orice porți", și constituie o preparație bună pentru "ismul-l-Mufrad".

"Lăudați pe Domnul" e același lucru ce l-am spus mai sus: lauda cea mai mare a Domnului e pronunțarea Marelui Nume, "că este bun"; este bun pentru că "nimeni nu e bun decât Domnul", și aceasta pentru că nimic nu are în el însuși rațiunea lui suficientă și nu este "bun", nu este suficientă decât suprema Pozitivitate, suprema Realitate, adică Principiul în care este "bunătatea" supremă ca sumumul de pozitivitate, de esențialitate; și nu e bun decât ceea ce participă mai mult sau mai puțin la această bunătate; în fond față de Principiu nimic nu poate fi bun, chiar prin participare, tocmai pe baza transcendenței absolute a lui Allah, față de care nimic nu are existență. Deci, afirmarea că "Domnul e bun", echivalează metafizic cu formularea Identității Supreme; "căci în veac este mila Lui"; în veac poate fi înțeles în două sensuri: "veac" adică în Eternitate, în Principiu, și pe de altă parte "veac" e ciclul manifestării, circuitul productiv și resorbtiv al creațiunii. Iată care e consecința: "mila" Domnului este "slava Lui", adică "*Şekhina*"; și în mod firesc, din cauza Infinității Sale, "*Şekhina*" Domnului e absolut pretutindeni, și în Principiu ca Posibilitate Totală și în toate lumile care sunt vivificate și "pozitive" prin ea.

Deci versetul afirmă caracterul absolut al Principiului, omniprezent și în El și în Manifestare. Inițiat și microcosmic e o aluzie la realizarea sub dublul ei aspect ascendent și

descendent. Rugăciunea apoi pentru ca *Şekhina* să fie liberată din exilul Ei.

25. *La i llah i la allah*

La - negarea oricărei realități a lumii manifestate, nu ca realitate relativă și manifestând o posibilitate de manifestare principială; ci ca realitate existând în ea însăși, avându-și propria sa rațiune suficientă, așa cum aparent se arată ochilor din lumea aceasta; deci *La I Lah*, nici o divinitate, nici un caracter divin principial în ea; orice primejdie de panteism este de la început eliminată din islam; musulmanul, când deschide pentru prima oară gura ca musulman, cu primul sunet pe care-l scoate ca musulman, îndepărtează panteismul, comuna măsură a Principiului cu Manifestarea, identificarea lor substanțială, care a anihilat întreaga gândire occidentală modernă.

I La - negată în sine, manifestarea subzistă ca posibilitate principială; dar în copula *I La* avem nu numai indicația unui adevăr metafizic ci și a unui proces de resorbtie ontologic; în esoterismul islamic *I La* este "*barzach*"-ul Şahadei, cu o forță afirmativă în prima parte a Şahadei care e negativă; negativă într-a doua parte a Şahadei care e pozitivă. Or, *barzach*-ul fiind punctul de contact între două stări, articulația lor ontologică, e un punct matematic, deci o poartă strâmtă prin care trebuie să alunece cămila manifestării și nu o poate face decât reducându-se și pe ea la un punct matematic. Cum poate manifestarea să se reducă la un singur punct? Subzistând numai din ea esențialitatea ei, centrul ei cauzal. Acest centru este inerent oricărui lucru, fiindcă nici unul nu-și poate avea rațiunea lui suficientă, și nu există decât printr-un terminus al Principiului, în el.

Prima parte a Şahadei dizolvă manifestarea dar nu o distruge pentru că rămâne punctul ei central, care-i cuprinde în el toate posibilitățile; acest punct nu-i decât posibilitatea de manifestare nemanifestată încă; acest punct matematic, și numai el, poate trece prin punctul matematic care e *barzach*-ul; de aici reiese: concepția de Islam, Supunere, nu are nimic de-a face cu vreo preocupare morală; islamul perfect e reducerea aceea la un singur punct de care vorbeam; reducerea aceasta, această dizolvare se poate obține prin

diferite discipline, dar e interesant de observat că principala e disciplina intelectuală, căci *Şahada* e speculativă. Importanța, necesitatea indispensabilă a pregătirii teoretice e afirmată până și în Islamul exoteric.

Dar aceasta nu e încă suficient pentru afirmarea absolutei Transcendențe divine; chiar punctul principal și nemanifestat la care s-a redus manifestarea trecând prin "barzach", e neexistent față de Adevărul Absolut și Total. Atunci intervine o a doua negație în partea superioară a "barzach"-ului *I La*, care neagă manifestarea redusă chiar la indistințione, față de Allah.

Allah

Lailah

Astfel, o altă traducere speculativă a *Şahadei* este: Principiul condiționează manifestarea, dar nu e condiționat de ea, adică transcendența absolută a lui Allah.

26. - Pronunțarea cosmică a Marelui Nume: Primul *Alif* e indiferențierea inițială. *Lam* este literă de majestate (se găsește dublat și în Numele Galil); dublat, e amploarea absolută. Se poate da lui *Lam* sensul unei axe, dar nu axa primordială care e *Alif*, ci o axă "secundă", ieșită din substanța divină; și curbura inferioară a literii o indică; ar putea fi Șarpele Kundalini, falusul dresat (acest din urmă simbol divin se găsește și în tradiția hindusă și în Kabală). Acest falus susține întregul cosmos, și dresarea lui poate fi simbolizată de dresarea limbii cu vârful în cerul gurii cum o fac *ichwanii* din *tarika naqşbendiyah*; și limba se naște dintr-un "umed radical".

Odată dresat, acest falus creează "cerurile și pământul", "apele superioare și inferioare", simbolizate de părțile superioare și inferioare ale gurii (și e caracteristic că la noi prima e numită "cerul gurii", ceea ce arată legitimitatea simbolului indicat). Propagarea aceasta a lui *Lam* indefinită, ar fi sterilă dacă nu ar întâlni o pasivitate, un conținând, o dimensiune care să-i recepționeze forțele indistincte ale lui *Alif* și să le repatrieze. Această dimensiune, o constituie cerul și pământul, apele superioare și inferioare ieșite ca o spermă (*logoi spermatikoi*) din vârful lui *Alif* dresat, este simbolul dublu al gurii cu aspectul ei de sferoid deschis. Cerurile și

pământul constituie dimensiunea unde se vor propaga toate posibilitățile cuprinse în principiu. Prin aceasta înțelegem că din *Alif* nu iese numai ce se poate numi Creațiunea ci și posibilitățile în indistințione, cu alte cuvinte, gura, sferoidul și Posibilitatea totală deci și Omul Universal în sensul cel mai înalt al cuvântului. Dar manifestarea nu se produce de-a dreptul în distințione, ci dintr-o substanță din care ies toate modalizările, toate adaptările, ea (substanța) continuând a rămâne egală cu ea însăși și neschimbată, deși e la baza și e cauza adaptărilor (*et sicut omnes res fuerunt ab uno meditatione unius, sic omnes res natae fuerunt ab hac una re adaptatione; Pater ejus est Sol Mater ejus est Luna . . . Pater omni Thelesmis totius mundi est hic*).¹⁵ Or, această forță duală (*Pater ejus est Sol Mater ejus est Luna*), care creează și distruge lumile, le produce și le resoarbe, rămânând egală și identică cu ea însăși, este al doilea *Alif* din Marele Nume, litera care în Allah, *inhiwa iumitu* și care iese ca o spermă din *Lam* dresat - - ; e roua din Arborele Vieții care va învia morții, *amrita* izvorâtă din tracțiunea în sens contrar a Șarpelui cosmic de către Asura și Deva. Sub acest aspect, această forță se situează pe un plan superior celui vizat direct de *Tabula Smaragdina*; orice știință tradițională e susceptibilă însă de transpoziție, care legitimează analogia pe care am făcut-o. Acum: manifestarea poate apare sau în extrema ei distinctivitate, deci ca manifestată, sau intermediar, sub forma ei substanțială, adică în mod vibratoriu, ceea ce ne readuce la Vortex-ul Sferic Universal.

Deși mai puțin sublimă, deoarece intermediară, decât celelalte litere din Nume, decât *Alif*, *Lam* și *Ho* final, (și nici nu face propriu-zis parte din Nume și e supraadăugat celui de-al treilea *Lam*), la pronunțare accentul cade în mod obișnuit pe *Aliful* al doilea prelungindu-se până la extinționea vocii, din cauza posibilităților lui ordonatoare, de moarte și de viață, de egalizare a aspirațiilor, de umplere a golurilor, de șlefuire; e litera ce face din Creație o oglindă desăvâșită pentru *Al haq*, e deci instrumentul de islam prin excelență. Trebuie deci, în pronunțarea ei carnală să i se dea maximum-ul de tenuitate, forță, vibrație și subtilitate.

Cât despre *Ha* - inefabil aproape chiar în pronunțare, nu se poate vorbi despre el; e dimensiunea și instrumentul tuturor extincțiunilor.

27. - În alternanța zilei și a nopții, *barzachul* este constituit de cele două puncte critice ale amurgului și zorilor. Bine înțeles, acest *barzach* este susceptibil să simbolizeze alte *barzach*-uri, și chiar pe cel mai înalt dintre ele, tronul, *al arsh*. Între lumina zilei și întunericul nopții se situează un punct inefabil, de o tenuitate perceptibilă chiar unui profan, care este crepusculul. Or, tonalitatea acestui moment este o nuanță verde a cerului în regiunea Apusului. De aceea și sfințenia acestei culori, care este și a Polului și a Profetului. Profetul în sensul cel mai înalt este identic cu tronul, cu *barzachul* suprem, "alawal Waal achichir", și deci cu "masa păzită" pe care calamul divin scrie Coranul primordial. Deci culoarea acestei mese este verdele. Din aceste considerații vine numele "Tabula Smaragdina"?

28. - Cum fiecare faptură laudă pe Domnul, prin însuși faptul existenței sale, prin elementul ce o pozitivează, adică întrucât manifestă o posibilitate principială, lauda activă nu-i decât străduința de a face să predomine în orice e de domeniul manifestării *satwa-guna*; lucru posibil după cum o afirmă și Tradiția hindusă, *gunele* convertindu-se una în alta deoarece au puncte de contact și de trecere între ele (ordinul lui Brahma care a făcut ca *tamas* să ia culoarea lui *rajas* și acesta, culoarea lui *satwa*). Aceasta e răscumpărarea în sensul cel mai înalt al cuvântului, și răscumpărarea deci e laudă, nu numai ca eu să laud pe Domnul, nu numai ca să văd orice lucru sub aspectul lui laudativ, dar a face (și aici e unul din misterele realizării descendente), ca orice creatură, obiectiv și în sine, să laude pe Domnul. E ștergerea păcatului original, e rectificarea hermetică.

De aici și importanța covârșitoare a Psalmilor, și legătură lor imediată cu misterul mesianic. "Toată suflarea să laude pe Domnul!"

În misiunea lui Christ, această răscumpărare care este convertirea *gunelor* una în alta într-un sens sau în altul, e vizibilă pretutindeni. Astfel convertirea apei mai întâi în vin și

apoi a vinului în Sângele Logosului e o convertire a *gunelor* în sensul ascendent; în vindecarea îndrăcitului de la Gadara, dracii sunt alungați din om în porci, animale impure, și aceștia în lac, element indistinct, ambianța neindividualizată încă, rezerva Mayei, convertirea e descendentă; e de remarcat că totuși rezultatul e identic și într-un caz și în altul; apa se convertește treptat în euharistie și devine *satwa* pur, laudă totală; în îndrăcit, impuritățile sunt îndepărtate, rămânând în el tot lauda.

Exemplele acestea ar arăta care e metoda în realizarea inițiativă. Ceea ce e de două ori pozitiv, și prin existența sa și prin simbolismul său, trebuie "răpit" și transpus cu totul în stările superioare; ceea ce e pozitiv numai prin existența sa trebuie alungat din mixtura pe care o face cu elementele de două ori pozitive.

Acum tendința *satwa*, lauda, în sensul ei cel mai înalt nu-i decât afirmarea principiului de Identitate, căci nu se poate în mod logic să i se prevadă un terminus decât acolo unde e suprema pozitivitate, supremul conformism, decât acolo unde conformismul nu mai suferă o altă tovarășie decât el, deoarece a "devorat" tot ce nu mai este el (și cu cât *satwa* se ridică cu atât mistuie celelalte elemente care mai sunt cu el), deoarece natura sa intimă e nondualitatea, adică în Ființa pură, care e deci suprema Pozitivitate, suprema Afirmare, suprema Laudă. Lauda, *satwa*, nu se poate termina, decât când se omoară pe ea însăși, când a devorat tot ce nu mai era ea, și când, terminând, se devorează pe ea însăși.

E și procesul în sens invers de resorbție a manifestării, care face să predomine treptat elementele chintesențiale dintr-un lucru dat prin topirea în ele a elementelor produse și mai departe, cauzele secunde în alte cauze secunde imediat superioare și final, în cauza primă, adică exact invers ordinea producerii. Aceasta este *satwa*, aceasta este lauda. Fiecare lucru manifestat este o literă divină care pe un plan superior se alătură unui Nume divin și la sfârșit Marelui Nume. Se poate vedea deci cum Lauda (și orice laudă se reduce în ultimă analiză la *Şahada* și la Marele Nume), nu e decât cauza teurgică a resorbirii manifestării în Principiul ei și se identifică cu ea.

29. - În planul nostru de existență, ale cărui condiții principale sunt timpul și spațiul, sleirea devenirii nu poate interveni decât atunci când Timpul se spațializează, adică în momentul în care se creează ceea ce s-ar putea numi "a patra dimensiune".

Deoarece orice este un simbol, timpul și spațiul simbolizează Eternitatea și Atotprezența în Principiu, adică tocmai "caracterul" absolut și totalitar al Principiului, al imposibilității Altei-existențe-decât-EI.

În manifestare, această spațializare a timpului are loc în fiecare clipă deoarece combinația inextricabilă a acestor două condițiuni are ca rezultat planul nostru de existență. Scrisul, de pildă, nu face altceva decât să spațializeze o gândire care e nespațială ci temporală, fapt care îi asigură definitivitatea perpetuitate atâta cât e posibilă în planul nostru, adică numai un substitut al Eternității care e un fel de Perpetuitate. Transpunând operația pe planul principial, în care spațiul devine Omniprezență și Timpul Eternitate, constatăm că dacă în planul nostru cele două condiții sunt inextricabil amestecate, în planul principial aproape se confundă de fapt, adică în realitatea inițiatică, însă conceptual sunt distincte; atunci, tot pentru conceptualizare, se poate spune că Omniprezența permanentizează Eternitatea; se înțelege astfel de ce în tradiția hindusă nu Șiva acordă beatitudinea ci Vișnu, primul fiind Domnul Eternității și al doilea Domnul Omniprezenței.

Se poate vedea aplicarea acestor două principii în Masoneria Operativă, în chiar lucrul unui zidar profan. Ca reprezentant al Marelui Arhitect Al Universului (M. A. A. U), lucrul lui e rezultatul unei judicioase distribuiri și combinații a Timpului și a Spațiului. Cărămizile sunt terminusul unei deveniri ciclice care de la sferoid duce la cub. Odată definitive, Zidarul le integrează într-un Lucru și el definitiv, într-o serie, logică și ierarhică, formând straturi succesive de stări de fire. Sunt legate între ele de tencuială care e substanța indistinctă divină, *uluhyiah*.

Scopul e ridicarea unei clădiri, care, ca orice clădire simbolizează Ierusalimul Ceresc, aspect și rezultat cubic al Paradisului Pământesc sferic. Or, Ierusalimul Ceresc e rezultatul Spațializării Timpului, exact ca și un edificiu de var

și de cărămidă, de unde identitatea esențială între Adevăratul Zidar și Marele Arhitect al Universului, și care, ca rezultat, are realizarea Omului Universal de către Zidar.

30. - O ființă e rezultatul unei interferențe de posibilități variate; un nod pe care îl desface meditația; un *barzach* de angoasă și dilatare; aviditate cu flux și reflux.

Meditația, sau contemplația, chiar autentice, sunt făcute înainte de detașare de nodul vital, ele nu servesc decât ca niște condimente ale vitalului; arunci ulei peste foc. Atracțiunea, inițial fermecătoare și insidioasă a vitalului.

Veghe, veghe, meditație și iar veghe continuă, nu este alt mijloc de a ruga fascinația și strânsoarea dragonului cosmic.

Personalizarea Divinității, caracteristică religiilor, e o ușurare pentru toți aderenții ei, dar o serioasă piedică, un vâl gros, pentru conceptualizarea Absolutului.

Iarăși o cursă: pentru Allah nu e totul să te centrezi pe manifestare. Pentru așa ceva a fost alungat Adam din Paradis; în realitate perceperea Unicității nu survine decât după conștiința Unității. Cum poți vedea că o spirală e generată de un punct central, dacă te situezi pe unul din elementele ei? Numai considerarea centrului aduce și explicarea spiralei.

Adam a ales dualitatea, mâncând din arborele binelui și al răului; proiectat în afară de unitate, pe cunoașterea distinctivă, accesul centrului unic îi este împiedicat de Îngerul Tetramorf, însumând în el cele patru puncte cardinale prin care se diferențiază, din unitate spre multiplicitate, cele patru fluvii ale Paradisului.

31. - Tehnic și inițiatic, e mai bine să reduci multiplicitatea la unitatea substanțială decât la cea esențială. Această unitate substanțială, redusă la un punct, este dedublarea punctului primordial, în vederea manifestării.

32. - "*Dieu, considérez que nous ne nous entendons pas nous-même et que nous ne savons pas ce que nous voulons, et que nous nous éloignons infiniment de ce que nous désirons*". (St. Thérèse d'Avila)¹⁶

33. - A se ține seama mult de diviziunea scolastică a sufletului: sufletul concupiscibil și sufletul irascibil; al doilea e excitat de cel dintâi. Sufletul concupiscibil e rădăcina sufletului irascibil. Cum se transformă concupiscenta brută în concupiscentă pentru Dumnezeu? Cum se canalizează forțele fundamentale, radicale ale ființei spre Universal, când trecerea de la Individual la Universal se face printr-un *barzach* care e un punct geometric și care nu tolerează trecerea prin el decât a ceea ce a murit în prealabil? A se referi și la Rădăcina Tenebroasă a lui Böhme. Dorința-Radix, care nu devine Dorință spre Bine decât după ce s-a suprapus pe ea Imaginea Principiului reflectată în Sophia, și care la rândul ei se reflectă pe Maëlstromul Dorinței-Radix.

De ce Dorința nu e identică cu Voința? Prima e un simplu material, a doua e Imagine sau Conceptualizare. Aceasta poate fi realizată și prin ritmica Verbului. Atunci: conceptualizarea poate fi realizată prin *Yantra* sau prin *Mantra*. Odată fixată, Dorința amorfă, obscură, lancinantă, se structurează, se canalizează, se formează, ca pilitura de fier în câmpul magnetic.

Un alt mod al conceptualizării (i.e. contemplația intelectuală) este și procesul meditativ, care arde tot ce meditează și se consumă și pe el însuși.

Conceptualizare (contemplație intelectuală).

Meditație *Mantra Yantra*

Modurile ei.

În momentul procesului de conceptualizare, trebuie să fim atenți la procesul de resorbție a grosierului în ce e mai subtil, să-l ajutăm chiar? Hotărât, nu. Mai întâi, pentru că ar fi o iluzie, această resorbție efectuându-se *esențial* și nu *substanțial*; or, ca indivizi cum suntem, nu putem avea sub controlul simțurilor și al mentalului nostru decât *substanța noastră*. De aceea resorbția are o aparență de trecere la limită, de cristalizare a unei soluții suprasaturate.

Acum: resorbția se face real? Sau masa *tamasică*, grosieră a ființei noastre, nu subzistă concomitent, paralel cu conceptualizările noastre, neștirbită, neconsumabilă? Negreșit nu, și iată de ce: Universalul este identic cu conceptualizarea lui; între el și individual este lipsă de comună măsură; or, comuna măsură este condițiunea esențială a unui paralelism, a unei concomi-

tențe. Dacă această comună măsură lipsește, nu se pot întâmpla decât două lucruri: sau termenul inferior se resoarbe, sensibil sau nu, în cel superior, sau superiorul aparent dispare, se ocultează, rămânând o virtualitate permanentă dar neperceptibilă, ceea ce efectiv se întâmplă cu imensa majoritate a oamenilor.

Am spus mai sus, *sensibil sau nu*, pentru că este și o modalitate de resorbție sensibilă: cataclismul.

34. - Angoasa aparține tot sufletului concupiscibil, ale cărui dorințe nu s-au împlinit. Fabre d'Olivet le asimilează, le atribuie (angoasa și apetența) literei *Vaw*, pe care o numește una din cele mai misterioase ale alfabetului ebraic. Ce reprezintă însă această literă în eterna actualitate a Principiului? (*IHVH*). Cu alte cuvinte: concupiscibilul transpus în Principiu, la ce Nume Divin se raportează? Cărui atribut i se însușește?

35. - Toate conceptualizările noastre au tendința să ia dimensiuni spațiale din cauză că trec prin cutia de rezonanță a corpului nostru. Dar dimensiunile spațiale sunt reflexul pe planul formal al dimensiunilor conceptuale; prin urmare, sunt legitime.

36. - Munții sunt realizarea descendentă a Tăcerii.

37. - Abaterea, angoasa, tristețea, slăbiciunea, pot fi pozivate prin reflectarea că manifestarea se produce vibratoriu, prin urmare, prin alternarea unor plinuri cu unele viduri, care se condiționează, se produc, și se urmează unele pe altele. Ființa mea aparținând manifestării, fiind deci o vibrațiune, e fatal ca plinurile și vidurile, pozitivul și negativul, dilatarea și angoasa, bucuria și tristețea să alterneze. Totul e ca și unele și altele să spună: *AI HAMDU ALLAH*. Nu te poți sustrage efectiv tristeții decât centrându-te neîncetat asupra Principiului Transcendent, în care vibrația, fie ea chiar aceea inițială a lui "Fiat Lux" dispare. Dar atunci dispare și bucuria.

Chiar dacă nu putem conceptualiza încă Principiul, faptul de a ști că succesiunea vibratorie a plinurilor și vidurilor e

ineluctabilă, e structurală manifestării, echivalează cu o realizare teoretică, deci virtuală, a Principiului.

38. - *Mantram*-ul dă, inițiază o mișcare vibratorie izotropă, ca și aceea a eterului; sunetul e expresia sensibilă a eterului. Or, numai faptul că un sunet nu poate fi emis dacă nu e întovărașit de suflu, este suficient ca să demonstreze că aerul (*vayu*) și nu focul e produs mai întâi din Eter.

Vibrațiunea aerului nu mai e izotropă, ci capătă diferite modalități, care fac ca *mantramul* să se adapteze, să pătrundă în toate modalitățile psihice și fizice ale aceluia care recită *mantramul*.

39. - Care este analogia dintre dimensiunile intelectuale și cele spațiale, și mai ales între cunoașterea lor respectivă? Ne-o spune Apostolul Pavel, când vorbește de Înălțimea, Adâncimea, Lungimea și Lărgimea dragostei lui Hristos.

Dimensiunile intelectuale se cunosc prin conceptualizare, deoarece ele sunt posibile și în informal, și atunci avem toate posibilitățile de Amploare și Exaltațiune ale Spiritualului, dar asta e posibil numai în stadiul când Principiul "tinde" spre manifestare și-i creează dimensiunile, ca și viermele de mătase pupei lui.

Actul direct al contemplării face din creațiunea și cunoașterea ei un tot simultan. În dimensiunile spațiale spațiul e realizat de cele cinci simțuri și de organele de cunoaștere și acțiune (*Jnanendrya* și *Karmendrya*).

40. - *De Profundis*.

Du fond de l'abyme, Jésus clame vers son Père, et cette clameur éveille, dans les entrailles les plus intimes des gouffres - infiniment au dessous de ce qui peut être conçu par les Anges, indiciblement plus bas que tous les pressentiments et tous les mystères de la Mort - le très étouffé, le très lointain, le très pâle gémissement de la Colombe du Paraclet qui représente en écho le terrible De Profundis.

Et tous les bêlements de l'Agneau vibrent ainsi dans la fosse épouvantable sans qu'il soit possible de supposer une seule plainte exhalée par le Fils de l'Homme qui ne retentisse pas

*identiquement dans les impossibles exils où s'accroupit le Consolateur (Léon Bloy - Le salut par les Juifs).*¹⁷

41. - Selige Sehnsucht¹⁸

42. - *Zimzum*, retragerea Divinității pentru a putea face loc Manifestării. Mai întâi, nu poate fi o retragere în spațiu, ci o retragere *prealabilă* creării spațiului, făcută anume pentru ca spațiul să se poată produce; bineînțeles, nu numai spațiul ci Manifestarea totală și integrală.

Acest *zimzum* nu e decât actualizarea primului *La* din *șahada*; manifestarea însăși e o dublă negațiune; mai întâi *Allah* producând Manifestarea, își manifestă Posibilitatea Lui Infinită, dar producând o limitațiune, se limitează oarecum pe el însuși, se neagă într-un fel și asta e *zimzum*; dar chiar această negațiune e una din posibilitățile Lui. În același timp, manifestând o limitațiune, o neagă și pe ea, ca neavând rațiunea ei suficientă în ea însăși.

Negațiunea Divinității de către ea însăși prin producerea unor limitațiuni, pentru posibilitatea producerii acestor limitațiuni, se ratașează la Sacrificiul perpetuu al Mielului; negațiunea Manifestării în ea însăși, structurală, definitorie, la Teoria Sacrificiului Creațiunii în vederea Preintegrării: două negațiuni care, împreună, dau Marea Realitate, Supremul Pozitiv. Cum toate acestea sunt simultane, e un *Solve* al Divinității (sacrificiu, *zimzum*) și un *Coagula* al Manifestării, și un *Solve* al Manifestării (sacrificiu) și un *Coagula* al Divinității, deci un perfect ☆

Negațiunea deci e o posibilitate și ca toate posibilitățile are o dezvoltare, o traiectorie, de la virtual la potențial și de la potențial la efectiv.

Ca posibilitate de ne-manifestare are un aspect suprem pozitiv, coextensiv Ne-Ființei; manifestându-se, prin legea analogiei inverse, produce extrema limitațiune; de asemenea, ca toate posibilitățile, manifestându-se devine un simbol; or, prima caracteristică necesară a unui simbol, pentru ca să poată fi atare, trebuie să fie întâi desăvârșit el însuși, o realitate în domeniul lui definitoriu, adică perfect în ce are el limitativ, negativ. Deci posibilitatea de negațiune, pentru a se manifesta,

recte pentru a deveni *simbol*, trebuie să fie în ea însăși perfect o negațiune, perfect limitațiunea produsă; și în virtutea inerției, inerentă traiectoriei de la nemanifestat la manifestat, negațiunea trebuie să se manifeste total, deci să devină *neant*; dar neantul nu e o posibilitate de manifestare, ci o posibilitate de afirmare. De aici, consecința că pentru ca posibilitatea de negațiune să poată merge până la extremul ei, trebuie ca, de la un punct, să nu mai aibă *être*; de aici diavolul.

Suprema indeterminare principială e rădăcina negațiunii în manifestare (a limitațiunii), și reflexul ei, în virtutea analogiei în sens invers, este principiul a cărui manifestare umană este Satan.

De aceea Demiurgul este identificat cu Satan căci fără tendința acestuia, Manifestarea nu ar fi posibilă, ruptura echilibrului celor trei *guna*, fiind inițiată de tendința *tamasică*.

43. - Simbolismul cerșetorului este poate cel mai înalt dintre toate simbolurile sensibile: el se prezintă înaintea noastră ca *Anonimul*, adică Cel fără Nume, deci deasupra Numelui; or, această designație (care nu este una) nu poate conveni decât Supremului Brahma, lui Brahma nirguna, și numai lui. Cerșetorul nu e numai Fără Nume, dar ca Sărac, reprezentarea umană și funcțională a lui *Faqr*, deci *Faqir*-ul, Acel lipsit complet de orice atribut, de orice caracteristici, de orice definiții, în virtutea sărăciei lui. Deci nu numai ca Anonim ci și ca Sărac este simbolul Principiului Suprem și numai al Lui.

Pe de altă parte, în virtutea analogiei în sens invers, când cerșetorul întinde mâna și Dumnezeu o întinde în același timp, dar pe când cerșetorul spune "dă-mi!", Dumnezeu spune "ține!".

44. - Nu suntem decât niște bieți pioni care se străduiesc
Să distreze pe marele Jucător de Șah din cer,
Atât timp cât ne mișcă pe tabla de șah a zilelor,
Mai înainte de a ne arunca în cutia morților.

45. - Ce e mai grosier, mai opac, mai limitativ în ființa noastră, simbolizează, este aspectul Inefabilului pe planul nostru de existență.

46. - A separa în *dhikr* partea inefabilă a lui de partea formală cum se deosebește lumina de căldură în flacără. Vasăzică: a separa partea cât mai subtilă a verbului împreună cu ce e prezent real (Eucharistia) în el, de partea pur formală, exprimată a lui, dar nu brutal, cu un cuțit, ci "*separabis terram ab igne, subtile a spisso, suaviter magno cum ingenio*".

Concentrarea cât mai calmă, subtilă, lucidă și supusă în același timp, e necesară pentru asta; din toate practicile inițiatice nimic mai greu decât ea. Dacă dorința, aviditatea nu sunt complet domolite, stăpânite, retroversate, reduse la pură virtualitate, atunci animează *kliphot*-urile, toate cojile noastre exterioare, toate opacitățile; la rândul lui, sufletul concupiscibil prin nereușită, deșteaptă sufletul irascibil: devenim tot de plumb.

Întâi o operație pur intelectuală conform tehnicii *adwaita*, de separațiune, apoi începerea *dhikrului* și separațiunea de care am vorbit mai sus.

*Latet Sol in Sidere, / Oriens in Vespere,
Artifex in Opere, / Per Gratiam.*

Soarele ce se ascunde în Stea e același cu Soarele de Miezul Noptii, de care vorbesc misterele antice. E un soare care nu mai apune, pentru că e deasupra oricărei mișcări, a oricărei revoluții. Prin analogie inversă, nu poate fi văzut în lumea noastră decât în întuneric. Altfel, dealtminteri, lumea nu l-ar suporta. Acest soare ascuns în stea, e acela pe care-l văd Magii de la Răsărit. "In divinis" se ascunde în stea, în lumea noastră se ascunde în peștera de la Bethleem. Amândouă se situează pe aceeași verticală.

Simbolismul stelar e superior celui solar, când sunt concertante, dar într-un sens, se poate spune că trecerea de la Stea la Soare e o trecere de la Potență la Act. Astfel, ceea ce e în vârful axei verticale a Crucii, intersectând ramura orizontală, produce ceva, în felul lui superior tuturor celorlalte puncte ale Crucii, de n-ar fi decât din cauza centralității lui. Christ încarnat e superior Christului divin, pentru că descinderea lui în lume, nu este limitativă, cum e cazul unei căderi, din cauza caracterului ei sacrificial.

Soarele răsare la Apus, pentru că așa îl văd Magii care vin de la Răsărit. Tot analogie în sens invers.

E Artifex în Opere pentru că din punctul central unde s-a situat, imprimă un Fiat, o vibrațiune în Haos care-l transformă în Cosmos.

Acesta e valabil pentru toate lumile în care se manifestă, nu numai la începutul Creațiunii. Magii "i-au văzut Steaua", adică natura cerească; cealaltă, pământească era ascunsă în staulul de la Bethleem. Pe lângă pânțele Fecioarei, staulul

este un pânțec macrocosmic, în care Boul și Măgarul, prin suflurile lor țeș suflurile vitale din copilul Iisus, rețeaua sa de vine și de nervi.

Latenta indică o virtualitate numai? Față de *Avatarana*, da, o trecere de la potență la act. Dar e legitimă și o altă perspectivă, în care "latet" indică Marile Mistere, *Asrar rabbanyia*. E cumva simbolismul faptului, că cei Trei Magi nu găsesc calea pe orizontala umană, decât urmărind calea divină pe Cer. Deci, și în lumea noastră, în Micile Mistere, ținta nu e ajunsă decât tot numai prin imuabila fixare pe Pol, cum o arată dealtminteri orice navigație bazată pe busolă. "*In Polo est cor Mercurii qui verus est Ignis, in quo requies est Domini sui, navigans par mare hoc magnum*",¹⁹ se poate aplica și căutării pruncului Iisus de către Regii Magi.

Polul Ceresc are o proiecție și pe pământ în Polul pământesc. Probabil că există o întreagă știință a coordonatelor polare și solare proiectată în combinația pământească.

La phrase de F. Schuon "le soleil est unique dans notre système solaire, mais il ne l'est pas dans l'espace; nous pouvons voir les autres soleils, puisqu'ils se situent dans l'espace comme le notre, mais nous ne les voyons pas en tant que soleil", e perfect valabilă în domeniul Micilor Mistere; dar când trecem în Marile Mistere, totul se schimbă, și necesarmente și stelele devin sori, sau sunt și stele și sori concomitent în viziunea noastră.

*

"Dans la Pierre Philosophale sont indissolublement unis les éléments antagonistes".²⁰

Unite printr-un centru, un principiu comun; or, a-l găsi de-a dreptul în mijlocul elementelor antagoniste care-l ascund, e lucru aproape imposibil și tot vârtejul amețitor al multiplicității ascunde drumul. *Atunci trebuie să trecem pe deasupra*, ca Făt-Frumos pe Calul Năzdrăvan, pe deasupra pădurii cu lighioni, pentru a ajunge la *Tinerețe fără Bătrânețe și Viață fără de Moarte*. Și trecem pe deasupra când fixăm cerul și revenim deci la cele ce le-am spus mai sus. De acolo descoperim cu ochiul vulturului, peștera unde se ascunde acel

punct sensibil care reunește toate contrariile în el. *Fatha* spune: "condu-ne pe calea cea dreaptă" chiar când e vorba de o particularizare orizontală a căii, dar se adresează Celui de Sus. Și El, de-acolo, ne-o arată și pe ea și țelul ei.

Inima noastră e ascunsă într-o trombă, într-un ciclon de pasiuni, care constituie inima pasională; nimeni nu poate ajunge la ea, fiindcă e sfâșiat de Paznicii exteriori pe când pe deasupra ne putem coborî de sus, în ea, fără ca Dragonii de gardă să-și dea seama de fapt și de prezența noastră. Mai teribili decât Paznicii de natură pur pasională, sunt paznicii imaginativi cerebrali, care constituie un cerc excentric față de primii. Trebuie să impunem tăcere ultimilor, iar ceilalți trebuie anulați printr-o manevră de învăluire care le adoarme inteligența.

În perspectiva aceasta, animalele din staulul divin reprezintă pasiunile pozitive prin faptul că nașterea, coborârea Avatarului s-a făcut pe sus, adică pe o cale pe care ei nu au a o păzi; dar vai de acela care ar fi vrut să intre pe ușa staulului și nu prin acoperământul lui.

Fixarea privirii noastre pe stea, ne deschide accesul inimii noastre prin corpul ei, cale grea, deoarece cere calificare metafizică, dar care nu zădărește monștrii care stau de pază, nu deasupra ci în jurul inimii noastre. Înăuntrul ei, stă de veghe perechea primordială, Maria și Iosif, care-și recunosc descendența și în germenul de aur din centrul cavernei, dar și în peregrinul care a intrat în ea condus de Stea. Sunt cei care fac onorurile casei.

Orice cunoaștere a lui Dumnezeu, în vederea unei acțiuni este o actualizare a altitudinii ei. Introduce Unitatea în Multiplicitate.

*

"Le Grand Oeuvre, c'est la conquête du point central ou réside la force équilibrante. Partout d'ailleurs, les réactions de la force équilibrée concernent la vie universelle par le mouvement perpétuel de la naissance de la vie et de la mort".²¹

A depăși nașterea și viața, alternanța lor, înseamnă a găsi punctul echilibrant central în jurul căruia se învârtesc; dar nu

prin mijlocul vârtejului, care ne-ar sfâșia într-o clipă în bucăți, ci pe deasupra lui.

Steaua sus răsare
Ca o taină mare,
Steaua luminează
Și adeverează.

Altfel spus, se poate afirma că făcând să răsară din noi "steaua noastră", ne facem percepți de acei din ierarhiile îngerești. E un început de actualizare.

Ea luminează, nu numai pe noi, ci și pe acei, care însărcinați să ne conducă, nu ne-au perceput încă și nu ne pot percepe până când steaua va ieși din "miniera" ei.

Ea e "piatra" aruncată de lucrători în drum și pe care nimeni nu o poate distinge până când nu e pusă în vârful unghiului, adică deasupra noastră, "in summo intelletto" și călăuzește ca un far pe acei ce vor să vie spre noi, și pe noi înșine.

*

Gestul Mântuitorului, când frânge pâinea la Cina cea de Taină, e prototipul tuturor obiceiurilor Creștinătății. Brațele fac un unghi ascuțit și în vârful unghiului e pâinea pe care Mântuitorul o ține și o frânge cu amândouă mâinile. Deci piatra de unghi, piatra unghiulară e o pâine. Astfel, și în acest moment, răspunde Mântuitorul la sfidarea Diavolului de a prefăce piatra în pâine. Această piatră era piatra unghiului azvârlită de lucrători pentru că nu știau ce să facă cu ea. Ridicată, răscumpărată de Domnul, e pusă din nou la locul ei, și transformată în pâine și fracționată. Interesant faptul că prin piatra unghiulară, orice biserică oficiază o eucharistie perpetuă. Tot așa interesant, e locul pozitiv pe care îl are diavolul în economia acestei lumi. El răscolește inerția, solicită atenția, pe altceva decât vrea el, în sfârșit e cel ce vrea răul dar final, ocaziona binele. Această răscumpărare, această răscumpărare a pietrei, nu e același lucru cu răsăritul Stelei deasupra cavernei? Și Biserica e o cavernă, în sensul pozitiv al cuvântului, adică un loc ascuns unde se oficiază mistere.

Când Eckhartshausen spune că Natura e o carte în care trebuie să citim, asta înseamnă că literele acestei cărți sunt

urmele lăuate de intelectiuni în sânul Naturii, căci Natura, ea însăși, e îninteligibilă.

*

Ca să putem citi cartea, trebuie deja, ca în prealabil să fi exersat în noi facultatea de a separa subtilul de grosier, focul de pământ, *suaviter magno cum ingenio*, căci numai aceasta e lectura în ambianță. Această separațiune se face de la sine, printr-un proces natural al Firii, de aceea tăcerea, atenția, potolirea zbuciumului și a pasiunilor sunt condițiuni indispensabile pentru a putea percepe această detașare, această exaltare a superiorului din lanțurile inferiorului.

Din momentul în care atențiunea noastră, purificată de pasiuni, se fixează pe un lucru, o efervescentă se produce în acel lucru care tinde spre descompunerea lui; irealitatea aparențelor acestei lumi, demonstrată chiar empiric; dar această efervescentă nu e numai distructivă, ea cauzează eliberarea elementelor pozitive din lucruri, esențialitatea lor; și dacă atențiunea e bine exersată, perceperea tendințelor *satwa* și *rajas* din ele, *tamas* rămânând ca un reziduu la fund. Forma lucrului rămâne, pentru că forma e dinspre partea calității și prin aspectul ei schematic reproduce direct Prototipurile transcendente care se manifestă în lumea noastră.

Vorbeam de perceperea esenței acestei lumi; e vorba de o esență specială, *prakritiană*, deoarece permite asimțirea lucrării celor trei *guna*, și nu dinspre partea lui *Purușā*; dar e cazul să mai facem acest *distinguo*, din moment ce Alchimistii aplicau numele de *Quinta Essentia*, la ceva care e net din domeniul lui *Prakriti*?

În fond ar fi aproape o contradicție să cauți într-o natură manifestată ceva pur esențial care nu e din domeniul manifestării.

În Natură Dumnezeu manifestă cauzele sale secunde, care aparțin de *Natura naturata*, și nu de *Natura naturans*. Perceperea *gunelor* nu e deci o contradicție, deoarece, acestea există și în *Natura naturata*. Probă, că Hindușii asimilează cele trei *gune* cu *Trimurti* a lor, Brahma, Vișnu, Șiva, într-o anumită perspectivă.

Tendința de unificare este iubire, dar iubirea nu-și manifestă toată gloria sa decât acolo unde se percepe analogia, asemănarea dintre cele două lucruri. Această asemănare, această tendință de a percepe analogia dintre noi și lucrul iubit, e combustibilul care hrănește iubirea.

Despărțirea elementului intelectual din captivitatea noțiunii, e același fenomen alchimic de care am vorbit *à propos* de *Separatio*. Se produce prin trecerea de la raționament la concentrare pur informală.

*

Obolul dat lui Charon este o monedă; moneda la rândul ei simbolizează Unicitatea, deci continuitatea stărilor de fire. Este trecut în barca lui Charon acela care posedă un minimum de continuitate între starea lui din viață și starea postumă: fie că a avut presimțiri de Eternitate, sau numai de Perpetuitate, fie că mai simplu, i s-au făcut riturile mortuare care-i asigură consistența uneori și după moarte. În orice caz trebuie să existe actualizarea unui element comun celor două stări care se succed, chiar dacă acest element aparține unui plan cauzal secund. Această continuitate se produce fie prin intersecția *pittri*-lor, Moșilor acelui om, cu condiția ca aceștia să fi trecut în Perpetuitate. De aici vedem importanța rugăciunilor pentru morți, care, contribuind la mântuirea lor, la promovarea lor din tribulațiune, ne ajută ca reacțiune concordantă și în viața aceasta și în cealaltă.

Când pe un mal al Styxului e mortul și pe celălalt Moșii lui, când cele două capete ale traiectoriei sunt bine și incontestabil actualizate, ce poate face altceva Charon, decât să treacă pe mort prin Poarta strâmtă?

*

Imaginația chiar când e formală topește conținutul, armătura noțională a lucrurilor, prin urmare, imaginația e de partea sintezei și nu a analizei, de partea calității și nu a cantității.

E adevărat că atunci când e răvășită și nedisciplinată, riscă să ducă înspre părțile subconștiente; e relativ ușor de a-i da o coloratură pozitivă; ca atare va putea duce spre părțile *subtile* inferioare ale ființei noastre.

Cu puțin exercițiu, putem asimți când Imaginația e pozitivă sau negativă. În primul caz, degajează un parfum special, o muzică neexprimată care ne indică direcțiunea bună luată de om.

*

Reținerea respirației poate simboliza și actualiza mai multe lucruri; retenția reprezintă în ciclul unui aspir și al unui respir *sandhya* dintre două Manvantare, punctul acela negru, în timp și în spațiu, care în el însuși e non-manifestat. Prin urmare reținerea respirației pune pe practicant *existențial* în Nemanifestare; dacă la asta se mai suprapune și o intuiție intelectuală a Supremului, efectul va fi cu atât mai mare.

Retențiunea produce oprirea răspândirii suflului vital, al *Pranei* în multiplicitate; lipsită de *Prana*, multiplicitatea moare. Acest rezultat e obținut parțial dar cu mai multă continuitate de afinarea, de subțierea suflului, ceea ce-i accentuează latura subtilă. Când această afânare devine și a doua natură, rezultatul e o subtilizare continuă și inconștientă a întregului organism psiho-fizic.

*

Un baci bătrân îi povestea lui B.G., acesta fiind copil, că în tinerețea lui păstora pe Ceahlău. Călugării de la Durău îi spuneau să nu depășească o anumită înălțime, începând de la care domneau alți pustnici, sub ascultarea Bourului Alb. Călugării, pustnicii, erau în serviciul Bourului Alb și nu acesta în serviciul lor, cum greșit crede Sadoveanu.

Problema se pune astfel: omul ocupă locul central în starea de fire în care se află. E posibil deci ca o înaltă, supremă funcțiune spirituală să se manifeste, măcar aparent, printr-un animal, periferic în susnumita stare? Nu e o contraindicație?

Starea noastră de fire e o stare prin natura ei, intermediară. Are deasupra și dedesubt stări superioare și inferioare. Pe de altă parte, continuitatea țesutului cosmic, face ca aceste stări inferioare și superioare să-și lase urmele în starea noastră. De aici știința semnăturilor și a simbolurilor. Orice, în planul nostru de fire, simbolizează, sau ghiara Infernului sau urma Paradisului. De aceea, un animal sau orice alt lucru reprezintă ceva, fie de Sus, fie din Jos, pe care acela care are *l'intelletti sani*, știe să le descifreze, prin asimțire, prin intelectiune, reducându-le la schemele originale.

Dar nu numai geometrizarea lucrurilor le arată originea, ci și asimțământul pe care ni-l inspiră, și care este valabil tocmai prin situația noastră centrală. La noi esențialitatea e riguros invizibilă iar substanțialitatea vizibilă.

Fiind centrali, și Spiritul în noi e central deci inaccesibil. Cu cât o ființă e mai periferică, cu atât esențialitatea ei emergează la suprafață, devine sensibilă, plătind însă tributul stării noastre de fire, prin aceea că esențialitatea devine fixă, ființa care o suportă neputând evolua nici involua, în sus sau în jos. Prezența spirituală, *Hudur-ul* e în *aparența* acestei ființe.

Acum, întrebarea se pune: de ce e nevoie de asta? Mai întâi, lucrul fiind o posibilitate trebuie să se manifeste, fiind conform *Dharmei*, ca orice să fie legat prin continuitate cu restul cosmosului și prin analogie în sens invers. Orice lucru se reprezintă prin instituție divină. Totul e să ai ochii destul de ascuțiți ca să vezi asta.

În cazul nostru se adaugă ceva în plus, căci e vorba nu numai de un simbolism natural, ci și de instituirea unor funcțiuni cosmice precare. Când deci, o ființă periferică poate fi suportul unei funcțiuni spirituale care regentează ființe centrale, cum sunt oamenii? Când și cum e posibil asta?

Răspunsul e numai unul: în momentele de mare armonie cosmică, în timpurile când omul era complet *dharma* în planul lui de fire. Firele țesutului cosmic erau bune conducătoare de putere spirituală și o prezență spirituală manifestată într-un animal sacru se transmitea imediat șefilor ierarhiei inițiatice și, prin aceștia, întregii umanități pe care aceștia o regteau, umanitate totală, sau umanitate restrânsă.

Departe de a fi o lipsă, o imperfecțiune, manifestarea prezențelor și funcțiunilor spirituale prin animale și prin

lucruri e semnul unei plenitudini, a unui gen uman ierarhic și catolic, a unui plan orizontal admirabil ierarhizat în amploarea și în continuitatea lui. Când umanitatea respectivă devine *adharma*, *hudur*-ul, prezența spirituală, e necesarmente perceptibilă încă pentru acel calificat, dar funcțiunea se ocultează, se mistuiește în codrii nepătrunși, în categorii de materii inaccesibile omului obișnuit.

Ce legătură are animalul cu speța în care se manifestă? Ce legătură are Bourul Alb cu bourii din Moldova medievală? Raportul e acela de *Forma* și *Materia*. Animalul sacru e polul esențial și speța e polul substanțial. Dealtminteri, e știut că speța e angelică. Mai concis, animalul sacru e geniul speciei.

Spuneam că nu animalul sacru intermediază între oameni și Șeful Ierarhiei inițiatice, ci acesta între oameni și animalul sacru, care este periferic; este aici ceva enigmatic. Răspunsul e în faptul că țesutul cosmic nu se continuă în linie dreaptă, ci din cauza analogiei în sens invers prin ricoșeu, printr-un *Solve* și un *Coagula*, care face că liniile care propagă forțele spirituale iau aspectul șerpilor din caduceul lui Hermes. O influență cerească care în Cer, e drept, deasupra capetelor noastre, nu coboară vertical pe noi, decât într-un fel de a vorbi schematic și sumar. În punctul lor inițial sunt *Coagula*. Pentru a coborî se umflă prin *Solve* până la limitele lumii în care trebuie să se manifeste, adică în ființa cât se poate mai periferică, pe limita extremă a circumferinței stării de fire; apoi se adună dintr-odată în centrul strict și inaccesibil al acestei circumferințe. Allah e Primul și Ultimul, Interiorul și Exteriorul.

Dumnezeu e asimțibil numai la extrema dilatare și la extrema contractare a lucrurilor și a lumilor. Liniile de forță ale unui plan de fire sunt mascate de aparențe, de iluzia de autonomie a ființelor din el, care mai au conștiința cordonului ombilical care le leagă cu schema lor, dar ființele se pierd, se topesc, în circumferință și în centru, numai acolo. Dealtminteri, tot ce am spus e confirmat de continuitatea helicoidală a planului de existență. Un punct din centrul elicei nu poate ajunge la punctul imediat inferior decât după ce parcurge un drum elipsoidal, care-l duce din centrul lui, la extremitatea elicei, apoi coborând un pas infinitezimal, ajunge la punctul ce se află exact sub punctul sub care se afla inițial.

*

Dispersiune. Pretextul: vizita lui Fl. În realitate ocazie, prinsă cu aviditate, de a nu mă concentra. Asta pentru că mai aștept ceva de la lumea din afară, știind totuși că nu mi-l va da. Un miracol ieftin, fenomenal. Multiplicitatea, exteriorul îmi dau o senzație iluzorie de împlinire, de răspuns, pe care nuda concentrare metafizică n-o poate oferi.

Fug de falimentele mele. Nu fac tot ce-aș putea, cu gândul ascuns, că poate șantajez pe Dumnezeu ca să intervină cu o minune. Dar chiar cele mai vulgare apetituri, sunt în fond tot substitute de intelectiuni. Toți căutăm Absolutul în fond. Dacă umblăm după vanul zgomot al lumii, este ca să acoperim tăcerea din noi.

Câtă vreme Absolutul nu devine cerul și rămâne o virtualitate pentru noi, partea noastră umană va fi irezistibil atrasă spre lumea din jur, care ne pare efectivă, greșit de altminteri.

În realitate, nici după iluzie nu umblăm cu patimă. Ceea ce căutăm e o uitare. Nu căutăm în lume o satisfacție, ci Neantul ei. Căutăm Moartea, Inerția, Somnul. Asta nu ni le dă Dumnezeu care este veghea și cere veghea.

*

Scriș lui Radu despre episodul relatat de Plutarch, în legătură cu Antoniu și August.

*

Presimțit aspectele polare ale lui Eros. E o pregătire a restaurării Androgenului? Făcute cu timiditate, cu aprehensiune, fără predanie, cu teama de gravă transgresiune își pierde probabil toată eficacitatea, dacă o au, căci lucrez pe cont propriu. "În mine, plânge jalea Androgenului amputat". Eros e singurul foc pe care-l pot declanșa imediat. Niciodată și nici măcar pe departe nu am resimțit o înflăcărare asemănătoare pe planul spiritual. Pe planul psihic? Poate, deliberat nu. E sincer? Chiar dacă la început e deliberat, prin

faptul că ulterior se încinge, îndreptățește procedeul și autentifică sentimentul. Ce importă dacă e o catabază sau nu când rezultatul e aici?

*

Discuție cu Fl. la Cornești. A nu lupta cu un element negativ din noi prin contrariul lui pozitiv căci victoria e incertă și nici nu știi dacă e adevărată victorie pentru că nici negativul dar nici pozitivul nu au, nici unul, completă dreptate. Cea mai bună cale e să te centrezi pe Suprem, simbolic localizat *in Coelis*, deasupra capului nostru. Atunci toate limitățiunile păcatului se topesc, și uleiul din el tescuit, stors, se ridică prin tendință naturală în sus.

Incontestabil, rămâne ceva depresiv, dar orice lasă un reziduu nu indică existența a ceva care s-a eliberat din el și s-a ridicat la suprafață? În momentul când ne-am fixat pe Suprem, nu trebuie dat nici o atenție svârcolirilor patimelor, deoarece simplul act de prezență a Supremului, evertuează în pasiune liniile de forță, labirintul vibratorial, de-a lungul cărora grosierul se transformă în subtil, acesta în ceva mai subtil și finalmente în posibilități informale.

Prin urmare nu trebuie să ne îngrijim cum se face această redempționare deoarece se face; nu trebuie să privim cu coada ochiului cum și dacă se exaltează materia pasională, pentru că asta revine Spiritului care își știe căile.

O imprimare, în ființa noastră, a unei tendințe *satwa*, se face necesarmente pe socoteala și în dauna tendințelor *rajas* și *tamas*, căci posibilitatea noastră vibrațională e limitată ca și întreaga noastră ființă. În fond sunt identice. O mărire a indicelui vibrațional *satwic* devorează potențialul de vibrații al celorlalte două *gune*.

Ce e însă reziduu acela de inquietudine, de ceva rămas nesatisfăcut, oricât de bună ar fi argumentația? Este Eros. Aspirând spre *Poros* nu-l atinge niciodată căci e fiul și al *Peniei*. Niciodată la țintă, dar niciodată total la pământ, angoasa lui, inquietudinea lui e reziduu de care vorbeam și acest reziduu e tocmai ce îl face să-și reînnoiască puterile, ca lui Anteu contactul cu pământul. *Cinere ne vilipendes!*

O serie de sublimațiuni succesive ale cenușii reziduale, până, de e posibil, la resorbirea, la dizolvarea ei totală. Ca simplu termen mental. Stil ideal al alegoriei. Depresiunea nu e deloc semn al falimentului operației, căci nu putem noi măsura, cu facultățile noastre individuale ce s-a însumat și ce nu s-a însumat din ființa noastră în Universal.

*

Gradus ad Parnassum. Ținta e un loc în afară de timp și de spațiu. Ies pe poartă, mângâi Teiul care e mai bătrân decât mine; se creează, din locul unde mă aflu și acela în care mă duc o diferență calitativă, care e o integrațiune, o trecere la limită.

Pe linia dreaptă a trotoarului din stânga, e o curgere imobilă pe tălpile de cauciuc. Casa David, casa lui tata-mare, cu tot tezaurul lor de amintiri, care în trecut devin substitute de eternitate, interferențe de pe planuri subtile, alte tărâmurii. Depărtarea în timp e o realitate obiectivă, ca și momentul în care mă aflu acum. Se creează între cei doi poli o limită comună, un termen ambivalent, amintirile, sau mai bine zis, latențele ce constituie *Urbilduri* virtuale, eficace, creatoare, chiar când nu ești conștient de ele.

Spitalul, Poliția, Gimnaziul și în fund Biserica Nemțească, Biserica Sfântul Ilie, pe un promontoriu, făcută și mai metafizică prin verticalitatea ireproșabilă a brazilor. Apoi grădina, casa bătrână, în care intru, cu 120 de ani de vechime. Ce pot să-i mai pretind în plus lui S? Simplismul, nătângia lui sunt delicii, un murmur care nu violează tăcerea casei.

De ce amintirile cele mai obișnuite n-ar putea deveni suporturi de *Anamnesis*? E de ajuns să fie decantate, filtrate, imobilizate pentru ca să devină mesagii transcendente. Succesiunea temporală în trecut devine spațializată și e așa de puțin iluzorie, că rămâne reală chiar atunci când suportul exterior ce le vehiculează e distrus. De ce n-ar avea o realitate tot așa de obiectivă și în mine, unde le percep aspectul lor subtil? Dar pe planul subtil ele continuă să subziste și în afară de mine. Totul e mesagiu.

Calitatea extatică a trecutului.

Casa David, a tatii-mari, școala primară, poliția, gimnaziul, biserica nemțească sunt terminusuri materializate ale unor idei permanente din Ierusalimul Ceresc. Dacă ar fi niște balasturi, niște servituți, cum s-ar putea întovărăși cu această capacitate intelectuală, cu o posibilitate de a asimți în orice clipă, momentul, waqn. Prin urmare, gustul, senzația trecutului e realmente un succedaneu, un substitut legitim al Imuabilului.

Ceea ce e esențial e că această asimțire să nu degenereze în visăraie, în irosire, în narcoză. E cert că degradarea e posibilă.

Revenind la ceea ce spuneam la început. Am dreptul să institui prin promisiune divină orice țintă a oricărei plimbări a mele, ca pol esențial al unui pol substanțial constituit de punctul de plecare, punctul de bază. Casa mea e un pol substanțial când mă duc la S., E sau Gh., ale căror case sunt punctul de Integrațiune. Dar când plec de acolo, aceste ținte devin la rândul lor baza substanțială și casa punctul de Integrațiune.

Deoarece orișice punct simbolizează Punctul, și cum Punctul se polarizează în Pol Esențial și în Pol Substanțial, însemnează că punctele din manifestare, sunt perfect convertibile în Esență și Substanță, în Cantitate și Calitate, cu posibilitatea de a le inversa, și asta nu printr-o alegorizare arbitrară a noastră, ci prin posibilitățile lor.

*

Când capacitatea intelectuală este reală, psihicul e așa fel făcut că nu-și capătă elemente cantitative decât când e evertuat de intelect. Neadumbrat, neinformați de spiritual e inert și de calitate vulgară. La un sentimental, la care psihicul e quasi-autonom, psihicul are complexități și rafinamente, independent de informația lui.

*

Natural, într-un itinerar spiritual, psihicul își pierde atractivitatea, deoarece totdeauna apare ca o opacitate, o brumă care învăluie lumina cea neasfințită.

Ce senzație atroce! Despărțit de țara de dincolo de negură de către funingenea psihică, totuși lumina asimțită este suficient de tare ca să polarizeze reacțiunile lumii intermediare, să le sărăcească, și să le facă neinteresante. Ce să mai vorbim de viața cărnii. Exilat din lumină, ratat în viața de aici.

Suntem îndreptățiți să utilizăm virtualitatea unei asimțiri spirituale (adică nerealizarea ei efectivă) ca un simbol al Inefabilului? Îmi aduc aminte de fraza lui Klages: "*Der Kosmogonische Eros ist ein Eros des Fernes*".²² Repet: senzația de depărtare poate simboliza Indicibilul, Necuprinsul? Da, dar lipsește plenitudinea, permanența și asta e suficient să ne estropieze.

Ispita teribilă de a căuta plenitudinea, acolo unde există numai ca iluzie, în *partibus* ale cărnii și ale sufletului. Și rezultatul nu se face așteptat. Epuizarea, senzația de stoarcere, dezgustul și natural, înainte de toate nesatisfacția, tristețea căderii în *tamas* și neîncrederea în Providența care permite asta. Este probabil că ceea ce credeam a fi o calificare metafizică, este mai mult o veleitate imaginativă, o compensație imaginară pentru ratașarea mea psihică și fizică. Veleitățile de putere ale unui neputincios. Exilat, din toate planurile.

Chiar acest jurnal, nu-l țin deloc ca un *catharsis* pe calea Metafizică, ca o lămurire, ca o nevoie de clarificare, ci cu o vagă apetență literară, și asta e suficient pentru a-l preface în literatură de a treia ordine.

*

Stimată duduie Silvia,

Aș putea să-ți răspund cu propriile matala fraze; puține scrisori mi-au făcut atâta plăcere ca aceea primită de la mata. Vreau să fac câteva observații generale, cerându-ți să-mi spui ce crezi despre ele, căci am speranța că schimbul de scrisori va continua.

Mai întâi neîncrederea pe care spui că o ai față de propria matala inteligență, e un semn sigur de inteligență; o inteligență feminină, care are alte meandre, alte demersuri, decât cea masculină, riguroasă și geometrică.

Nu renunța niciodată la inteligență. Steaua Polară e intelectuală și numai intelectuală. Numai așa vei putea să-ți duci navigațiunea la bun capăt. Adaugă că asta nu e renunțare la sensibilitate, din contră, Intelectul îi adaugă o dimensiune, ce constituie pentru sensibilitate o cutie de rezonanță prodigioasă. Numai când elementul intelectual intervine în personalitatea noastră, apar liniile de forță pe care le formează magnetul pe coala de hârtie unde e întinsă pilitura de fier.

M-a interesat ceea ce spui despre timp, ritm și muzică. Uneori e o intuiție remarcabilă a celor ce se șopteau în Misterele antice. Eros Kosmogonos (Erosul Creator al lumilor) era în același timp Eros Protogonos (Eros Întâiul născut). Și știi cum creă lumile? Ca Eros Proteurythmos (Eros, Ritmul, Euritmia primordială). Și când era intuit ca atare devenea Eros Filtron (de unde cuvântul filtru (elixir), în special filtrul de dragoste) care deșteaptă în cel care-l însumează, și chiar în tot cosmosul, o intensă nostalgie de reîntoarcere la Principiu, la Obârșii. Iată ce se șoptea în școlile esoterice din vechea Heladă. Se șoptea, nu se discuta, căci lucrul era inefabil și o insistare prea mare îl făcea să-și piardă parfumul. Îl asimți și mata ca Inefabil, dragă prietenă?

De aceea, acceptă numai melodia lui Eros Proteurythmos, pentru că e aceeași cu melodia lui Eros Filtron, adică numai dacă e o melodie care suscită o nostalgie a integrării în Principiu. Căci există și melodii ale Abisului.

Nu te încrede în timp care fură și duce, nu la integrare, ci la destrămare. Îmi scrii: "Ritmul intră în noi și ne concretizează trecerea timpului". Inexact. Adevăratul ritm, adevăratul Eros Proteurythmos, *suprimă* timpul, și ne pune în fața Eternității. Bineînțeles, este și un ritm al Abisului și-ți trebuie o privire de Linx, o continuă veghe ca să le deosebești. Îți citez o frază din Shakespeare, de o extraordinară frumusețe metafizică și poetică. E din Henric al IV, 1a Parte, actul 5, scena 4:

*"But thought's the slave of life, and
life's time's fool,*

*And time that takes survey of all the world,
Must have a stop".*

(Dar gândul este sclavul vieții, și viața e bufonul timpului,
Și Timpul care supraveghează întreaga lume, trebuie să se oprească.)

Care e învățătura? Gândul nu trebuie să mai fie sclav al vieții. Cum? Imobilizându-l, oprindu-i vârtejul. Rezultatul: viața nu va mai fi bufonul, decăderea Timpului. La rândul lui, timpul nemaiavând din ce se alimenta, se va opri. Și atunci e Eternitatea, și lumea trecătoare dispare.

*

Angoasa e concupiscentă nesățioasă, care se înfurie că nu primește de sus satisfacțiile ei; concupiscenta care singură îmi dă iluzia de plenitudine prin intensitatea ei pe care o transvazează în obiectul dorit. Cu toate eforturile, nu pot să mă dispensez de ea. O asimțire a Supremului, admitând chiar că nu e o nălucire, mi se pare mai puțin plină decât patima.

*

E permis să luăm virtualitatea, ca simbol al Inefabilului? Ar fi să faci dintr-o lipsă o plenitudine. Este o aplicare a analogiei inverse?

Dacă trecerea dintr-un ciclu în altul se face în *sandhya*, adică printr-un punct nespațial și netemporal, apoi și pentru microcosmosul uman, trecerea în altă viață se face tot în *sandhya* care nu este altceva decât barca lui Charon. Obolul lui Charon e un element de continuitate între cele două cicluri, ceva care le este comun, căci riturile de înmormântare sunt necesarmente și rituri adjuvante de naștere în noua stare de existență a individului mort pentru lumea noastră.

*

Eros, fiu al Peniei, tinde spre tatăl său Poros, plenitudinea, dar se oprește în drum la toate iluziile, la toate aparențele de plenitudine, ca și cum s-ar teme să-i scape ceva din bogăția lumii. Nu are certitudinea că privind lumea se găsește Suprema Plenitudine. Renunțarea i se pare o amputare. Și are oarecum dreptate, căci e admirabil Eros în lumea aceasta! E adevărat că Eros Pneumatikos e superior lui Eros Psychikos și lui Eros Sarkikos, dar aceste două ultime sunt efective pentru

omul din această lume, pe când primul e numai o asimțire, și în condițiile de viață ale lumii noastre e cu totul improbabil ca omul să poată trece de la asimțire la efectivitate, afară de intervenții excepționale de sus, care nu se întâmplă. De aici incertitudinea, uneori luând forma directă de necredință și pe care argumentarea intelectuală nu le reduce.

Chiar o simplă concentrare mentală fără asimțire, dezbrăcată însă de toate parazitismele psihice, e mai pură decât o asimțire încâlcită în elemente animice.

*

Citit din povestirile lui Pu Sung-Ling. Supranaturalul e atât de îmbrăcat în viața cotidiană, încât și editorii comuniști ai cărții, ca să explice și oarecum să scuze faptul - îl interpretează ca o substituie la realitățile lumii noastre, o critică indirectă a societății umane, care, chipurile, în vremea aceea de "tiranie" era imposibilă direct. Astfel descrierea Infernului nu e altceva decât o reprezentare de-abia deghezată a situației de fapt a societății chineze din sec. XVII.

Cititorul modern nu poate să-și închipuie adevărul care este acesta: interferențele lumii groșiere cu planul subtil și chiar spiritual erau așa de curente încât constituiau trama în țesutul vieții cotidiene.

Ceea ce derutează cititorul de astăzi este că întâlnirile cu supranaturalul nu se întovărășesc cu exaltări, cu delir psihic, cu nici o transă. Aceasta arată simplitatea, puritatea taoistă a sufletului chinez din acea vreme și că, interferențele de care vorbeam fiind așa normale, nu necesitau exaltare anormală a psihicului. Atunci, se pune foarte firesc întrebarea: basmele care datează dintr-o epocă și mai pură și mai veche decât povestirile lui Pu-Sung-Ling, nu exprimă *normalul* epocii lor?

Prin urmare, nu trebuie să învinuiești pe autorul chinez că nu reprezintă anormal lucruri și evenimente care în vremea lui erau normale.

*

Visăraia e borboros și deci nimic mai opus, mai dușman murmurului, după expresia lui R. Nu adversitățile, duritățile lumii exterioare, tocesc în noi facultățile de exaltare, de evertuare, de entuziasm, în sensul misterelor - ci visul, acela care ar părea la prima vedere cel mai indicat să le producă. Mlaștina în care te cufunzi, fără speranță de reîntoarcere, care tocește în noi asentimentele, intențiile, este visul. Onirismul este o hemoragie a tuturor elementelor subtile din ființa noastră. Această rouă a Sf. Duh de care vorbesc misticii, acest ulei supraesențial, este înăclăit, poluat și asasinat în apele impure ale imaginației. Dar cum să te sustragi, unde să găsești puterea supraumană, de a te smulge gădilării, excitărilor psihicului inferior care ne dă satisfacții nesolicitate și mercenare?

Atotputernicia visului e făcută din comoditatea lui, de aceeași clasă ca și comoditatea prostituatei.

*

Asimilarea Peștelui cu litera *nun* mă face să mă întreb asupra unui aspect simbolic al lui Hristos, anume acela de Pescuitor. Hristos e Pescuitor de suflete. Strângând mai de aproape chestiunea, Peștele e sufletul, dar caracterul lui de Arcă, îl face să fie chintesența sufletului, chivotul care-i păstrează rădăcinile, chivot care se află în centrul inimii noastre.

Remarcabil e faptul că are forma *Luzului*. Verbul îl pescuiește, îl scoate din adâncuri, îl aduce la suprafața Apelor, apoi îl ridică deasupra lor, sfârșind la divinul lui Pescuitor. Invocațiunea, *dhikr*, Anamnesis evertuează rădăcina centrală din ființa noastră și promovând-o, adică ridicând-o în "slava Cerului", atrage și restul după ea, căci plantele trebuie necesarmente să-și urmeze rădăcina. Oricât ar fi de mare, de reală puterea noastră de discriminare și de scrutare, niciodată n-am putea să ajungem până la piatra ocultă prin excelență, sub care se ascunde Peștele. Dar prezența unui Magnet, care prin definiție trebuie să fie în afară de ființa noastră, îl face să iasă din ascunzișul lui, atras de o irezistibilă momeală.

Peștele se ridică în contra apelor pentru a-și depune icrele. Așa și peștele divin din ființa noastră se ridică din Apele

inferioare spre Apele Superioare pentru a-și depune lapții în Calea Laptelui.

Firul undiței e axa verticală care pleacă din centrul ființei noastre spre Ceruri "proiecțiune în intemporal", după cum o numește Guénon. După cum pescarul nu trage brusc ața în sus când peștele se prinde de momeală, tot așa și *Luzul* după ce s-a agățat de ancora divină, nu trebuie smuls brusc, căci se rupe ața și reacționează terific apele care nu vor să dea drumul captivului lor. Ci trebuie ridicat încet, "*suaviter, magno cum ingenio*", lăsat să se coboare, iar ridicat și încet, încet adus la mal. De aceea, nu trebuie să ne descurajăm când exaltarea, râvna noastră spre Sublim, *Satwa* din noi, se afezează* pe noi înșine, pe suprafața apelor inferioare.

După puțin timp își reia zborul, dacă cunoaștem și știm că acolo, Sus, e o Stea Polară imuabilă, în jurul căreia toate se învârtesc, și spre care toate în mod necesar converg. Atâta vreme cât traiectoria verticală a Reintegrării străbate lumi manifestate, fie ele chiar informale, această ascensiune trebuie să urmeze legea fundamentală a Cosmosului, care e Dualitatea, pendulare, în sus și în jos, la dreapta și la stânga.

*

Dacă succesiunea apare ca simultaneitate în Principiu, însemnează că lucrurile condiționate de timp și spațiu se găsesc în planul cauzal în rădăcinile lor. Asta într-o perspectivă ascendentă. Dar la un grad ulterior, chiar în manifestarea temporală, chiar manifestate, lucrurile sub ochiul lui Șiva apar tot simultane.

Ce trebuie să fie în ochii unui Desăvârșit! În același timp mai reale decât ne apar nouă și totodată iluzorii. "*Montre-moi les vérités intelligibles des choses*".²³

Perceperea lucrurilor ca intelectiuni. Atunci apare fundalul lor de Unicitate. Și de-abia când sunt intelectiuni capătă un caracter orgiastic, bahic, căci dispare coaja lor de inerție, de împietrire și apare focul cosmic ce le susține, fie el foc ascendent, expansiv, sau descendent.

* Din franceză: se prăbușește

*

Perspectiva și originalitatea, *proprium*-ul Tradiției musulmane îi interzice să recunoască divinitatea lui Iisus. Dacă o făcea, Islamul ar fi făcut dublu *emploi* cu Creștinismul. Asta nu împiedică Koranul să recunoască această divinitate, în implicațiunile lui ascunse. O recunoaște explicit în *gafr*, în calculul numeric al cuvintelor și formulelor arabe întrebuintate în Koran.

Astfel, formula *Ana Allah*, împerechind Numele divin cu pronumele individual Eu admite implicit posibilitatea de încarnare a lui Dumnezeu; dacă ar fi incompatibilitate între Eu și Allah, Dumnezeu n-ar fi pronunțat *in divinis* aceste cuvinte, coborându-le ierarhic în planurile de existență, până în limbajul nostru omenesc.

Dar Ana Allah are valoarea 118 (52+66), care e valoarea lui Masy'a, Mesia. Prin urmare Mesia e Dumnezeu.

Altă formulă koranică Al Masy'a Aissa (Mesia Iisus) are valoarea 299 (149+150); aceeași valoare ca Rahman, primul și cel mai important din Numele divine. După exegeza ilustrei formule koranice, Ar Rahman stă pe Tron, acesta din urmă e identificat cu Profetul. Prin urmare și Al Masy'a Aissa cuvintele având aceeași valoare, nu se identifică cu Tronul, ci sunt Ceea ce se găsește pe tron; încă o dovadă că Koranul recunoaște divinitatea lui Christ.

Iisus e desemnat în Koran, ca fiind Verbul Adevărului. Valoarea numerică a formulei e 275. Formula curentă Domnul Iisus, are și ea valoarea 275. Prin urmare, Domnul Iisus e același cu Verbul Adevărului, Nume care nu poate fi decât acela al lui Dumnezeu, și niciodată al unei alte făpturi, în mod explicit; or, după *gafr*, Domnul Iisus și Verbul Adevărului sunt explicit identice.

Printr-un mister inexplicabil, chiar ființa umană a lui Iisus este divină, și nu e numai suportul, tronul divinității ca la Profeți. Tot 275 e și valoarea lui Idris, acela care a fost luat cu trup în Cer, identificat cu Metatron, și pare-se, după Muhiddin, Polul Ceresc.

Ceea ce corespunde doctrinei Tronului din Islam, în Creștinism, este doctrina Fecioarei Maria. Iarăși, și aici, lumini decisive în arabă. Prin *gafr* Muhammad are numărul 92,

Miriam are valoarea 290, adică 92 inversat, multiplicat cu 10, adică Maria e aspectul esoteric al Profetului, prin urmare un aspect exaltant, de unde multiplicarea cu 10 care e numărul Perfecțiunii și al întregii creaturi ($1+2+3+4=10$); de aici, Maria, Regina Universului, a Îngerilor și a oamenilor. Și când te gândești că aceste operațiuni de *gafr* sunt cele mai sumare, cele mai elementare!

Ce trebuie să fie în operațiunile mai complicate, mai înalte care sunt față de ele, ceea ce este algebra și trigonometria, față de cele patru operațiuni elementare.

*

Eidolon e partea inferioară a sufletului, evertuată de atractul invers al naturii, de elementele concupiscibile din noi. Atunci, centrul de greutate al ființei noastre fiind deplasat în *inferis*, partea superioară a sufletului nostru intră în adormire.

Infernul fiind neantul, sau o tendință spre neant, nu are altă consistență decât o sete nesățioasă, inextingibilă de a exista; și năluca de existență și-o sugă din suflet care-i transvazează roua de lumină, haina vitală a Sfântului Duh. E prototipul acțiunii vampirice.

Imediat ce tindem spre Integrațiune, dând ființei noastre o vibrațiune *satwică*, *eidolon*-ul dispare, redevine Non-entitatea care a fost în realitate. De aici explicația Infernului. oamenii care au trăit viața centrați pe *eidolon*, după moarte sunt legați de neantul care e în dosul lui. Toată frumusețea, toată seducțiunea pe care o are *eidolon*-ul în timpul vieții, vine printr-o uzurpare, printr-un furt de substanță cerească.

Postum, cordonul ombilical care lega sufletul inferior de sufletul superior, prin continuitate, se risipește, se rupe și atunci apare Neantul, și glasul seducător se schimbă în lătratul câinilor Infernului.

Cea mai simplă și directă cale spre Integrațiune, e deplasarea conștiinței noastre pe centrele superioare ale ființei. N-ar fi și alt mijloc, anume, să iei concupiscentele îmbrăcate cu haina de seducțiune pe care au furat-o, și să le integrezi în tine, raportându-le la Prototipul divin fără de care nu pot să aibă nici o ființă?

Cum spune Kabbala, eliberăm *Şekhina* din captivitatea *Kliphoturilor*. Aș vrea s-o știu, și nu este nimeni care să mă lămurească, putem să considerăm curbatura, oboseala, gustul de cenușă din ființa noastră, după o asemenea operațiune (sau încercare a ei) ca un semn că operațiunea a ratat? Nu numai decât. Acest element rezidual e în toate operele incontestabil reușite din lumea noastră, de la alimentație până la pulberea și pietrișul unei opere de sculptură și, mai simplu, oboseala ce urmează oricare act creator.

Partea pozitivă a operațiunii, integrarea elementelor instinctuale și psihice în Spiritual, nu ne este perceptibilă, pe bunul motiv că centrul de gravitate al ființei noastre se află pe planurile formale și nu pe cele universale. Prin urmare, a ști dacă am recuperat roua de lumină, uleiul supraesențial, *Şekhina* din captivitatea "cojilor", e posibil numai în momentul trecerii la limită, la integrațiunea finală.

*

După Numenios, Demiurgul așezat la cârma lumii, conduce Vasul cosmic spre limanul lui, cu privirea ațintită spre modelul și conducătorul lui de Sus, Dumnezeu, ca și pilotul vasului care-și fixează, noaptea, privirea spre Stele.

Ceea ce e important e revenirea a N-a oară că nu trebuie să ne ocupăm de modul cum decurge operațiunea pe planul nostru individual, că o preocupare de acest fel aduce oprirea operațiunii și detracarea organismului psihic și fizic; că trebuie să ne ținem ochii țintiți "alle Stelle" căci numai așa se poate coborî influxul spiritual în ființa noastră și să transforme haosul pasiunilor, al instinctelor și al senzațiilor în Cosmos organic, deschis sus și ducând printr-un suflu ascendent toată mișuna, viermăritul inferior la punctul de sus, unde poate avea loc metamorfoza.

Cunoașterea țintei face inutilă pe aceea a itinerariului intermediar, mai ales că însăși cunoașterea finalității noastre face ca obstacolele din calea noastră să fie evertuate, să fie exaltate în aripi de foc. În lumea noastră un obstacol trebuie atacat prin față; în lumea spirituală, prin spate. Simpla conștiință a țelului pe care ni-l maschează obstacolul, atrage

dizolvarea lui prin dos, pentru că însuși acest obstacol face parte din *eidolon*, și are aceeași soartă ca el.

În momentele de depresiune, mă gândesc că la orice poartă se află un Înger, și că acest Înger, soldat, e credincios consemnului său: nu te lasă să treci decât dacă spui Parola; or, parola n-o afli decât tocmai când ai trecut poarta; situație fără ieșire.

Dar parola e tocmai asimțirea a ceea ce e dincolo de poartă și atunci când se produce, suntem cu partea esențială din ființa noastră dincolo de ea; Îngerul trebuie să te lase să treci, căci nu e în dreptul lui, în misiunea lui să taie rădăcinile plantelor ca Îngerii căzuți. În momentul asimțirii, rădăcina mea e dincolo de poartă și toată ființa mea tinde în mod existențial să se reunească cu ea; dar în măsura în care concupiscentele rămân, Îngerii revoltați, puterile Întinericului, pot să taie cu sabia cordonul ombilical și să-mi ducă ființa mea inferioară, individualitatea, în tenebrele exterioare, de dincoace de Zid. Din moment ce sunt condiționat de spațiu, trebuie să-i utilizez simbolismul dimensiunilor lui, și atunci să asimt finalitatea mea dincolo de zid, adică fie la orizont, fie deasupra capului.

Când asimțirea s-a strecurat, s-a încheiat bine, e normal să se coboare de la sine în interior, în inimă.

*

Mitul titanic al orfismului spune că trăsnetul doboară și usucă într-o sete care arde și mistuie pe acei ce-au devorat pe zeu - sete al cărui echivalent e vulturul care sfâșie ficatul lui Prometeu.

Ceea ce dă înțelegerea acestui admirabil mit este următorul fapt esențial: crima Titanilor nu e aceea de a fi devorat pe Dionysos, ci aceea de a nu-i fi asimțit, degustat esența lui cerească; probă, Euharistia. E un alt mod de a indica tăierea rădăcinii plantelor în sensul negativ pe care-l dă Kabbala, căci este și un aspect pozitiv al tăierii rădăcinii, când acestea au sensul *asuric*, după cum se vede în tăierea spicului de la rădăcina lui, ca la misterele de la Eleusis. Este o separațiune pozitivă, în sensul alchimic al cuvântului, fără violență, cu toată prezența secerii, suavitatea, de care vorbește *Tabula de*

Smarald, fiind indicată de tăcerea virtuală obligatorie în care se făcea operațiunea.

Setea produsă de mâncarea Zeului este calmată de apa din lacul Mnemosyné. De câte ori simțim în noi elementul titanic, prometeic sterilizându-ne și mistuindu-ne, e de ajuns să privim *in excelsis* pentru ca flacăra devorantă să devină căldură organică, vie, tămăduitoare. Totul depinde de noi. Evertuarea gunei *satwa*, printr-un *kun*, produce o mișcare vibratorie care transmite și dă un impuls ascendent întregii noastre ființe.

Se vede deci imediat echivalența mitului titanilor sfâșiind pe Dionysos, a furtului focului de către Prometeu, cu transgresiunea lui Adam în Paradis. Căci și Adam a tăiat rădăcina plantelor în felul lui, când a mâncat din fructul Arborelui Cunoștinței Binelui și Răului, fără ca în prealabil să fi cules și mâncat fructul Arborelui Vieții, principial, cauzal față de primul.

De aici aspectul de maledicțiune al păcatului original. Omul și toată creatura nu pot subzista o singură clipă fără alimentul divin, izvorul vieții, dar alimentul îl consumă numai într-atât cât îi este necesar, adică numai în aspectul lui dual, tăiat de principialitatea lui, care e domeniul Unității.

Atunci acest foc, acest fruct dual îl menține în viață dar îl și arde, îl mistuie, chiar de când e în trup; post-mortem, e de-a dreptul Infernul. Natural, e preferabil să avem continuu, în tot ce facem conștiința principiului ceresc a acțiunii noastre, dar având în vedere locul primordial pe care-l joacă intelectul în noi, o intenție, o sacralizare incipientă a acțiunii noastre este suficientă pentru a-i topi în ea veninul, elementul *asuric*. Bineînțeles, e obligatoriu pentru noi ca să avem cât mai intens conștiința *hudurului* în tot ce facem. Și ce-i această conștiință decât Apa Mnemosynei?

Lauda e unul din mijloacele cele mai eficace pentru a imprima o vibrație ascendentă vortexului nostru sferic microcosmic. Această continuitate vibratorie a Vortexului e simbolizată în Orfism de *catholikos ophis*, șarpele ce unduiește prin toate lucrurile, le creează și le distruge, principiul de coagulare și de disoluție. Acest șarpe își recuperează toată virulența când i se adaugă dimensiunea intelectuală, cu alte cuvinte când elementului umid i se suprapune un foc spiritual. Atunci cei doi șerpi ai Caduceului se întrunesc și fac unul, și

întreaga Manifestare devine o similitudine. Cum? Același lucru, privind spre Cer.

*

Exemplu de problemă devenită insolubilă din cauza termenilor defectuoși întrebuințați, aceea a Liberului Arbitru și a Predestinațiunii.

Mai întâi, problema nu poate fi rezolvată decât *in divinis* ca orice problemă adevărat metafizică. Or, în Dumnezeu nu poate exista nici Liber Arbitru, nici Predestinațiune, pentru că amândouă termenele nu se pot situa decât în timp, și în Dumnezeu condiția temporală dispăre ca și celelalte condițiuni. Liberul Arbitru desemnează facultatea de a alege ceva exclusiv de altceva. În Principiu toate posibilitățile sunt eterne și nici Dumnezeu, nici principiile ființelor nu pot deci și n-au ce să aleagă.

Cât despre cuvântul Pre-destinațiune, nici nu mai trebuie insistat: existența prepoziției *pre* e inconceptibilă fără existența timpului, a cărei succesiune o implică, atunci când e pusă. Căzând *pre*, rămâne Destinațiune, termen care se resoarbe în Principiul de Identitate, *a* este *a*, deci nu este *b*. Destinațiunea, în metafizică este quiditatea fiecărei posibilități, presupusă de Quiditatea principială.

În lume și în ființa noastră, Liberul Arbitru este esențialitatea noastră, neafectată de nimic, iar Predestinațiunea este constituită din modificările ei ieșite riguros din natura ei și care nu pot fi altele decât cele care sunt în virtutea aceluiași Principiu de Identitate.

S-ar putea spune că Liberul Arbitru, în individ, ține de partea *Formei* iar Predestinațiunea de partea *Materiei*, Esență și Substanță.

Recuperăm în noi, cel puțin virtual, Liberul Arbitru, sau mai simplu Libertatea, când proiectăm o axă verticală în intemporal; dispărând condițiunile limitative de timp și spațiu, Liberul Arbitru devine Act.

*

Orice lucru, orice loc din lumea noastră, care ocupă o situație pasivă - deci necentrală, actualizează o influență specifică ei. Să alegem cu grijă locurile unde stăm, medităm, năzuim. Se mai pune o problemă curioasă. Locurile, în mijlocul naturii mai ales, își dezvăluie mai pregnant esențialitatea lor de departe decât de aproape, și din ele, deloc. Înseamnă asta că putem medita, însuma esențialitatea lor mult mai bine de departe decât de aproape?

Îmi aduc aminte de admirabila frază a lui Chesterton: "*The heights are made to look at, not look from*". "Înălțimile sunt făcute ca să fie privite, nu să privești de pe ele". Deci anumite înălțimi erau în vechime interzise omului, pentru că, nepercepându-le, *de pe ele, forma*, prezența omului era profanatorie prin incompreensiune. Îmi închipui că un mare solitar putea să stea cu impunitate într-un loc, interzis cu pedeapsa cu moartea omului obișnuit. Dar pelerinajul? Acolo, intervin elemente noi. Prin instituție divină, un pelerinaj devenea un pol calitativ absolut, termenul ultim al unei traiectorii al cărui punct de plecare era constituit de polul cantitativ al Pelerinului, baza lui de operațiuni. Dar pe o culme de deal, pe un orizont al cărui creștet se pierde în cer, pelerinajul meu trebuie să fie Duh. Determin astfel o axă, substitut legitim al Axei Supreme Pământ - Cer, în care acesta devine sensibil. După cum Inițiatul atinge Cerul și se identifică lui fără să se miște în timp, de la locul său, tot așa capătul calitativ al Axei orizontale i se însumează prin simplă contemplație, prin itinerar spiritual.

*

"*Le Ciel, c'est un frémissement, une haleine, une touche imperceptible au fond de votre coeur*".²⁴ Dar oriunde se află un *barzach*, adică în realitate în toată ființa noastră, se află și o pulsație, o sistolă și o diastolă, prin care se face, se produce continuitatea vie a țesutului cosmic, a vortexului sferic și macrocosmic și în specificația lui microcosmică - cu alte cuvinte, în orice punct din ființa noastră, și în exterior, se află o inimă, și dacă în inima aceea percepem prin concentrare, prin atenție, "*un frémissement, une haleine, une touche imperceptible*", am perceput și Cerul din ea; încă un argument

care demonstrează legitimitatea concentrării asupra oricărui punct din Natură și din noi; nu trebuie să avem superstiția centrelor consacrate din noi, ca Inima de exemplu, fiindcă orice loc pe care-l contemplu cum trebuie devine Inima veritabilă. De aceea Agartha e pretutindeni și nicăieri, Piatra unghiului disprețuită de toți, Materia Primă, lucrul cel mai obișnuit, cel mai vizibil din lume.

O infirmitate, o stare negativă, recunoscute ca atare, înseamnă că sunt privite dintr-un punct care este contrariul lor, adică plenitudine, forță, pozitivitate. Privite astfel se evertuează *barzachul*, pulsația cordială prin care se produce transvazarea negativului în pozitiv, a minusului în plus. Adică prin bascularea centrului nostru de greutate. De data asta, noi suntem locul de pelerinaj și exteriorul e pelerinul ce se îndreaptă spre Kaaba noastră lăuntrică.

În definitiv, e un schimb de bune procedee, un transfer de atribute între Interior și exterior, o pendulare a centrului de gravitate, căci până la atingerea desăvârșitei Sfericități, adică până la cel puțin Perfecțiunea Umană, avem două centre în noi, ca ființe elipsoidale ce suntem, centrul interior și centrul exterior. Nu e o absurditate, pentru că exteriorul e numai aparent exterior, în realitate e interior.

Dacă nu percepem misterul din jurul nostru e că socotim identice două puncte care în realitate sunt deosebite; numai când le descoperim specificul, deosebirea, atunci de-abia se identifică. Specificul, în partea lui fundamentală, nu e greu de descoperit. Un punct e esența și celălalt calitatea. Când am descoperit asta am descoperit totul.

Timpul și spațiul dispar, căci, pentru ca două puncte de pe o linie spațială sau dintr-o succesiune temporală să se identifice, trebuie să "devoreze" spațiul dintre ele. Simbolismul lui Șiva, al lui *Kalamuka*, al Păzitorilor Pragului.

Revenind la Pelerinaje, în ele ne sunt necesarmente accesibile calitativ simțurile noastre ca o linie de orizont. E o superioritate sau o inferioritate? E incontestabil că Mekka sau Ierusalimul sunt la prima vedere superioare liniei de orizont pe care o percep oriunde în natură, dar aici intervine o deosebire esențială: Ierusalimul și Mekka sunt accesibile și linia de orizont inaccesibilă. Prin urmare, comparațiunea nu se poate face. Linia de orizont, *forma*, unui munte sau a unui

deal, nu e accesibilă decât contemplației și unei mari forțe spirituale.

De aceea în vremurile primordiale, nu existau Benares, Mekka, Ierusalim și întreagă Natură era un templu, care dispensa pe omul forțelor primordiale de orice pelerinaj. Centrul era pretutindeni.

Toate astea, pentru că nu vreau să renunț la concupiscentă. Timpul spiritual nu e destul de puternic ca să exalteze umidul din mine. Atunci se produce o înăclăială, de la care până la borboros nu mai este mult. Totuși, singura scăpare este nu lupta contra acestei promiscuități, pe care simt că n-aș putea-o duce până la capăt, ci privirea spre stele. Εἰδωλον-ul, deci și borborosul, dispar atunci de la sine.

*

De ce Zeus se unește cu fiica lui, Kore, sub forma unui șarpe?

Mai întâi, pentru că Principiul esențial nu se poate uni cu Principiul substanțial decât simulându-i proprietățile. Kore e umidul radical și Șarpele îl simbolizează. Apoi, coborârea Principiului, *Avatarana* nu se poate face decât de-a lungul unui Ax care e în realitate o spirală. Verticalitatea e numai o direcție, o tendință pe când spirala e modul ei existențial.

Inițiații la misterele lui Sabazios făceau să lunece un șarpe pe sub cutele veșmintelor lor. Cutele veșmintelor sunt spirele Vortexului Sferic Universal și Șarpele îndrumarea unei tendințe prin ele, fie coborându-se ca să capteze întreaga Manifestare, fie urcându-se, ca s-o exalteze spre scopul resorbirii. Un lucru e clar: nu e nevoie, e chiar contraindicat, să urmărim labirintul spirelor, ar fi să începi o întreprindere fără ieșire și spirele devin atunci undulațiunile borborosului. Dar dacă creăm în noi o stază ascendentă, dacă determinăm o tendință, spre un scop pe care îl asimțim și care este *Anamnesis*-ul finalității noastre, atunci calea prin labirintul spirelor se evertuează de la sine și toate porțile spre înălțimi se deschid de la sine.

Zagreus, "Marele Vânător", vânător al pasiunilor din noi.

Natura devine o Carte pentru noi, când încercăm să fim Natură, când ne-am redus la Unitate. Atunci prin endosmoză, unitatea apare și în Natură, misiunea ei dispare și rămân numai liniile ei, schema ei de forță. Natura devine o carte de hieroglife, pentru că se geometrizează. De aici, și primejdia unei identificări confuze, amoroase cu Natura, ca în romantism. Duce *in inferis*.

Poziția asta de lipsă de comună măsură între contemplator și natură e indicată și de hermetiști ca, de exemplu, "*lies in dem Buch der Natur lies mit den Auge deiner Seele; dieses Auge ist Beobachtung*". Această "Atenție" nu poate fi decât unitară deci antinaturală, sau mai exact spus preter-naturală, ante-naturală.

"*Das Auge deiner Seele muss heiter sein. Dieser Heiterkeit erlanget du durch die Ruhe der Leidenschaften*". Or, natura, în dinamismul ei, e lucrul cel mai neliniștit din lume. Atenția noastră o obligă și pe ea să fie atentă și să dezvăluie ce e în dosul ei. Iar dosul ei este Dumnezeu: "*Wo Gott mittelbar wirkt, ist die Kraft dieser mittelbaren Wirkung Natur*". Or, procesul cunoașterii noastre, este exact inversul celui indicat în rândurile de mai sus.

Natura este solul Multiplicității și organul ei. Dar năvala ei este în același timp și o intensă năzuință spre Unitate, spre liberațiune "prin Fiii lui Dumnezeu". Și "Fiul lui Dumnezeu" este acela care contemplă în Unitate și pe Dumnezeu și Natura.

"*Das grosse Gesetz dieser Bestimmung ist Liebe*",²⁵ pentru că prin Iubire, Pelerinul, Pelerinajul și Ținta Pelerinajului devin una prin identificare. În punct, începutul, mijlocul și sfârșitul devin una. Tendința asta a Naturii spre Pluralitate, și spre Unitate pare antinomică; în realitate, cum o spuneam ieri, fiecare punct de pe Vălul Naturii, al Mayei, este un *barzach* cu pulsație proprie, una spre exterior, expansivă, multiplicantă, și cealaltă, alternantă, constrictivă, unitivă, resorbantă.

Fiecare punct din țesutul cosmic e un *barzach* și fiecare este neconsonant, la un pas infinitezimal unul de altul; prin urmare nu e "spațiu" decât pentru ele; totuși, fiecare din aceste puncte are un câmp de forțe, în mod tot așa de necesar; câmp de forțe în care se manifestă sistola și diastola lui. Prin urmare acest

câmp, unde se produc expansiunea și resorbirea *barzachului*, este în altă lume, în alt plan decât acela în care se află punctele. Acest plan secund e acel al Iluziei, acel al Mayei. De aceea, în manifestările *barzachului* trebuie să vedem tendințele, direcțiile de forță și nu ceea ce iese din ele, căci aceste producții sunt fatalmente reziduale, pietrificări ale unor forțe spirituale.

Nu trebuie să considerăm ziua și noaptea, sistola și diastola, pozitivul și negativul, plusul și minusul, masculinul și femininul, ci "limita" lor, punctul echidistant dintre ele care este în același timp și produsul lor. De aici, monoideismul, *japa*, unitatea atenției, tăcerea mentalului obținută cu orice preț. Cine stăpânește, cine s-a identificat efectiv cu acest punct este stăpânul Vieții și al Morții, "*Vitae mortis locus*".

Vălul Mayei este o iluzie numai în măsura irigării lui; punctele vitale sunt realizate din irigări și acestea sunt aspectul pozitiv al Mayei; ele sunt intelecțiunile divine care, coborându-se pe Apele primordiale formează cauzele secunde ale întregului Cosmos. Atenția le identifică, le evertuează, fără să știe cine sunt și ce sunt întocmai ca un revelator, placa fotografică. Exact procesul invers al creațiunii. Dumnezeu creează fără să știe și fără să iasă din imobilitatea lui, din contemplația lui. Contemplă și lumea se face, se învoaltă și se reîntoarce în Principiul ei.

*

"... le monde est un système de choses invisibles manifestées visiblement",²⁶ precizând că această manifestare e existențială, nu alegorică, o prelungire prin inversiune, vitală. Dealtminteri, acesta este secretul prezenței reale, explicarea ei. Godard ar fi trebuit să fie consecvent cu el însuși și să admită realismul oricărui mit și al oricărui rit. Când bate pe un gong ca să împiedice Dragonul să nu mănânce Luna, sunetul gongului consacrat, lovitura de ciocan, intenția celui care bate și abilitatea lui să împlinească gestul, se transmit de-a lungul nervilor întregului cosmos, până pe planul și în punctul unde realmente Dragonul este pe punctul de a devora Luna, adică forțele titanice să absoarbă Grația, și prin amplificare să-l

alunge. Ritul e tot atât de riguros, tot așa de precis, ca și declanșarea fluidului electric prin apăsarea unui buton.

"*Eschile appelle les Erynnies les déesses sans foyer*".²⁷ Influențele rătăcitoare? Cu o trăsătură de precizie în plus, anume că Eryniile trebuie să fie fără punct fix pentru a fi atrase imediat de către crimă. Le trebuie disponibilitatea.

*

Unii teologi adaugă la păcatul de orgoliu al demonilor acela de invidie. Îngerii rebeli s-au revoltat contra noțiunii Incarnațiunii Verbului, ca fiind atentatorie la superioritatea lor asupra ființelor nu pur spirituale. Coranul ar părea să le dea dreptate. Doctrina locului central a unui plan de fire pare să scape spiritelor pure; le e incomprehensibilă superioritatea funcțională și de inițiativă a Omului. De aceea, aprehensiunea pe care o am față de stările postume oricare ar fi ele, pentru că nu știu sigur dacă acolo voi mai ocupa un loc central. De aceea, prefer înainte de orice, o perpetuitate a vieții pe pământ în stare de tinerețe, forță și sănătate, până la integrațiunea finală, acolo unde nu mai risc tribulațiuni.

*

Spuneam zilele trecute că a opune multiplicității, agitației, o privire calmă, o concentrare ațintită, reduce tumultul exterior la materia lui primă. Iată ce scrie Novalis, cu o remarcabilă intuiție: "*Auf alles was der Mensch vornimmt muss er seine ungeteilte Aufmerksamkeit oder sein Ich richten, und wenn er dieses getan hat, so entstehen bald Gedanken, oder eine neue Art von Wahrnehmungen, die nichts als zarte Bewegungen eines färbenden, oder klappenden Stifts, oder wunderliche Zusammenziehungen und Figurationen einer elastischen Flüssigkeit zu sein scheinen auf eine wunderbare Wiese in ihm*". Pentru că atenția e de aceeași substanță ca și sub-stanța lucrurilor.

De aici, prin consecință inversă, toată multiplicitatea, lumea manifestată, e creațiunea mentalului cosmic sau personal. Miracolul concentrării constă în reducerea la Unitate

a lui și a ambianței. Instrument în același timp de pulverizare și de sinteză. Că nu e vorba numai de opunere mecanică a gândului, de o inhibițiune, de o amortire a percepțiunii, deci fără valoare obiectivă, o arăta urmarea frazei;

"*Sie verbreiten sich von dem Punkte, wo er den Eindruck verstach nach allen Seiten mit bebendigen Beweglichkeit, und nehemn sein Ich mit fort*..."²⁸

Prin urmare nu e oprirea senzațiilor ci descoperirea unei suprasenzații, care le stă celorlalte la bază și care le alimentează. Novalis percepe această suprasenzație ca o apă ceea ce e ambiguu; sau merge până la apă ca element, sau până la intuirea lui *Prakriti* și a Apelor Primordiale, evertuate însă de concentrarea noastră, deoarece le percepe în ondulația lor indefinită. Probabil că e așa deoarece atenția noastră joacă rolul lui *Puruș*a care actualizează potențialitățile lui *Prakriti*.

*

Funcțiunea intermediară a lui *rajas* e să sensibilizeze, să dinamizeze *gunele*, superioară sau inferioară. De aici, necesitatea pasiunii pentru zeul care se manifestă. Pătımirea lui transformă *tamas* într-o masă vibratorie a cărei exutoriu necesar este suprafața Apelor, apoi, de e posibil, exaltarea înspre Stele.

Dar și cele Superioare se pot coborî în jos, fie în cazul Avatarului, pentru binecuvântarea lumii, fie pentru captarea Luminii spirituale de către forțele asurice. Se poate face o legătură cu cele ce le spune Novalis. Simpla noastră atenție, aici, transferul centrului de gravitate al ființei noastre pe *satwas* sau pe *tamas* produce o tendință vibratorie în care converg, se varsă celelalte două *gune*. S-ar putea desemna două etape: în prima *rajas* intervine pentru a scutura din inerția lui pe *tamas*, sau a actualiza transcendența lui *satwa*. Odată amândouă evertuate, simpla concentrare pe una din ele, aduce scurgerea celorlalte două în punctul unde s-a fixat atenția noastră, așa cum a intuit-o Novalis, în ondulațiuni imobile, bune conducătoare de forță vitală, de beatitudine, de bucuria reintegrării. Percepem, în dosul haosului de mișcări anarhice, în dosul zgomotului și tumultului și larmei acestei lumi, acea tendință de integrațiune, de nostalgie a Infinitului

de care vorbește Apostolul Pavel, când spune că toată Făptura suspină după eliberarea fiilor lui Dumnezeu.

*

Vibrațiunile, modificările (*vrutti*) Mentalului sunt reprezentările obiectului exterior. Oprind agitațiile Mentalului, conform ilustrului dicton: "*Yoga citta vrutti nirodah*", nu dispare numai perceperea obiectului, ci chiar obiectul însuși, deoarece el e făcut din vibrațiuni identice cu cele pe care le provoacă în mental. De aceea Yoghi-ul nu se eliberează numai pe sine ci și Universul. Ce responsabilitate în simplul fapt al gândirii noastre, a simplei atenții îndreptată spre un singur obiect întâmplător! Dar de ce, într-o meditație, într-o invocațiune bine condusă, nu suntem integrați în planul spre care concentrarea noastră este bine îndreptată?

Pentru că cei din jurul nostru, pentru că ambianța însăși ne gândește în multiplicitate, asta fără prejudiciul imperfecțiunii concentrării noastre, chiar în cazul unei atenții pozitive. Este o contradicție, o deritmie, o ruptură între felul cum gândim noi, în bunele momente, și în felul cum ne gândește această lume. Ne gândește chiar atunci când nu ne știe existența, căci nu e vorba de gândirea cutărui sau cutărui individ, ci de aceea a unei mase, cu organicitatea ei proprie, deci, având simțuri de percepere, antene de detectare, cu totul excepționale; cu ele, ambianța prinde non-conformismul nostru față de ea însăși, și de aici represalii!

Și atunci ce-i mai limpede în fața noastră e întrebuintat ca să ne chiurasăm contra mediului. Ce mai rămâne pentru cucerirea activă a stărilor superioare de fire?

*

Sușumna devorează *Kali*, Timpul. Ridicarea lui *Kundalini* suprimă timpul? Mai mult, orice tendință în sus, orice ridicare a capului spre cer, suprimă timpul? În orice caz e un început.

Tot corpul omenesc e un *mantra*. Spuneam mai sus că orice punct din ființa noastră, fiind un *barzach*, este și o inimă, prin sistola și diastola lui. Dar inima și Verbul sunt identice. De aceea tot corpul și psihicul nostru sunt făcute din *mantra*. Și dacă simpla tendință *satwică* produsă în noi animează toate,

tot așa evertuează și *mantram*-urile care încep a fi pronunțate tăcut fără ca noi să ne dăm seama ce sunt și care sunt. În gradele înalte de realizare inițiativă, ele devin însă sensibile și chiar comprehensibile. Tot Universul capătă atunci glas și se aude Muzica Sferelor.

*

După *tantra*, Semen-ul (*Şukri*) există în formă subtilă, prin întregul corp. A fi *urdhvaretas* nu e să previi emisiunea sămânței grosiere, ci de a preveni formațiunea ei grosieră. Sămânța privită astfel, e un fel de Anima Mundi, e Marele Agent, care poate deveni și haina de foc a Sfântului Duh, dar și focul Infernului. Grosificarea ei poate fi prevenită prin *Anamnesis*, prin tendință ascendentă. Odată devenită grosieră, semen-ul rămâne iremediabil atare?

Printr-o etapă ascendentă nu se poate determina un proces alchimic, o transmutațiune a ei care s-o treacă din nou în subtil și de acolo, în spiritual? Nu se poate argumenta că a devenit iremediabil materială, deoarece și alte elemente materiale se pot subtiliza, apa de exemplu.

Dacă prin a bea Apa se poate potoli setea mistuitoare, uscată, a Titanilor care au devorat pe Dionysos, posibilitatea transmutațiunii forței sexuale e implicată în ea.

*

Yoghi-ul omoară *Aha Anah Karena* îndreptându-și respirația spre *Brahmarandhra*, prin *Sușumna*. Asta arată, mai întâi, că respirația vehiculează întreaga individualitate, și că datorită acestui fapt, deplasarea centrului de gravitate al conștiinței noastre se poate face relativ ușor. Dar pentru asta trebuie să avem conștiința aspectului subtil, nu numai al sufletului, dar al întregului nostru corp. Atunci de abia, *prana* răspândită în toată ființa noastră psiho-fizică se poate îngămădi, prin miile de *nadi* purificate prin această subtilizare a corpului prealabilă, în *Sușumna*, și apoi transfera prin *Brahmarandhra* în stările superioare ale Ființei. Practic vorbind, imediat ce simt o îngroșare a ființei mele, trebuie să-i

recuperez, să-i resimt contrapartea ei subtilă. Lucru curios, mai greu e de recuperat senzația părții subtile a creierului decât a sexului. Dar cum să capeți partea subtilă a dorinței, a concupiscentei?

Cei de Sus au băutura; cei de jos au mâncarea. Trebuie să producă schimburi prin împrumutare. E însăși definiția lui *Magnum Opus*, schimbul, transferul de Atribute. O clepsidră, dar cu o scurgere de sus în jos și de jos în sus, alternative, sau mai exact concomitente, simultane. E necesar, mai ales la început, ca gâtulejul clepsidrei să fie cât mai sus, deasupra capului, pentru că și în interiorul corpului, ca schimburile să opereze bine, trebuie o purificare, o subtilizare a *Athanorului* de care vorbeam mai sus, care e foarte greu de obținut.

Reiese din frază că un transfer al părții inferioare a ființei mele *in superis*, implică o transformare a ei, dar nu a mâncării în băutură, ci a mâncării într-un aliment subtil. De asemenea, băutura de sus, nu se preface în mâncare, ci se solidifică, se încarnează. Atunci reiese un al treilea termen, care e Adevărata Băutură de Nemurire, în sensul complet al cuvântului. *Androgynul* e un al treilea termen. Transferul acesta de atribute se produce printr-o mișcare ritmică, în sus și în jos și invers, *in maithuna*. E interesant de a le privi pe acestea din urmă, ca un reflex, ca o manifestare, a pulsațiilor inimii cosmice.

Tertiul termen de care vorbeam e mai întâi un punct spațial (în creier sau în vârful inimii) apoi o zonă inefabilă, un plan, un câmp de flori, unde crește buruiana măiastră.

*

Tămâia e superioară tuturor celorlalte sacrificii, asta din cauza omogenității ei. Se aseamănă cu Aerul (ca element, bineînțeles) dar în cazul acesta, Suflul e încă superior Tămâiei. În realitate sunt unul și același lucru, căci tămâia nu poate arde pe cărbuni decât prin combustiuinea Aerului și nu se poate ridica în sus decât prin boare.

Revenind la mâncare și la băutură. După Zohar, Israel hrănește pe Tatăl său Ceres. Și această hrană, o constituie Contemplațiunea. Din plafonul ei, curge spre noi, în jos, Băutura celor de Sus, sub formă de Rază de Lumină, de Ulei

Superesențial. Asomptiunea Mâncării prin Contemplațiune, are avantajul, dacă aceasta e bine condusă, să perpetueze însuși plafonul divin; meditația se agață de ancoră, care constituie un punct de fixare suveran al extremității superioare a frânghiei de aur, cealaltă extremitate fiind corpul nostru, de-a lungul căreia, în sus și în jos, în jos și în sus se perpetuiază *miracula rei unius*.

Dacă, prin calificare, punctul percutat e Superiorul, atunci mai intervine și avantajul acesta că creem în noi cea mai mare "distanță" între Polul Esențial și Polul Substanțial, deci, în procesul de reintegrațiune, recuperăm toate elementele ființei noastre; căci cu cât Zenitul e mai sus cu atât unghiulatura lui îmbrățișează o mai mare câmpie, o Amploare desăvârșită. Pe cât Polul de Sus e situat în subtil, sau în Manifestarea Informală, Amploarea, deschiderea Unghiului se micșorează.

*

"Ces musiciens attachées au roi des dieux se trouvent partout sur les montagnes réelles et mythiques, dans les airs"

Interesant că desemnează și munții reali. Dacă perceperea miracolului naturii, implică audierea Muzicanților celești, deci și a mesajului lor. *"...dans les forêts, dans les Cavernes": La Fata Morgana est désignée dans l'épopée par "fille des Gandharvas"*. Deci tot ce în natură apare ireal în sensul cel mai opac al senzațiilor, polarizarea în calitativ a dezertării, Curcubeul, diafanul arborilor depărtați, a tăieturii dealurilor pe cer, este locuința Gandharavilor și beatitudinea ce ne-o dau aceste locuri, nu e altceva decât muzica lor. *"Les arbres à ombre épaisse, aussi des Apsaras.."* Și când ai copaci pe marginea Apelor, se unesc *Gandharvii* cerești cu cei pământești. Paradisul *"Gandharvas des eaux"*. *"Des cas fréquents de possession d'une femme par un Gandharvas"*, dar și reciproca e adevărată: se poate ca un om să posede un *Gandharva*. *"Le Dieu Amour (Kama) est considéré comme un Gandharva"*.²⁹ Ca și Zburătorii noștri atunci. Dealtminteri, și în doctrina platoniciană, la fel. Eros e fiul *Peniei* și al lui *Poros*. E o năzuință nestinsă spre Suprem, pe care, neputându-l atinge din cauza ascendenței materne, rămâne în lumea noastră, răspândindu-și focul în ea, aprinzând inimile.

Gandharvii sunt muzicanții Zeilor, cutia de rezonanță a beatitudinii lor, dar și un mesagiu al lor către oamenii cărora li s-a deschis urechea pentru asta.

*

"B. is probably the greatest sculptor that the twentieth century has so far, produced ... B. believed that " Heaven, God, the occult forces which animate the world were really present in every day life ". O Yogă prin artă.

*"His whole attitude towards his materials was that of the peasant craftsman - caressing, smoothing, perfecting".*³⁰ Nu e o estropiere arbitrară a pietrei, a marmorei, a lemnului, ca sculptura luciferiană a Renașterii, ci a descoperirii *latențelor* din material. Sculptorul nu face decât să actualizeze potențialitățile lui, să-i descopere și să-i dezvăluie liniile lui de forță. E mai degrabă o descoperire decât o creațiune. De aceea din materialul din care B. a făcut o pasăre măiastră, în nici un caz nu putea face un bust, sau un om. Nici alții, nici el însuși. Asta de altminteri e secretul artei populare, și chiar al artei sacre.

*"En écrivant ces ouvrages, je n'ai pas voulu faire oeuvre d'écrivain, ni non plus suivre un but précis, mais me délivrer d'une inspiration qui brûle mon coeur et écrase ma poitrine".*³¹ Adevărată atitudine de maestru. Și eu care-mi bat flancurile, ca să storc, nu importă ce, ca să umplu aceste pagini. Totuși mai bine decât resemnarea. Cel puțin rămâne ceva, se încarnează, căci scrisul chiar van e totuși o încarnare. Și din șuvoiul de locuri comune, poate rămâne un minereu cu netă valoare, o dialectică organică valabilă. Ce pot face altceva mai bun? H. a avut rol de upaguru. Mi-a adus un mesaj în incompetent. Cu atât mai valabil. Lipsa de mordant, de intensitate, de aviditate, de virulență, scad valoarea celor scrise. Sau e speranța naivă că tot zădărând locul va izbucni lava?

*

Legitimitatea asimțirii unui pol esențial al nostru și al întregii omeniri, chiar când nu reprezintă Polul Total și Absolut al întregii manifestări, cu numai proiecția lui pe planul nostru, centrul crucii orizontale, ne este arătată de existența unor tratate scrise de mari metafizicieni, ca M. ca în *Rislatu-l Ard'ul-haqiqa*, tratat ținând ca reală o cetate misterioasă, esoterică, populată cu ființe care glorifică și proclamă sfîntenia lui Dumnezeu, zi și noapte, într-una. Tot ce imaginăm, în lumea noastră devine realitate pe acest pământ. E un teatru spre care converg și se recrează privirile tuturor gnosticilor.

Chiar un pol formal și secundar poate metodic să joace un rol de catalizator față de elementele inerte din ființa noastră și să le facă să convergă spre un singur punct, cu atât mai mult cu cât acest punct reprezintă legitim Punctul Suprem și Total. Căci totul este evertuarea și exaltarea. Trebuie să fii intoxicat de prejudecata intelectualistă ca să disprețuiești aceste substitute intermediare, mai ales că acest fel de simboluri sunt etape *organice* ale devenirii noastre, fie în coborârea noastră în lume, fie în călătoria de reîntoarcere.

Dacă *Nous-ul*, după învățătura orfică și a misterelelor, coborând în lumea noastră și trebuind să traverseze sferele concentrice planetare, preia în trecerea lui în mod necesar un veșmânt caracteristic, propriu planetei traversate, tot așa de necesar și la întoarcere, ca să poată să lepede cojile cu care s-a îmbrăcat, trebuie să facă popasuri în planetele respective, care singure îi pot prelua veșmântul provizoriu pe care i-l dăduseră.

Trebuie deci să facem la întoarcere în *Ardu'l haqiqa*, pentru ca să lase roba cu care au fost investiți acolo și care constituie o haină organică prin care, în lumea noastră, se puteau face schimburile dintre cer și pământ. Ne desbrăcăm de ea nu prin svârlire, ci printr-o separațiune suavă, ca aceea a fluturelui de coca lui, a șarpelui de pielea lui. Dăm loial înapoi ce am primit, cu mulțumiri.

Probabil că depunerea se face theurgic și existențial, prin incantațiuni, prin fervoare, prin laude. Se lasă la fund reziduul și la suprafață se ridică uleiul superesențial.

*

Orîşicine recunoaşte că o lucrare pur analitică are o sinteză prealabilă care-i orânduieşte construirea, chiar când e vorba numai de un asamblaj de piese. Spuneam mai sus că identitatea de vibraţie între obiectul sensibil şi *Vritti*, arată că întreaga lume e făcută din substanţa mentală, şi că este o continuitate, nu numai logică dar şi ontologică între idee şi realizare. Cum orice plan de fire are şi fiinţe, este o entitate în planul iniţial, şi e entitate în lucrul realizat; chiar mai multe entităţi.

Sedir a remarcat că orice edificiu este corpul fizic al unui geniu, fie şi cele mai banale clădiri moderne. Aceste genii nu sunt un dublu al clădirii, ci au, se pare, forme animale. Fireşte că între geniu şi locuitorul casei se face un schimb de relaţii, o endosmoză, şi depinde de calitatea omului, pentru ca să fie sau sub-umanizat de *genius hujus loci*, sau să-l aducă spre el. Geniul unui edificiu grupează în jurul lui alte genii, fiecare cameră are unul: fiecare parte a încăperii, orice detaliu al uşii sau al ferestrei, fiecare mobilă, fiecui obiect; ele nu subzistă decât prin acţiunea coezivă a unui geniu. Mobilele conţin şi ele tot felul de fluide şi de spirite. Dulgherul, ebenistul, care dau scândurilor o formă utilă şi un uzaj practic, evocă inconştient un geniu nou, jumătate silvestru şi jumătate uman care va locui acest lemn, devenit masă, scaun sau dulap, şi-i va dirija existenţa într-o anumită măsură.

*

Suflul pe care l-a auzit Ilie pe Horeb e în adevăr Domnul, pentru că toate morfismele Verbului sunt reduse în indistinţionea unei litere primordiale, probabil un *ha*, sau un *m* pierdut, sau *i* pe vârful unui ac; şi mai probabil, toate în indistinţione. Având în vedere primordialitatea sunetului, şi calitatea lui de Creator, toate Universurile, toate modurile Verbului sunt cuprinse în ele. Această perfecţiune, dacă e auzită (în formele ei exterioare, cum spune Sedir: *une haleine, un frémissement, une touche imperceptible au fond de notre coeur*) fie numai de urechea interioară, nu e chiar Numele Suprem Inefabil. Dar dacă la perceperea lui se suprapune o asimţire a Supremului, a Vidului Metafizic, atunci nu e chiar al 100-lea Nume? Foarte probabil, sigur, dar se mai adaugă ceva

pe care nu-l sesizezi şi care ţine de articulaţia lui. Articulaţie, după cum o spune Abu Yazid poate fi orice vorbă din lume, dar să iasă din Vid, din Tăcerea Ultimă, din Tenebrele Supreme ale Indicibilului.

Dar trebuie să se manifeste ca o Manifestare însăşi a Vidului, să se articuleze din el, ca unghia din carne, ca aburii din apă, într-o mişcare imobilă dulce. Pronunţia asta nu limitează Supremul ci mai degrabă îl suportă, îl indică misterios, ca mâna divină pe Peretele Palatului lui Balşatar, ca gestul hierofantului la Eleusis, când tăia spicul într-o tăcere desăvârşită. Această pronunţie tăcută, şi, repet, nelimitativă e totul, trebuie să fie ceva foarte simplu şi totuşi n-o pot dibui.

Decât am încercat să pronunţ un cuvânt în Vidul metafizic, l-am voalat, n-aş putea spune că e nimic, dar e doar o palidă imagine. Trebuie intervenit oare şi cu un gest, trebuie adăugat şi un simbolism spaţial, adică ceea ce corespunde Spaţiului *in divinis*? E posibil, deoarece Numele Inefabil se preferă în ceea ce corespunde timpului, *in excelsis*. Dealtminteri, lucrul e posibil să se facă de la sine, căci tot alfabetul, toate literele lui se pot structura în figuri geometrice, care sunt în ultima esenţă, Îngeri. O probă ar fi şi după normele Invocaţiunii în diferitele tradiţii.

E de ajuns ca să pronunţi un Nume Divin, în mod legitim, şi cu intenţia de *hudur*, pentru ca acesta să se actualizeze. Cu alte cuvinte nu trebuie să simţi în prealabil *hudurul*, pentru ca să poţi pronunţa Numele, căci atunci nu mai e nevoie de pronunţarea lui. Când e dresat printr-o piramidă justă, Numele atrage inevitabil *hudurul*, ca vârful trăsnetului. Când Extrem-Orientalii desemnează o creastă de munte, ca "Vârful care sărută Cerul", această creastă nu are conştiinţa cerului, ci prin simpla arhitectură a ei îi atrage îmbrăţişarea.

Aceasta, bineînţeles, din punctul de vedere exterior, care e cel mai important, decisiv, din perspectiva metodică. În fond, din misterul lui Dumnezeu, şi Vârful şi Cerul şi Sărutarea ies concomitent şi toate trei la un loc fac Marele Nume Inefabil, Indicibil, Suveran, Suprem. O, Mister!

Microcosmic: de jos în sus privit, întâi e intenţia mea spre suprem, apoi rostirea unui Nume, apoi *Hudurul* ce se propagă necesar, apoi călare pe *Hudur*, asimţirea Tăcerii ultime şi nu numai aceasta, ci toate aceste elemente la un loc dau Numele

Inefabil, dar fiecare din ele trebuie să fie desăvârșit, fructe, copii ai Tăcerii. Și totuși mai e ceva care-mi scapă, de o simplitate copilărească. Probabil și momentul cosmic al pronunțării, cu toate că adevărații stăpânitori ai Numelui, Baal-Şemii, îl pronunță când vor, dar asta nu infirmă ce-am spus, deoarece ei sunt deasupra timpului, adică în orice moment al timpului, și-l actualizează chiar când pronunță Numele într-un moment ce din punctul de vedere exterior al Naturii nu pare propice.

Dar numai asimțirea asimțirii pronunției Marelui Nume e o beatitudine, și valabilă inițiativ. Asta o demonstrează instituțiunea invocării Numelor Divine cunoscute de noi. Probabil, că reziduul, *barakaua* care persistă după terminarea invocațiunii obișnuite, e baza de plecare, sau mai bine spus materialul, din care se clădește apoi Numele Inefabil. Și pentru că vorbesc în simbolism arhitectural, nu o anumită parte a Domnului, Piatra de Unghi, sau de Bază sau altceva, pronunță Numele, ci Domnul în întregimea lui.

*

Prin Magia Verbului atinge Verbul Primordial, în al cărui "Nume", face totul. Acest Verb Primordial (Urwort) nu e însuși *hudurul* inefabil care se învoaltă deasupra Cuvântului pronunțat, suflul, Boarea, care se plimbă deasupra lui ca deasupra Apelor?

Dar acest Nume nu este un Cuvânt dintr-o limbă oarecare, care trebuie accentuat într-un anumit fel, ci acea forță sublimă, pe care Maestrul Evangheliilor o numește "Credință", și "exprimarea" secretă a "Numelui" este Arta Artelor: arta de a trăi în sine acest "Nume". Oricât de bizar pare, dar dacă o adevărată calificare există, *hudur*-ul e mai ușor de asimțit, decât derivațiile, aplicațiile lui în viața de toate zilele. Asta pentru că, în realitate, e vorba de aspectul descendent al Realizării inițiatice. Se întâlnește *hudurul* "exterior" nou și în ambianță, cu *Şekhina*, captivă în *Kliphoturi*. Dacă reușim să le topim, cele două forțe divine se întâlnesc.

Suprapunerea Conștiinței pe mișcările Sufletului și urmările pentru voință sunt obligatorii acestor mișcări.

Suprapunerea Conștiinței pe toate mișcările psihice și fizice și consecințele care se impun voinței, în mod obligatoriu, după natura acestor mișcări.

O asemenea operație are drept urmare adăugarea unei dimensiuni intelectuale la gesturile noastre. Bineînțeles această Conștiință e valabilă numai în urma sacralizării ei. Dacă nu e chiar identică cu *hudurul*, în orice caz îl atrage după ea.

*

"Mirosul Tămâiei unește toate Numele", ca un prim plan, și le unește prin omogenitatea lui. Pe de altă parte, mirosul este calitatea sensibilă a pământului și de asemenea, prin curgerea lui omogenă se înrudește deaproape cu aerul. În adevăr, unește ce e mai jos cu ce e mai sus, Pământul cu Cerul. Mirosul de tămâie, unind toate numele, nu constituie el însuși Marele Nume Inefabil?

Prin tendința lui spre Ceruri, se identifică cu Speranța, năzuință *sattwică*, situată la mijloc, între celelalte două virtuți teologale, Credința și Caritatea.

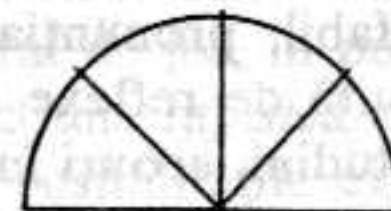

Figura de alături e făcută din patru unghiuri, ca Numele Mare din 4 elemente; aceste 4 unghiuri sunt unificate de emisferă, dar mai ales de punctul din mijlocul dreptei de bază care le înmănunchiază toate. Or, toată această figură e produsă de punctul inițial și din dreapta verticală din mijloc, proiecțiune în intemporal și Eternitate. *Celelalte elemente apar de la sine*. O aspirație ascendentă constituie ea singură Numele Inefabil, incomensurabil mai ales prin contrastul contingentei și punctului de plecare (eul nostru) și indicibilul lui *Terminus*. Aici ar putea interveni doctrina lui Eros Kosmogonos care este un Eros al depărtării. Deci și Eros este Marele Nume sau, mai exact vorbind, Marele Nume e mijlocul de acțiune (aducerea la act din potență) a lui Eros Kosmogonos. Pronunțăm Marele Nume în măsura în care avem și când avem asentimentul Supremului. Și suflul, mirosul

omogen și scurgerea imobilă a lui, e limfa care vehiculează Marele Nume. Coborârea lui (căci pronunția Lui se face și ea pe *Solve* și *Coagula*), e forma lui descendentă, e al doilea *He* din Tetragram.

Cum în realitate orice poate alimenta sacrificiul, nu numai tămâia, e de ajuns să determinăm în noi o axă verticală, pentru ca tot restul ființei noastre să servească de aliment sacrificiului; în timpul acestuia se determină deasemenea alte două axe, intermediare între axul central și planul orizontal, care sunt cele trei canale, cele trei *nadi*-uri, de-a lungul cărora se răspândește Sacrificiul, delta prin care ființa noastră se varsă în Infinit. Cele două coloane laterale sunt îndepărtate de coloana mediană tot prin acțiunea, de data asta în sensul amplexării, a lui *Solve* și *Coagula*. Dacă tendința ascendentă persistă, se accentuează, devine virulentă, atunci cele două axe se înmănunchiază în jurul Speranței, ca șerpii caduceului hermetic; această revenire a lor la matcă e în măsura impulsiei noastre nenaturale, în sensul bun al cuvântului, adică în măsura în care suntem non-conformiști cu *această* lume și conformi cu lumea transcendentă și cu Nadirul ei. O clipă prelungită indefinit devine linie dreaptă. Dacă, sper, asimt ce poate fi Numele Inefabil, pronunția lui îmi scapă complet. Probabil că e constituită de reflexe ale Lui în ființa noastră psihică și fizică, similitudini, ecouri în ea, pe care nu le putem detecta, deoarece nu sunt de natură intelectuală, ci existențială. Nu există cale spre ele, ci trebuie să le lăsăm să emerjeze la suprafață sub vraja chemării Inefabilului.

Marele Nume Indicibil este șarpele care se ridică vertical din Tufișul său, balansându-se pe baza lui, la sunetul flautului fermecat. Alt mijloc de a-l actualiza nu există.

*

În Miezul Noptii, Sfântul, binecuvântat fie el, intră în Paradis și se unește cu comunitatea lui Israel. Se unește cu ea, dar și mai exact o unifică, adică, toate elementele dispartate, răzlețe ale ființei noastre, sunt energizate, scoase din letargie, desperecherea, divergența în care se află și unificate în Sfântul Nume Inexprimabil. La mijlocul spațiului (Paradisului), la mijlocul Timpului (Miezul Noptii), Numele, Tetragramaton unifică toate Numele, într-un miros bine plăcut. Nu e un alt fel

de a exprima, ceea ce spuneam mai sus, prin sacrificiul Tămâiei?

Avem: Sfântul, sus în Zenit, jos, de-a lungul și la capătul axei verticale, Inima lui Israel. Între aceste două puncte, întâi o dispersiune, o răspândire în multiplicitate, sacrificială, Diaspora, urmând unei tendințe *Solve*, apoi începând de la suprafața Apelor, pe planul median, o reînămânunchiere, sub influența Stelei imuabile, și o reconstituire a unității în sânul Divinității.

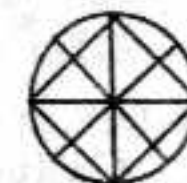
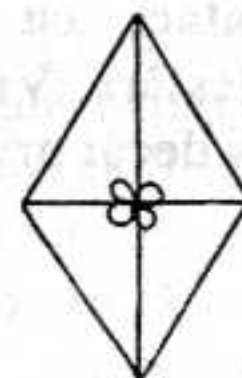
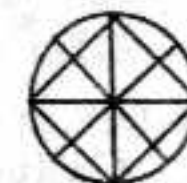

Figura se integrează în , adică în cele două emisfere reunite; ea mai figurează și Piatra Unghiulară. Cu cele patru colțuri ale ei, este Tetragramul. În prima figurațiune (p. 115), am arătat numai ce este de la suprafața Apelor în sus; prin noua figură se arată și reflexul ei în lumile inferioare, cuprinzând și Rădăcina tenebroasă a întregii Manifestări. Ceea ce cuprinde ea, în punctul de jos, în potență, este evertuat în multiplicitate printr-o acțiune *rajasică*, care face să se ridice la suprafața Apelor toate posibilitățile ei, în evantai, pentru ca acestea să fie oferite, feciorelnic, acțiunii lui *Sattwa*, Sfântul - Binecuvântat fie El, din vârful Unghiului.

*

Credința nu e conștiința câștigată prin experiență, că poți face ceva, ci forța, cu care poți să-l faci efectiv. În adevăr, convingerea că pot face ceva, prin experiență, care pare evidentă la început, pentru că această convingere experimentală a dispărut de multă vreme. Dacă ridic tonul, nu e din cauza unei convingeri experimentale, ci pentru că această experiență, evertuează, deșteaptă din somnul ei puterea cu care fac lucrul.

Convingerea experimentală că pot să mă concentrez pe Nume, dispare după primele constatări și rămâne atunci vie numai forța cu care o fac care nu mai e de natură logică ci de

existență. Și această forță e de aceeași Natură cu lucrul pe care îl împlinește, se poate spune că e identică cu el. Ce ne face să ignorăm lucrul acesta? Lenea noastră mintală, lipsa de veghe, de luciditate, de efortare continuă de a vedea realul.

A se admite imobilitatea, chiar inerția, numai ca momentul în care Anteu ia contact cu Pământul, adică ele trebuie să fie numai pauze între două cicluri, *Sandhya*. Și Credința și Voința și Speranța trebuie lăsate să se odihnească. E o întoarcere în pântecul matern, o reluare de contact cu Substanța Primordială. Pendularea e inerentă Manifestării. Virtuțile cele mai transcendente nu se pot propaga în ea decât prin plusuri și minusuri.

*

După Olympiodor, Calypso reprezintă fumurile imaginației care ascund Lumina Inteligibilă. Remarc numai că e imposibil să detectezi elementele de lumină ținute captive de către fantezie, să le selectezi, să le pui de-o parte, pentru că amestecul lor e inextricabil, ca și metalul nobil în minereu. După cum acestuia îi trebuie o intervenție exterioară ca să-l umidifice prin apă și foc, tot așa și lui Ullyse i-a trebuit intervenția Athenei, a lui Zeus și a lui Hermes, ca să scape din captivitatea lui Calypso.

În noi înșine, nu putem evertua acest pol catalizator, inima fiind acoperită de nenumărate sedimente parazitare. Trebuie deci să facem să joace simbolismul spațial, să actualizăm diferențele calitative ale distanțelor, diferențe care sunt existențial increate de noi. Mai precis, trebuie să deplasăm centrul nostru de gravitate, polul esențial din noi în dosul nostru, în occiput și deasupra noastră; atunci Ullyse, elementul viril-solar e liberat de îmbrățișările imaginative, și cine știe? - poate că și aceasta este redempționată.

*

A smântâni sufletul și carnea.

Vorbeam de simbolismul șarpelui. Mai întâi, acest simbolism e bivalent, deci, din perspectiva noastră, de jos în

sus, mai întâi apare șarpele malefic, care cuprinde în el ca într-o coajă, ca în propria lui piele pe care o leapădă, pe șarpele benefic. E de ajuns ca șarpele să audă sunetul de fluier al Eternității ca să se prefacă în *agathodaimon*, în Dragon, să ridice capul și să se "verticalizeze" în vârful cozii. E numai mirare atunci. Se preface în Marele Nume.

*

Clemența prin litere devine Rigoarea prin pronunțare. De aceea trebuie evitată pronunțarea când nu se ridică deasupra tăcerii ca uleiul deasupra apei, ca aburul din apă. Ar mai fi un învățământ practic: când suntem impuri, amestecați cu bine și rău, este permisă o tendință spre înălțimi care servește de instrument discriminatoriu între superior și inferior. Dar această tendință trebuie să rămână inefabilă, căci, îndată ce intervine pronunțarea unui nume, apare și rigoarea. Numele trebuie exprimat când puritatea e câștigată. Nu numai atât. Chiar fără o impuritate precisă, Numele devine teribil dacă nu-l înconjoară ca o aură, prezența, *Hudur-ul*, care-i topește ceea ce are terific în el. Pe de altă parte, Numele pronunțat, tocmai din cauza rigoarei lui, devine un instrument de sesizabilitate, de încarnare. E prin excelență făcut pentru Realizarea descendentă.

*

Șeful Infernului e numit "câine care strigă totdeauna: dă, dă!" E o aviditate nesățioasă, inepuizabilă, *yoni* macrocosmic dar și în noi. Mai ales ce vrea, e haina de glorie care învăluie ca o lumină sufletul nostru; îi trebuie pe Prunickos, pe Helena; o devorează ca lumină și ne lasă numai focul. Dar aici e o luptă de întrecere, de viclenie. Domnul Iisus Hristos s-a coborât în gura lui, și el l-a înghițit cu delicii; a fost numai o momeală, un cârlig de undiță. A fost, când Domnul a înviat, să-și verse mâțele afară, împreună cu dreptii pe care îi ținea captivi, așteptând ca la Parusie să fie ei înșiși, Leviathan, pescuit, scos afară pe mal, să servească drept mâncare locuitorilor Paradisului, cum spune Kabbala.

După cum dulceața plăcintei cu mere adoarme vigilența lui Cerber, după cum voluptatea contactului cu călcâiul Fecioarei, pe care-l mușcă, adoarme vigilența Șarpelui, Marele Dușman, tot așa coborârea Verbului în Infern l-a adormit prin voluptate și și-a lăsat prada.

Mă întreb dacă toate acestea nu pot servi ca indicii tehnice, pentru a smulge Infernului nu numai prada, dar și pozitivitatea lui (în fond pozitivitatea lui e făcută tocmai din această pradă, din acești prinși). Anume, constituirea unui fir de undiță fără nici o soluție de continuitate și constituit așa de sus în jos: asimțirea Inefabilului, cât se poate mai mult ca Suprem; Numele coborându-l din Inefabil, ca firul de paianjen din grinda lui, apoi introducerea Numelui, *sans y avoir l'air*, în matricea Infernului care-l înghite cu lăcomie; apoi urcăm din nou firul undiții și obligăm pe Leviathan să dea drumul tuturor captivilor lui.

Ceea ce e capital, ceea ce e absolut indispensabil, pentru a evita o catastrofă, e că atât coborârea cât și ieșirea din Infern trebuie să se facă fără nici un lapsus de concentrare atentă, mai mult, fără ca accentul de gravitate al ființei și al operației noastre să se coboare din punctul cel mai înalt pe care-l poate atinge, cum am spus mai sus *sans y avoir l'air*. Acest lucru e perfect vizibil în tradiția creștină.

În timpul patimilor, al coborârii în Iad, natura divină a lui Hristos rămâne impasibilă, neafectată de vicisitudinile ființei lui individuale.

Și ce mai rămâne din Infern dacă i se smulg captivii? O simplă nălucire, o tendință numai spre Neant fără ca acesta să fie atins niciodată deoarece e o simplă imposibilitate. Și ce este această nălucire de Neant? Reflexul pe planurile inferioare ale existenței al Indeterminismului divin, al Inefabilității lui, e determinațiunea lui negativă căreia i s-au tăiat rădăcinile. E particula *In* detașată de *finit*, căreia trebuie să-i preceadă necesarmente. Dar făcut în două, ce rămâne din cele două particule din *Infin*? *In*, o unică tendință spre Neant, iar *Finitul*, părăd că-și are rațiunea suficientă în el însuși; adică însăși reprezentarea verbală a Infernului. *Finit* căruia nu i s-a aruncat de gât lațul lui *In*, nu mai recunoaște nimic în afară de el, devine o negațiune existențială, adumbrită de satelitul sumbru *In*.

Infin, Principiul Suprem, *In finit* Infernul însuși.

Or, această despărțire a lui *In* de *Finit* o facem în fiecare moment. Realizarea noastră spirituală este să unim din nou cele două capete, unind *Şekhina* cu Principiul, *Şekhina* captivă în *Kliphot*-urile ei finite.

Orice coborâre la un nivel inferior e numită moarte, în sensul Neantului bineînțeles, căci este și o moarte *par en haut*; tot așa de bine se poate spune că orice urcare la un nivel superior e numită moarte. Dar în prima formă a formulei, Cel care nu are moarte, coborându-se în Infern, adică la un nivel inferior, capătă moarte, dar nu moare, și înviază din morți cu moarte pe moarte călcând. Luciditatea, prezența reală se scoate de oriunde. Ce atrage Infernul? Aparența asta de patibilitate, de slăbiciune, de nonrezistență.

Focul de sus consumă focul de jos.

Iată un text din Eliade: "*Bien qu'omniscient, Vishnou se montre dans les aréas comme s'il était dépourvu de connaissance; quoique esprit, il se montre comme s'il était matériel; quoique le vrai Dieu, il se montre à la disposition de l'homme; quoique tout-puissant, il se montre comme s'il était faible; quoique sans soucis, il se montre comme s'il avait besoin d'être soigné; inaccessible (aux sens), il se montre comme tangible*".³² Eliade nu dă explicația acestui fapt; ea e tot ce-am spus mai sus. Creștinismul (cel puțin cel exoteric) vorbește numai de mântuirea oamenilor; în realitate e vorba de mântuirea tuturor lucrurilor, smulgând morții și Tartarului acul lor.

*

Ockam: "*est articulum fidei quod Deus assumpsit humanam. Non includit contradictionem, Deus assumere naturam assinam. Pari rationem potest assumere lapidem aut lignum*".³³ Ce justificare a politeismului! Ultimele două cuvinte ale frazei, par să fie o aluzie la lithogeneză și la xilogeneză, ca urmare la antropogeneză. Totuși, după o anumită doctrină natura se mântuiește prin om și are nevoie de intervenția directă a Zeului în ea.

În realitate, e vorba de aspectul esențial al Arborelui și al Pietrei, acela care însumează aspecte geometrice și angelice. S-ar putea spune, că manifestându-se în ele, Dumnezeu le-a

eliberat nu numai din infern, dar și jurisdicției omului căzut, jurisdicție devenită abuzivă.

"Le sacré se manifeste sous n'importe quelle forme, même la plus aberrante... Ce qui est paradoxal, ce qui est inintelligible, ce n'est pas le fait de la manifestation du sacré dans les pierres et les arbres, mais le fait même qu'il se manifeste et par conséquent, se limite et devient relatif".³⁴

Ilimitațiunea primordială devine antinomie în Manifestare. Principiul e atât de absolut încât auto-limitarea lui e teologie apofatică. Se limitează, pentru că e Infinit, asta prin analogie în sens invers. Și cu cât limitarea lui e mai grosieră, cu cât distanța între auto-limitare și Principiu e mai mare, cu atât e mai Absolut în misterul lui, nelimitațiunea sa, manifestă.

Dionysie Areopagitul spune că tot ce se spune despre persoana fizică a lui Hristos e apofază. Frază incomprehensibilă. Cum să se manifeste apofaza în maxima ei rigoare în lumea noastră? Printr-o limitațiune cât mai stringentă. Prin Iisus se manifestă nu numai Verbul, ci Adevărul, Totul, Absolut și Infinit, pentru că vorbea cu publicanii, cu vameșii și accepta omagiile păcătoasei. De aceea, tot ce face un Avatara, sau numai un realizat descendent, e incomensurabil cu ceea ce fac ceilalți oameni, chiar dacă acțiunile sunt asemănătoare până la amănunte, chiar la acei care le fac sacralizat, chiar la inițiați de mare rang.

Căci o acțiune a unui spiritual manifestă, laudă Principiul, deci toată acțiunea lui e coextensivă Ființei, pe când fapta, consistența, scandalul Avatarului, neagă Infinitul.

La Inițiat actul e catafatic.

S-ar mai putea spune că Desăvârșitul, în actele lui vizibile, manifestă o alternanță de catafază și apofază. Dar se aplică analogia în sensul invers. Cele mai înalte acte, cele mai sublime sunt catafaze, exprimă strălucirea lui *Işwara*; cele mai obișnuite, mai trecătoare sunt apofatice prin evidența lor negativă. Nu numai cele mai obișnuite, dar cele mai reprehensibile, cum le fac uneori marii Inițiați. Masacrele, abuzurile aparente ale simțurilor, duritatea implacabilă, aparenta frivolitate, etc. etc.

Niciodată o astfel de ființă nu poate fi judecată după criteriile obișnuite, chiar dacă duce viața cea mai anodină, cea mai asemănătoare cu aceea a semenilor săi. Lie-Tseu, care după desăvârșire, se întorcea acasă, și acolo ajuta neveste-sii la treburile gospodăriei, îngrija de porci și devenise asemănător cu ei, e incomensurabil, înspăimântător. Ce apofază încarnată până la unghii! Ce enormă "dimensiune" între ceea ce făcea și polul lui esențial!

*

Dermenghem relatează că S. Abdurrahman nu iubea fluierul din care anumite tradițiuni făceau instrumentul lui Iblis care-și ușurează veșnica lui angoasă gemând în trestii. Trestia din care se face fluierul e fiica apei, și mai precis a nămolului, deci a lui *borboros*. Exprimă substanța, iar angoasa substanței e aceea de a nu se putea depăși pe ea însăși, de a năzui spre ceva care nu e ea, și de a recădea totdeauna în ea însăși. ce școală în fond! Pythagoricienii se purificau după ce cântau, după ce auzeau muzică de flaut.

Dar de ce teribila ei atractivitate?

Pentru că e muzica Abisului care e "direcția" gravității.

Dar de ce seducțiunea este a Abisului? Pentru că e o realizare fără efort, o voluptate imediată, pentru că e o uitare, elixirul invers al Amintirii.

Și unul și altul ne fac să uităm eul nostru, ființa noastră din lumea aceasta. Mai e și seducțiunea melancoliei care nu renunță la mândrie. Neputând să te stingi în noaptea metafizică, e dulce să te cobori în tenebrele uitării, mai ales când ai naivitatea și lipsa de calificare intelectuală pentru a crede că această uitare este o extincțiune, un sfârșit al eului.

În realitate, redeșteptarea e teribilă, în tenebrele exterioare și în scrâșnirea dinților. E vorba nu numai de dinții tăi, ci de dinții tenebrelor însele, dinți ascuțiți care te sfâșie și măsele de piatră de moară, care te macină, și te scuipă apoi, pulbere atomică în Materia Prima.

În fond, spre cinstea omului, ce oroare de el însuși are, dacă orice cale, orice seducțiune îi este bună, numai dacă îl face să se uite pe el însuși. Și pentru cei mai mulți, calea cea mai

accesibilă este trecerea de la intelectiuni la concepte, de la concepte la senzații, de la senzații la instincte, care nu sunt altceva decât curenții oceanului inferior. Puterea Abisului e că la dânsul ajungi prin simplă inerție, lunecând la vale, pe când ascensiunea cere o moarte, de fiecare clipă, o sângerare de fiecare colț de stâncă, de fiecare stei pe care te aburci.

*

Adevăratul miracol e substituirea unei calități la un defect. Vertigiul abisului de care vorbeam mai sus care e "defectul" capital pe care-l poate avea un om, și el poate fi pozitivat. Dizolvarea asperităților individuale, în atitudine pasivă față de Divinitate, uitarea care devine în mod automat extincțiune dacă îți "reamintești" de Ceruri. În fond, și Infernul se țese din Unicitate, plasa ei prinde tot și e un lucru posibil s-o percepi chiar față în față cu tripla figură a lui Satan. Dante de exemplu.

Ceea ce e esențial este să nu te lași dus de Unicitate care e Indefinită și să treci la momentul indicat, la Unitate. Numai sub lumina acesteia, meandrele Labirintului se transformă în firul Ariadnei.

Trebuie să înlocuiești efortul de a te sustrage borborosului, care e mai greu decât sforțările lui Laocoon de a scăpa de șerpilor care-l încolăcesc, prin simpla contemplare a Cerului. În mod existențial multiplicitatea se transformă în Unicitate și aceasta în Unitate; în mod organic încâlceala, labirintul din noi devine un câmp de vibrații al coordonatelor din noi, tendoanele și vinele lui Python, coardele lirei lui Apollon.

Defectul nostru cel mai mare e că nu avem încredere în operația asta pur contemplativă, ne îndoim de eficacitatea ei. Suntem intoxicați de superstiția atletismului, și maximul de sforțare ce ni-l închipuim e acela al sclavilor lui Michel-Angelo, care în fond, nu se ridică ci se prăbușesc. Pe când simplul surâs al lui Buddha!

*

"La force et la vie ne sont que des épiphanies de la Réalité ultime".

S-ar putea spune că ceea ce e condițiune limitativă pe planul nostru de existență, este *çifat*, Atribut divin, în Principiu. Prin analogie în sens invers, ceea ce e limitatiune, servitute în lumea noastră, e Nume divin în Cauza Primă. Nu era just când spuneam că limitatiunile noastre sunt Apofazele Principiului?

"Ces actes élémentaires deviennent chez le "primitif", un rite dont l'intermédiaire aide l'homme à approcher la réalité, à s'insérer dans l'ontique, en se délivrant d'automatismes (dépourvus de continu et de sens) du devenir, du profane et du néant".³⁵

Spus mai limpede, limitatiunile devin plenitudine, realități în sensul transcendent al cuvântului, când devin materie de rit, când li se adaugă dimensiuni conceptuale, li se suprapune o geometrie sacră, în care trec în alternanță de cantitativ și calitativ. O cruce, care e însuși scheletul, armătura limitatiunii mele în timp și spațiu, devine ritual făcută, absoarbe în brațele ei, vertical și orizontal, toată dialectica Cosmosului, de data aceasta nemaifiind o servitute, ca aceea purtată pe Calvar, ci plenitudinea însăși a Strălucirii și a Harului divin, atotcuprinzătoare, cuprinzând Înălțimea, Adâncimea, Lățimea și Lungimea Intellectului Divin.

Trei degete ridicate și apoi reunite, gest infim și condiționat mărturisesc cele trei Fețe. Cred că am găsit în sfârșit cuvântul just. Limitatiunile noastre devin epifanii atunci când devin cu intenție mărturisire.

Spus altfel, orice posibilitate divină de manifestare trebuie să se manifeste, necesarmente are un reflex, un terminus în lumea noastră. Aceasta fiind depărtată de Dumnezeu, reflexele de care vorbeam sunt necesarmente captive în ea; altfel n-ar putea zăbovi în ea. E suficientă voința omului, care e centrul în lumea lui, pentru ca aceste captive, să-și recapete prin intenția manifestată, dimensiunile lor divine, învăluite în exil. Și chiar posibilitățile de non-manifestare își aruncă umbra în manifestare, și această umbră poate deveni suportul asimțirii Supremului. Crearea martorului în noi, martor care nu e altceva decât Îngerul; odată actualizat, ne aduce darul Domnului, care este Universalizarea, împlinirea, bascularea Cantitativului în Calitativ. Prezența Unității, actualizarea ei

lângă și deasupra Multiplicității, n-o reduce, prin simplul act de prezență, la Unicitate?

*

Clipa, "*tăioasă ca tăișul unei săbii*" operează o mutațiune bruscă, declanșând o mutațiune bruscă. Din cauza lipsei de comună măsură, între ea și succesiunea temporală. În "clipa clipei" se produce un vid, un hău (din punctul de vedere al manifestării) care înghite insașiabil tot ce nu este de comună măsură cu el. Clipa se obține prin proiecțiunea verticală în *excelsis*, chiar din punctul de vedere literal; asta din cauza valabilității simbolismului spațial, dar sunt și alte cauze mai adânci.

Utilizând un simbol material (proiecțiunea unui ax vertical deasupra mea) ca să prind clipa prin harponare, nu fac altceva decât să spațializez timpul, ceea ce este însăși definiția hermetică a Eternității.

Sunt momente (cele mai dese) când nu stau în poziție verticală. Axa intemporală este aceea a locului unde stau, abstracțiune făcând de persoana mea? Nu cred, sau mai bine spus, nu numai decît. Când stau culcat sau înclinat, căutând o asimțire a Universalului, văd că el se situează spațial, mai degrabă în prelungirea *susumnei* microcosmice. Intră în joc simbolismul substituirilor, în genul substituirii unei axe echinoctiale axei polare. Punctul din centrul inimii le unește pe amândouă.

*

După Aristotel metodele catartice consistă să ducă la culmea ei pasiunea de purificat, transvazând-o pe un plan superior. Această din urmă operațiune se efectuează prin disoluția elementelor individuale din noi, prin omorârea Eului; asta se obține, ducând pasiunea la paroxismul ei. Căci realizarea nu e calificabilă cel puțin exterior prin bine sau rău.

Este realizare, este mijloc inițiativ ceea ce aduce uitare apoi nimicirea eului, a individualității, cu condiția ca acestui proces să i se suprapună o dimensiune intelectuală, și să se impună întregului fenomen o stază ascendentă. Astfel resimțită și astfel realizată, ceea ce se întâmplă este ceea ce spune *tantra*: ceea ce duce în Infern pe un om obișnuit, liberează pe *tantric*. Mai întâi pasiunea de purificat și purificatoare trebuie integrată într-un ritm, cu alte cuvinte haosul ei trebuie transformat într-un cosmos, prin imprimarea, *din afara ei*, a unei vibrațiuni transmutatoare.

Or, un ritm pozitiv, de la sine are o tendință ascendentă, o apetență naturală de a se integra în vibrațiunea inițială, în vibrațiunea prototip, care este Verbul, *Parașabda*. E șarpele care la auzul Descântătorului se ridică vertical pe vârful cozii.

*

Orice adevăr care nu șterge urmele creaționale nu e un adevăr. În realizarea spirituală, a cunoaște și a fi este același lucru. Adevărul este existențial (în realitate, cu mult deasupra Existenței). Prin urmare, o asimțire autentică a Adevărului nu poate deloc fi o suprapunere a lui pe Individualitatea noastră peste tot ce este în noi. Adevărul fiind Absolutul, nu este comună măsură între el și făptură. Sau făptura devorează Adevărul, ca Titanii pe Dionysos, sau topește limitațiunile, adică tot ce este creat. Procedeele etice, imperativ morale, considerentele de conținut sunt cu totul secundare. Adevărul dizolvă Manifestarea din cauza organicității lui care reduce la el organicitatea creațiunii pentru că aceasta este numai o specificare a lui. De aceea Adevărul trebuie considerat în același timp și neabstract și transcendent.

De aceea Platon considera entuziasmul ca un mijloc de a regăsi Anamnezisul și Ideile eterne, tocmai pentru că entuziasmul participă și din Existență și din Absolut.

Transcendentul nu e existență și asta nu înseamnă că nu are organicitate, pentru că, altfel cum ar putea ieși ceva viu, din ceva care nu e chiar principiul vieții însăși? Dealtminteri entuziasmul nu e altceva decât evertuarea gunei *sattwa* din indistințiuarea lui *Prakriti*. De aici transferul în planul superior al stărilor morbide și patibile; le reunim, creem o simbioză între ele, adică între starea depresivă și spiritul posesor, devenit spirit protector.

Această simbioză provoacă o transă care e mântuitoare și tămăduitoare, prin faptul că ea mijlocește transferul centrului de gravitate al ființei noastre pe planul posesiv, adică al planului de forță. A fi totdeauna de partea aceluia mai tare; maximă cinică în lumea profană, dar autentică în realizarea inițiatică, pentru că în esoterism în mod necesar cel mai tare nu poate fi decât cel superior. Chiar diavolului, când i se suprapune luciditatea, veghea, cunoașterea, i se produce o hemoragie a ceea ce este teribil, puternic în el, o transfuzie de jos în sus, care până la urmă îl lasă o zdreanță, un reziduu, o grămadă de cenușă.

Și atunci, cenușa aceasta nu mai e ceva negativ (*cineres ne vilipendas!*) ci principiu de sesizabilitate. A transforma pe Satan în putere de incantațiune e una din definițiile procesului de realizare inițiatică. Cum? Topindu-i limitele. Silueta e puterea lui Satan, principiul de iluziune, pe care o împinge până acolo că dă iluziunea că există, că este altfel decât realitatea lui, adică, inversul unei puteri autonome, care își justifică opozițiunea lui pe ceva real.

*

"Le rite consistait toujours dans la répétition d'un geste archétypal accompli in illo tempore (au début du monde) par les Ancêtres ou par les Dieux".

Mai întâi, nu de Strămoși, ci de Strămoș căci, necesarmente, totul iese din Unitate. Apoi, "illud tempus", sau "la început", nu e vorba de un început temporal, ci de un principiu, și anume principiul a tot ciclul care avea să iasă organic și necesar din el. Prin urmare, e un gest împlinit în Eternitate și care se întoarce în Eternitate, după ce a împlinit "în exil" tot ciclul lui de posibilități.

Nu numai aici, în exil, în tribulație, gestul, ritul, e grevat de servituțile lumii în care se împlinește, de condițiunile și limitațiunile lui. De aceea ritul e de aici și de dincolo, e "departe și nu prea departe", adaugă lumii pe care o regentează o dimensiune de dincolo, un echivoc, o ambiguitate, și constituie în țesutul ambianței, o intervenție supranaturală, o ruptură de continuitate, prin care se insinuează Eternitatea.

Dar, continuă autorul, "*on essaie "d'onticiser" par l'intermédiaire de l'hiérophanie, les actes les plus banaux et les plus insignifiants*".³⁶ Cum pot exista aceste acte banale în gestul prototipic? Ele există necesarmente, prejudicial, căci, ritul, gestul creator inițial cuprinde în el toate posibilitățile ciclului de existență declanșat. Astfel, simplul gest vertical și orizontal al crucii, cuprinde în el toate coordonatele, toate posibilitățile Vortexului Sferic Universal. Nu numai Creatorul, dar și Demiurgul în diferitele Cicluri pe care le actualizează, trebuie să facă un rit inițial care cuprinde absolut tot ce se produce în cursul lui.

A presupune, că într-o umanitate, de exemplu, se va face ceva care nu e cuprins în Actul primordial, echivalează cu afirmația că există o posibilitate în afara Infinitului, cu alte cuvinte, a imagina un Infinit limitat.

Ritul autentic, împlinit legitim și autentic, constituie o "chemare" perpetuă spre momentul primordial, o *anamnesis*. Prin repetiție, topește aparențele de vegetație luxuriantă, tufozitățile, suprastructurile lumii; apare armătura geometrică de pe primul fond. De aceea și ritul este geometrie, pentru că evertuează ceea ce este geometrie, schemă în planul ciclic. Demiurgul geometrizează.

Altfel vorbind, s-ar mai putea spune că ritul primordial reprezintă Unitatea și repetiția lui în planul de existență, Unicitatea, care învăluie multiplicitatea ca atare. Și misiunea lui e să reintegreze multiplicitatea în Unitate.

*

O metodă: întâi întrebarea: unde sunt? și vei constata că este în tine o putere discriminatorie care judecă ce e în tine

pozitiv și negativ, plus sau minus. A le separa cât mai mult posibil. Apoi a proceda cu bunătațe cu mizeriile din noi; să vezi în ce au ele mai morbid, mai neputincios, o imensă aspirație spre plenitudine; *să le-o spui*; și atunci se deșteaptă din amortirea lor, din ignoranța lor; elementul lor pozitiv se transvazează în planurile superioare de fire. Totul e intenția de promovare, de mizericordie, conștiința de ghid.

Așa e condusă *Šekhina* din exilul ei în Țara Făgăduinței, așa sunt topite *Kliphoturile* care o țin în captivitate. Dar mai de mult vorbeam și de altă metodă: a ignora ilustra captivă, ținând, ca Demiurgul la cârma lui cosmică, ochii ațintiți spre stele. În realitate sunt două metode cu aceeași țintă.

Prin contemplarea stărilor superioare de fire se desfundă de la sine, fără știrea operatorului, chiar în *Kliphoturi*, canalele ce stabilesc legătura între Prezența immanentă și Țara Făgăduinței și aceeași transvazare se produce ca și prin prima cale. Numai că prin aceasta din urmă, transvazarea se produce prin etape, și *Šekhina* peregrinează de-a lungul cauzelor secunde.

Bineînțeles, le putem aplica și pe una și pe alta; depinde de starea metafizică în care ne aflăm: cu cât conștiința noastră intelectuală e mai prezentă și mai puternică în momentul ales cu atât putem face economie de etapele intermediare.

*

Numina, Nomina. Totuși mitologiile atribuie aceste *Numina - Nomina*, tribulațiunii, pătimirii, conflictelor. Și nu poate fi altfel. Numele ca să creeze, să opereze în lume, trebuie să fie tribulante, sau altfel spus, să ia aparența, deficiența, limitațiunile lucrurilor pe care trebuie să le promoveze.

Dacă s-ar manifesta prin esențialitatea lor (ceea ce e o contradicție) vehiculul s-ar topi imediat și ar fi negată în Dumnezeu posibilitatea manifestării ciclice, care e identică cu creațiunea. Din punctul de vedere microcosmic, pronunțarea unui Nume, sau a Numelui Mare, sau chiar a Numelui Inefabil, are ca rezultat o topire a limitațiunilor noastre, dar și o încarnare a Celui chemat.

Pământul se ridică, Marea se ridică în trombe. Norii și Cerul se coboară și în mijloc apare Thelesma. Religios, hasidismul exprimă foarte bine aceasta: când se ridică în noi dorința de a ne uni, de aici de jos cu creatorul nostru de Sus, deșteptăm, la fel, în Creatorul nostru, dorința de a revărsa asupra noastră toate bunurile: Binecuvântarea, Harul, Viața, Sănătatea. Perspectiva aici e strict monoteistă și religioasă.

În fapt aceste Binecuvântări se coboară cu *Numina* și se întâlnesc cu *Daimonii* care sunt dorințele noastre îndrumate în *excelsis*. Puterea de urcare a acestor daimoni e foarte limitată și nu trece de domeniul intermediar, chiar în partea lui inferioară. Trebuie numaidecât să se coboare *Numina*, să se întâlnească, adică să coincidă, ceea ce e foarte greu și rar, ca să-i prindă de păr, de mâini și de orișice, până la planul de reflexiune, adică în punctul unde dispare puterea de gravitație a pământului și începe puterea de atracție a cerului. Schimburi de bune procedee, de attribute, cantitatea împrumutată de la calitate, calitatea de la cantitate. Și atunci se naște Balaurul.

*

După tradiția hindusă, aerul (*vayu*) a țesut Universul, legând ca printr-un fir lumea aceasta cu cealaltă și toate ființele împreună, cum suflul (*prana*) a "țesut" viața omenească.

Eterul precedă imediat aerul, ale cărui caracteristici sunt ubicuitatea, omogenitatea, continuitatea, care sunt reflexul pe planul formal, Etherul situându-se pe Axa Verticală ce unește lumile, a Eternității, Atotprezenței Principiului. Prin urmare Aerul actualizează în lume ce urmează să fie, continuitatea și ubicuitatea. De aici, suflul imobil din dumbrăvile Persefonei.

Aerul asigură continuitate țesutului cosmic și sub formă de suflu îl animează, îi dă condițiunea vitală.

Prin știința suflului, prin armonizarea, euritmia, afânarea lui, putem actualiza în noi, putem vehicula influențele cerești printr-o răspândire de o extraordinară finețe, în lumile manifestate, și în sens invers, putem dizolva aceste lumi, sau cel puțin să le topim elementele haotice, făcând să apară în Țesut planul Marelui Arhitect.

Vălul Mayei nu mai e ceva care învăluie ochiul sufletului, nu mai e o opacitate, ci un traseu de plan divin. Și lucrul se întâmplă, chiar fără știrea noastră, fără să ne dăm seama de traseu, prin simpla plimbare a suflului deasupra Apelor. Atunci, suprafața li se învoaltă în vibrațiuni concentrice și luminoase, și toate făpturile Adâncului ies la suprafață, extatice. Tot Universul Manifestat devine uimire, contemplațiune și atunci vine ziua a șaptea.

*

Ritul *coincide*, prin repetițiune, cu "arhetipul" său. Timpul profan e suprimat.

Repetiția, mecanizarea, aduce o reducere la Materia Prima a Timpului. Monotonia supremă, pitorescul, care totdeauna e o nălucire, o învăluire a Adevărului. De aici, în toate tehnicile inițiatice, importanța capitală a lui *japa*. Dar vidul nu e o posibilitate de manifestare, și atunci, prin suprimarea, accidentelor, a vegetațiilor parazitare de pe fața lumii, trebuie să apară, în mod necesar, altceva, care nu e altceva decât Arhetipul, adică schema geometrică a planului Marelui Arhitect. Însușirea multiplicității în Unitate, nu se poate face decât prin masacrul ei.

Toate superstructurile trebuie șterse ca să apară schema, planul primordial; odată figura geometrică reactualizată, nimic mai ușor decât reducerea ei, la punct.

Chiar fără a ajunge la asta, prin repetiția ritului, Arhetipurile reapar în țesutul cosmic. Altfel zis, zeii reapar în lume. Ambianța se mitologizează, Îngerii se coboară, oamenii se urcă. Orice parte a corpului și a sufletului nostru își are divinitatea ei; prin integrarea ei în rit, se obține o proiectare *in illo tempore* a tuturor funcțiunilor noastre fiziologice și ce-i altceva asta, decât transformarea noastră în Omul Universal? Și când ai o astfel de dialectică, existențială, o asemenea organicitate a științei Identității, ce mai e nevoie de searbăda dialectică mentală a omului modern?

Occidentalii au îndrăzneala să califice primitive civilizațiile care puneau, pe drept cuvânt, toată greutatea pe primul mod de gândire. Dar ce inapte, ce ineficace, trebuie să apară unui asemenea "primitiv" harlechinadele noastre.

Periodicitatea, repetiția sunt mijloacele pentru actualizarea timpului mitic în timpul nostru. Nu numai pentru că, cum o spuneam mai sus repetiția reduce durata la materie primă pe care se poate structura alt timp, dar și pentru că, prin repetare, se poate introduce un ritm nou, diferit de cel al planului în care intervine, și prin care ritmurile cerești se încorporează în lumea noastră. Se poate închipui ce ritmuri pot fi introduse în epoca noastră, transmițând influențele malefice.

Influența însănătoșitoare a muzicii, la cei vechi foarte ritmică. Pe de o parte isonul care reprezenta continuitatea, elementul de unicitate, iar ritmul, elementul calitativ. Materia și Forma. Dar când este conflict între ritmuri? Cu alte cuvinte, când prin ritm introducem în viața noastră un ritm total antagonist, lipsit de comună măsură cu ritmul ambianței, coexistența lor nu e catastrofică, și zeul actualizat prin ritm nu e imediat sfâșiat de titani?

Nu e o risipire de fiecare moment, ca mănăstirile și alte edificii mistice ce surpau în timpul nopții, ceea ce clădeau în timpul zilei? Nimic mai deprimant, decât ideea acestei irosiri de forțe. De treizeci de ani lucrez la ceva care nu se încheagă. Oricât de mare parte aș face vinii mele, totuși dușmănia sălbatică a mediului trebuie să fie explicația principală. Nu mă pot izola pentru că sunt încătușat în lumea asta. Nu pot ieși din ea oricât m-aș strădui. Probă ce s-a întâmplat azi. Și apoi descurajarea ce se prefăce în inerție, în torpoare. Și ce e de făcut?

*

Pasivitatea față de natură, pentru a-i primi impregnațiile, e o pasivitate față de o Causă secundă. Natura ne dă un mesaj orizontal; ne transmite *Urbild*-uri, adică ceva care învață jumătate în subtilul superior, jumătate în Informal. De aceea, impregnează în noi aceleași facultăți.

Trebuie însă oprită morișca mentală: o facultate de angoasă și de nemulțumire care nu-i a sufletului, dar, ceea ce apare curios, e mentală. Iar, foarte curios, această inquietitudine e mai puțin primejdioasă când se coboară în sentiment, și iată de ce: acolo poate fi pozitivată, făcând-o coextensivă tribulațiilor Verbului. Cel puțin în psihic, angoasa și agitația se integrează

într-un fel de organicitate, pe când în mental e o pură nălucire, o fantasmagorie.

Dealtminteri, primul verset din *Yoga Śastra* a lui Patanjali spune clar: *Yoga citta-vritti nirodah*. Esențialul e calmarea mentalului.

*

E imposibil să găsești limita dintre cald și rece, foc și apă, mergând de la una la alta, pe când proiectarea verticală în Universal o evertuează ca infailibilitate, căci în cazul acesta Ochiul Divin o prinde cu harponul lui. Dificultatea realizărilor cosmologice; a practicii juste a științei Balanței. Pe când, ce Balanță poate fi mai impecabilă decât Balanța celor două Urse? *In polo est cor Mercurij...*³⁷ Inima cerească auzită, deșteaptă prin similitudine inima omenească și ne-o actualizează; și în ea e centrul echidistant al tuturor antinomiilor, al tuturor complementarelor.

A căuta acest centru pe orizontală e o urmărire a Fetei Morgana, căci pe fiecare încrețitură a Oceanului Vieții e o nălucire a acestui centru.

*

Ridicarea scânteilor, redempțiunea lor din gândurile rele, la izvorul lor, nu trebuie făcută în mod analitic, cercetând drumul pas cu pas, palmă cu palmă. N-avem itinerariul distinctiv. E de ajuns să știm care e termenul *ad quem*, și de asemenea punctul de plecare. Când actualizăm în noi prin concentrare și asimțire transcendentă polul esențial, atunci între el și polul substanțial se iscă o vibrație, o linie șerpuitoare, care e itinerariul însuși, direcția și conducta prin care forțele noastre inferioare se transmută în intelectiuni. Și nu se poate spune în mod literal că niște forțe parcurg un drum ascendent.

Aceste forțe constituie însuși drumul, îl creează din propria lor substanță. de aceea e și posibilă identificarea prin cunoaștere, deoarece, prealabil (simbolic vorbind) există o identificare cu drumul. Cunosătorul, Cunoscutul, Calea sunt

unul și același lucru. Bineînțeles nu tot din *Kelepha* se eliberează și se integrează în principiul superior al ei; există și o materie reziduală care cade la rădăcina tenebroasă a lumii și a noastră și se adaugă la o masă de cenușă care, mai târziu, dacă operațiunea e bine condusă, devine o prețioasă sare, purificată și albită prin repetata exaltare a Mercurului prin Sulf spre Ceruri, apoi coborârea lor până la rădăcină, cu forțe tămăduitoare și albificatoare.

Operația trebuie repetată indefinit până când Sarea este desăvârșit elaborată în Principiu de Sesizabilitate, cum o numește Jacob Böhme. La acest punct, își împrumută, își transferă reciproc atributele.

*

Principalul mijloc de restaurațiune este *Kawwana*, rugăciunea meditată fixându-se pe realitățile spirituale. Aici, același lucru. Nu trebuie prin *Kawwana*, să stabilim care e finalitatea specifică a fiecărui membru al rugăciunii noastre. Prin simplul fapt al stabilirii plafonului spiritual, *Kawwanothurile* se irighează în masa rugăciunii, cu nuanța lor exactă, cu lungimea de undă, organicitatea și specificul lor propriu.

Nu se poate controla modul de transvazare a individualului în Universal și n-are nici un interes. Asta e treaba Îngerilor care au misiunea să ducă rugăciunile acolo unde ele trebuie să ajungă. Când ni s-a dat prerogativa divină să putem stabili, să ne putem concentra pe planul care este finalul realizării noastre, tot restul e secundar.

*

Curiozitatea și angoasa sunt *citta vritti*, și metodic vorbind, cele mai grave din noi, mult mai grave decât agilitatea mentalului, mai ușor de stăpânit decât s-ar crede; vreau să spun că acela care începe o realizare inițiatică, stăpânește mai întâi agitația mentală, dar ca să vie de hac angoasei și avidității trebuiește o reacțiune, o putere solară, extrem de rare.

Dumnezeu nu e nici ascuns nici manifest (*vyaktavyakta*), pentru că e sensibil pe un sinusoid între prăpăstii. Cum poate fi ascuns când îl simțim și cum poate fi manifest când îndepărtarea Lui de noi, incomensurabilitatea Lui, inaccesibilitatea Lui, este măduva șirei spinării Lui? Îl atinge cel mai bine sfâșierea din noi, menținută ca atare, fără vreo intenție de a-i pune vreun sfârșit.

Toate aceste sunt admirabil sintetizate în fraza: "*Gott ist eine leise Ahnung*"³⁸ care cuprinde toate antinomiile în ea. Cu cât *theosis* se accentuează, devine efectiv, cu atât rămâne mai mult *Ahnung*, care în stadiile supreme devine Apofază, Determinațiune Negativă, ca și depărtarea lui Eros Kosmogonos. Egumenul adaugă: "când te scufunzi în tine însuși"; or, această scufundare, privită din punctul nostru de plecare, e fără sfârșit, și asta în mod natural, deoarece Dumnezeu fiind incomensurabil și drumul la El e incomensurabil. Incomensurabilitatea aceasta e identică cu ușoara asimțire, și amândouă identice cu Identitatea Supremă.

Și toate aceste neputințe la un loc însumate dau Atotputința! Și toate aceste privațiuni, aceste goluri, dau totala Plenitudine, dau Absolutul.

Și ce vrei mai mult decât o presimțire ușoară, când fără ea nu l-ai putea cuprinde? Pentru că în realitate, "ușoara presimțire" e chiar El însuși? Singura beatitudine, e că El e aici. Unde? Poate în natură, dar sigur în tine. Dar nu mai vrem să știm asta, ci să stăm liniștiți (*hesychia*). E suficient că Dumnezeu știe.

Ultimul membru al frazei arată totul: pentru ca numai Dumnezeu să știe, trebuie ca să dispară cu totul Cunoscătorul, adică trebuie atinsă starea de *Fana* desăvârșită. Or, numai acest simplu fapt dă contemplațiunei o completă efectivitate, pe care cuvintele ce precedă ultima propoziție ar părea că o refuză, că o declară imposibilă. În adevăr, Dumnezeu știe singur. Dacă aș ști și eu odată cu El, ar fi asociaționism, *şirk*, prin urmare numai Dumnezeu știe.

*

Dumnezeu e esența primă în fiece lucru, ca terminusul lui care devine începutul acelui lucru, punctul, începând de la care

acest lucru se organizează (adică devine organic), în urma unui *Fiat* cosmogonic. Poate fi resimțit numai cu cea mai lăuntrică putere a sufletului. Această putere, nu e altceva decât *Gemüth*-ul, suflul pe care l-a auzit Ilie pe Horeb.

Dacă această putere e liberată, atunci îi este dat omului să-l perceapă în fiecare loc și în fiecare clipă. Se mai poate desemna acest *Gemüth*, mai bine zis, se poate identifica, prin aceea că are inerent în el o facultate de uimire, față de contemplant dar mai ales față de el însuși, indiferent dacă are sau nu martori. Trebuie să ne închipuim, să discernem dacă un lucru, o priveliște, va avea încă această facultate de uimire și după plecarea noastră. O metodă bună, foarte eficace pentru a deștepta această forță în noi, este sfortarea de a vedea aspectul subtil al oricărui lucru și al oricărei acțiuni.

Orice acțiune, care e cunoscută, oricât ar fi de joasă și lipsită aparent de sens pentru cei ce o privesc din afară, este calea la inima Lumii. În adevăr, este total contraindicat să stabilești o ierarhie de valoare a faptelor, pentru că nu știm cum lucrează legea analogiei în sens invers.

În orice caz, Dumnezeu nu poate îmbrăca aparențele cele mai orbitoare ale acestei lumi. În toate lucrurile, chiar în acelea aparent moarte locuiesc scânteii ale Vieții. Ce le poate libera? Aceea ce este asemănător cu ele, ba chiar principiul lor, puterea noastră de atenție. Concentrarea dizolvă coaja scânteii.

Chiar instinctele oamenilor nu sunt rele: "cu cât e un om mai mare, cu atât mai mare e și instinctul lui", dar după cum spunea Plotin instinctul fiind o intelectiune întunecată și intelectiunea este un instinct clarificat, e ușor de înțeles cum se face endosmoza între ele; fiind, între instinct și intelectiune o continuitate organică, existențială, e de ajuns să ridicăm sus steaua, pentru ca instinctul să se transmute de-a lungul firelor de aur.

Copilul Iisus, sub stea, însumează în El, boul și măgarul. Instinctul devine, după expresia Kabbalei: un car pentru Dumnezeu, prin topirea cojilor care-l țin captiv. Iar coaja se formează exclusiv prin "tăierea rădăcinilor". Când contactul se restabilește, coaja se topește.

Omul trebuie să resimtă instinctul în toată adâncimea lui și să-l stăpânească. "Trebuie să învețe mândria și să nu fie

mândru, să cunoască mânia și să nu se mânie", și asta nu prin altceva decât actualizând lângă el și în dosul lui Martorul impasibil.

Gândirea Omului e însăși ființa sa: cine se gândește în adevăr la lume, este în ea. Învățătura exterioară este numai o treaptă pentru interior, pentru că exteriorul reflectează interiorul "*per speculum in aenigmata*". Dar e aproape imposibil să știm că exteriorul se inversează în interior. Este suficient să-l deștept pe acesta pentru ca oglinda să reflecteze cele din afară în adevărata lor realitate, pe cei care îi sunt proprii și aparțin secretului lui Dumnezeu. Să nu ne îngrijorăm de zona intermediară unde se fac operațiunile; e de ajuns să ne fixăm pe polul +.

*

A spune despre Cer că e *sensibilis Deus*, înseamnă a recunoaște că spațiul are determinațiuni calitative, dintre care, cea dintâi și cea mai importantă este determinarea axului vertical, de la ochiul nostru divin, și de la *Brahma-randhra* până la Zenit. Dar dacă Zenitul e *sensibilis Deus*, asta nu înseamnă că și alte puncte și direcții ale spațiului sunt și ele Dumnezeu sensibil, dar în alte moduri și alte nuanțe?

Astfel, tot parcursul diurn al soarelui, domiciliile lui zodiacale, sunt moduri de ale lui, deci de ale lui *Ișwara*. Cerul diurn este *Brahma saguna* și cerul nocturn *Brahma nirguna*. Contemplația aceasta aduce Anamnesis din cauza analogiei dintre Macrocosm și Microcosm: cele șase direcții ale spațiului sunt scheletul vizibil al Omului Universal; contemplarea calitativă a lor, reactualizează în noi pe acest om universal, care, deocamdată, este numai un prototip, o schemă. Dar cea dintâi direcție a cărei Anamnesis trebuie să se deștepte în noi este axul vertical spre Zenit, care le determină pe toate celelalte și le organizează în jurul lui, cu nuanța lor exactă, cu importanța lor ierarhică, ce ar fi foarte greu de dibuit dacă le-am căuta din afară înlăuntru; cu alte cuvinte, dacă am lăsa, descoperirea axei verticale la sfârșit, cum fac de altminteri anumite tehnici cosmologice.

Ce e mai greu, de pildă, decât evertuarea în haosul Uimirii noastre, a mercurului și a sulfurului separațiunea lor și

conjuncțiunea după prealabilă purificare. Pe când găsierea vergei verticale a Caduceului, aduce imediat împletirea ierarhică a celor doi șerpi în jurul ei.

Același lucru îl spun și Kabbaliștii dar cu alți termeni: concentrarea gândurilor pe Divin în totală singurătate și despărțirea de lume e mai tămăduitoare pentru suflet decât studiul Torei. Or, această contemplare, această concentrare pe Divin, nu e altceva decât contemplarea lui *sensibilis Deus*, care e Cerul, bineînțeles cu alte tehnici și suporturi.

Și chiar intențiile zilnice ale omului, îmbrăcatul, mersul pe stradă, considerarea lucrurilor din lumea de afară, trebuie exercitate ca acte mistic simbolice în serviciul lui Dumnezeu. Or, toate aceste gesturi zilnice se organizează pe un schelet care e o schemă geometrică, care, la rândul ei, se reduce la cele șase direcțiuni ale spațiului, plus punctul lor central.

Eliberarea *Şekinei* din exilul ei e identică cu reconstruirea Omului Universal. Dacă privim mult Cerul, Dumnezeu se coboară și ne răpește ca pe Ganymede. Aceeași linie verticală. După cum spune Eschil, ceea ce este divin este fără efort. Lumea fiind un *ţesut de direcții intelectuale*, reîntoarcerea, reintegrarea în principiu se face prin concentrarea gândului pe lucrul care trebuie reintegrat. Și concentrarea discursivă e valabilă, dar concentrarea informală e suverană.

Numai simpla concentrare fără gând, asupra stiloului care aleargă pe hârtie, aduce integrarea esențialității lui în esențialitatea mea, pentru că, existențial sunt același lucru adică esențe intelectuale. Și cum modul intelectual al condeiului nu e rațional ca al omului, intervenția mentalului meu, nu poate merge prea departe; adevărata operațiune de transvazare începe după încetarea ei, și a fixării gândului fără nici o modificare a lui.

Cum toate direcțiile spațiului se reintegrează în punctul sabatic, concentrarea noastră pe exterior, se reîntoarce în mod insensibil, printr-un demers firesc în centrul inimii noastre. Nu e nevoie de intervenția noastră, căci acest transfer este în ordinea lucrurilor.

Contemplarea Cerului exterior duce natural în cerul interior. S-ar putea spune că se face, chiar imediat, căci perceperea elementului calitativ al Cerului exterior, o clipă nu s-ar putea efectua fără intervenția spontană a Cerului interior.

În definitiv de ce ar fi de mai mare calitate căutarea Cerului interior decât a Cerului din afară, din moment ce căutarea Cerului dinlăuntru, necesarmente se face tot pe o schemă spațială.

Căci n-ar fi căutare dacă între căutător și țelul lui n-ar fi o distanță, dacă ei n-ar fi două puncte diferite. În practica inițiatică linia cea mai scurtă dintre două puncte este ricoșeul, zig-zagul. Cu cât polii opuși ai unei drepte sunt mai apropiați, cu atât puterea lor de dizolvare a spațiului intermediar e mai mică, mai ales că mentalul nostru care se concentrează direct pe inimă, nu e decât un substitut al adevăratului intelect; prin urmare, evertuează în noi ceva similar cu el, adică un substitut de inimă. Pe când contemplarea Zenitului se face cu centrul nostru superior, *Sahasrara*, sediul facultăților intelective; cerul contemplat astfel e cel al inimii și al reamintirii, și aduce la polul opus al lui reanimarea adevăratei inimi.

*

Cojile, *Kliphoturile*. De ce se produc? Printr-o mișcare retrogradă a Naturii. Nu trebuie să ne întoarcem îndărăt pentru că ne urmăresc Eumenidele. Nu trebuie să ne întoarcem îndărăt pentru că ne transformăm în sare ca femeia lui Loth. O emanațiune divină privind îndărăt, abisul devine piatră, mineral, *Kelepha*. Dar, se va spune, o emanațiune creaturală trebuie să privească în direcția ei, adică spre extremitățile Cosmosului. Nu e exact. Un înger supus, își exercită mesajul privind spre Creatorul lui.

Dacă își întoarce capul, se pietrifică. Cine știe dacă munții, câmpiile, apele, marile priveliști ale Naturii, Constelațiile chiar, nu sunt Îngeri încemeniți? Nu revoltați propriu-zis. Ci numai și-au aruncat privirea peste umăr din curiozitate. Și-atunci au încemenit. Nefiind rebeli își păstrează frumusețea, pot să transmită mesagii și de la Dumnezeu la om, și de la om la Dumnezeu.

Și omul poate să-i elibereze din înțepeneala lor, din pasivitatea lor care le este coaja, *Kelepha* ce-i ține prizonieri, tocmai prin faptul că resimte mesajul lor ascuns. Atunci piatra se topește și Îngerul reintegrează patria lui.

Nu trebuie să ne îngrijorăm dacă nu liberăm deodată toată esența divină din captivitatea ei. Restul îl vom face altădată. Iar, nu trebuie să considerăm operația ca nereușită, dacă nu simțim beatitudinea scânteii eliberatoare (căci aspectul pur intelectul îl resimțim).

E de ajuns că-l resimte scânteia. Mai târziu îl va trăi și coaja sfărâmată care se va pulveriza, lipsită de scânteie, se va preface în sare, în principiu de sesizabilitate. Mai târziu scânteia se va coborî din nou pentru a se fixa în coaja răscumpărată.

*

Lumea de sus nu e ceva exterior nouă. Lanțurile noastre actuale ne împiedică să resimțim existențial că ființa noastră se întinde până acolo unde merg simțurile și intuițiile noastre. Prin urmare, cel mai înalt dintre Ceruri, pe care-l asimțim simbolic, deasupra Căii Lactee este interior în realitate. După cum spune Kabbala e lumea gândului, dar Gândul de dincolo de formal.

După cum din lemnele aprinse se ridică în sus fumul, dar părțile grele rămân la pământ și devin cenușă, așa și în noi se ridică Voința, Intenția și Înflăcărarea în sus, dar cuvintele exterioare cad ca cenușă, dar... *cineres ne villipendas*, căci ulterior devin materie de transmutațiune. Cu cât e mai înaltă ardoarea, mai puternică voința intențională, *Kawwana*, cu atât mai radicală transmutațiunea. Dar această intensitate, această ardoare nu se obține îndreptând cu mâna pasiunea în sus, trăgând-o de păr, ci prin actualizarea polului ceresc în noi care creează între el și substanța pasiunii, un câmp magnetic, magic, o rețea, o ață de păianjen, făcută din linii de forță, de-a lungul cărora pasiunea se transvazează, insensibil, spre Zenitul spiritual. Altă metodă nu există.

Am spus-o de atâtea ori, și o voi mai spune pentru că problema e capitală: transvazarea nu se poate face cu violență ci numai cu suavitate. Individualitatea noastră nu e capabilă s-o evertueze, pentru că suferă sub cuțit, e materia însăși a transmutațiunii. Atâta vreme cât nu vom face să răsară în Cerul nostru steaua polară, care "luminează și adeverează", orice încercare de trecere dincolo e zadarnică.

*

Principiul nu poate lucra în lumea noastră, mai exact, nu poate lucra în lumea noastră decât prin fulgurațiune. Posibilitățile tâșnesc prin scânteieri. El e singur, și această singurătate e făcută din lipsa oricărei condiționări. Prin urmare fulgurațiunile lui în lume trebuie să aibă aceeași absență de limități spațiale, temporale, etc. Atunci cum aceste scânteii creează spațiul și timpul?

Printr-un plan prestabilit în Intellectul divin, plan care și el e o fulgurațiune, un punct sintetic, în care limitățiunile sunt, *in divinis, çifatyia*, atribute divine. Ceea ce structurează fulgurațiunile și transformă seria lor într-o schemă, e o intenționalitate divină, căreia, la un moment dat, tăindu-se rădăcinile, privind îndărăt, cum o spuneam mai sus, se înțepenește, se împietrește, capătă cantitatea și inerția.

Atractul invers al Naturii dă unei scheme fulgurante consistența, împietrirea care e în același timp și un exil, o limită extremă, de unde nu mai poate fi decât întoarcere. Se vede imposibilitatea totală de a da o aplicație materialistă lumii.

Autonegațiunea divină e și ea o fulgurațiune care în manifestare se desfășoară în limitățiuni, într-o succesiune de plusuri și minusuri, în care planul e o theofanie ce se neagă pe ea însăși în minusul următor. Clipa se neagă de a fi clipă și atunci apare timpul care e în același timp o afirmațiune și o negațiune a Eternității și constituie o colosală ambiguitate.

Căci, clipa, care e fulguranță, se neagă tot printr-o fulguranță. Ca *minus* să urmeze logic și ontologic lui *plus*, trebuie să aibă o comună măsură între ele, de natură și de esență. Prin urmare, plusul și minusul sunt amândouă fulgurante, ce se neagă unul pe altul, făcând totuși un tot nedespărțit. Ceea ce are aparența de totală inerție, de înțepenire iremediabilă, o piatră, o prostrațiune, e evanescentă în fond ca un colibri. Atunci toată lumea nu este altceva decât extincțiune manifestată. Schema, ca prototip angelic, neagă ceea ce structurează.

Afirmația Liliane Silburn: "*Il n'existe donc pas que des énergies fulgurantes qui n'appartiennent pas à des substances, ne*

sont pas des substances et ne durent pas même un instant" nu e completă, căci în cazul acesta, ce sunt substanțele? Răspunsul nu poate fi găsit, decât cum am spus mai sus, căutând în partea schemelor geometrice ale Intelecțiunii divine.

Aceste scheme se impregnează în Materia Primă și se animează prin fulgurațiuni, sau mai precis spunând, aceste scheme geometrice impregnează *forma* lor în Materia Primă, prin fulgurațiuni. Acestea din urmă imprimă în *Prakriti* tendința de ruptură a echilibrului celor trei *gune*, dându-le din cauza caracterului lor de pure clipe, o tendință ascensională, de reintegrațiune în polul esențial al Manifestării, după schema bine cunoscută a conversiunii *gunelor* una în alta în sensul ascendent.

"*Ces énergies se succèdent en un perpétuel jaillissement*". Ca să se "suceadă" trebuie să existe o posibilitate de durată; or, aceasta nu poate fi decât de natură schematică. Fulgurațiunile sunt în realitate identice cu vibrațiunile Vortexului Sferic Universal, pe care îl creează și în același timp, de-a lungul căror spire se propagă, în scheme în număr indefinit, căci toate schemele sunt posibile în vibrațiunile Vortexului Sferic; acesta identificându-se în ultimă esență cu Intellectul Divin.

Liliane Silburn trebuie, înainte de a spune că fulgurațiunile se succed, să lămurească, mai întâi ce este succesiunea "*qui donne l'impression de la durée, du mouvement*".³⁹ Ca să dea impresia, trebuie să existe posibilitatea de impresiune și aceasta e tot de natură schematică, sau mai bine zis impresia e aspectul dinamic al schemei. Pentru ca spațiul, timpul, mișcarea să fie formate prin fulgurațiuni, trebuie precizat că ele trebuie să existe, prealabil, în Intellectul Divin, apoi formate odată cu fulgurațiunile, nu din ele.

A distinge clipa, a surprinde-o, a o harpona, aduce imediata disoluțiune a structurilor pe care le-a cauzat. Pentru asta trebuie să punem capăt activității Imaginației, facultatea cea mai demiurgică din noi. Imaginația și Dorința se excită una pe alta, sunt oarecum solidare, așa că renunțarea la una din ele, atrage dispariția amândorura. Ne aflăm în fața unui agregat ce trebuie dizolvat: ne constituim mai întâi bine ca spectator al lui, trăgându-ne cât se poate îndărăt. Renunțăm și la dorință și la imaginațiune.

Agregatul se prefăce în cenușă, care nu cere decât să renască dacă e solicitat din nou de cei doi complici. Când lama fulgurantă a concentrației intuitive se inserează între tendințele structurante, intemporalul țâșnește instantaneu. E aceeași operațiune cu proiectarea *in excelsis*, a unui ax vertical, care e o proiectare în intemporal. Prezentul căruia i s-au tăiat legăturile cu trecutul și cu viitorul desființează manifestarea, reducând-o la Principiul ei.

*

Lionardo da Vinci spunea că a cufunda formele în lumină înseamnă să le cufunzi în Infinit. Simbolism cosmologic bineînțeles, care mi se pare că trebuie luat astfel: formele care sunt în întuneric sunt în indistințione, nu aceea a Principiului, ci indistinționea lui *Prakriti*. Cufundate în lumină, capătă forma, deci elementul calitativ, în afară de asta se stabilesc între ele raporturi de dimensiuni spațiale, de direcții ale spațiului care sunt net *ex parte qualitatis*.

Prin urmare, pentru un cosmolog e perfect legitim să spună că obiectele cufundate într-o lumină țesută din razele soarelui, sunt ca și în Infinit, deoarece tot ce e de natură calitativă e o poartă spre El, deci e El.

Se poate merge și mai departe, cufundând de data asta lucruri din nou în întuneric, dar în Tenebrele Superioare, ceea ce e adevărata lor extincțiune în Infinit. Lionardo da Vinci nu vorbește de ea, dar asta nu înseamnă că o ignora. Ca pictor, ceea ce spunea e perfect suficient. Pictorul e numai demiurgic, adică știința lui procedează de la Ființă în jos.

Mai este și o aplicațiune orizontală a acestor fapte, în care întunericul și lumina se situează pe un plan orizontal, și devin o succesiune de plus și de minus, prin care se propagă posibilitățile ce trebuie manifestate, deci și opera de artă.

E posibil ca Lionardo să fi simbolizat mai simplu Infinitul prin expansiunea spațială; în fond se reduce tot la aspectul calitativ al direcțiunilor lui.

*

Pronunțarea Numelui are alternanțe de rostire ale lui, și de oprire. E conform legii care impune unei propagațiuni vibratorii o succesiune de pozitiv și de negativ, de + și de -. Asta în linie orizontală. Mai este și alta, pe ax vertical; atunci minusurile, negativul, sunt de-a dreptul "reamintiri" ale Vidului; spun "de-a dreptul" pentru că și minusurile orizontale, în fond tot Supremul îl reamintesc, dar nu direct, pentru că pe plan orizontal minusul este complementar cu plusul, deci are comună măsură cu el - ceea ce nu e cazul Neființei cu Ființa.

*

Cea mai înaltă treaptă de care pomenesc cabaliștii, este aceea, când cel răpit se sustrage propriei lui ardori. Odată, discipolul unui Ţadik observă o "răcire" la maestrul său; altul îi spune: "există o sfîntenie foarte înaltă; când cineva ajunge la ea, e liberat de toată făptura și nu mai poate arde". Astfel, ardoarea se desăvârșește prin propria ei dispariție.

Exact ce spun sufiții când vorbesc de *fana* și de *fanau'l fanai*. E ca un foc ce nu mai are ce mistui și atunci se desființează pe el însuși. Câteodată, această mistuire a focului prin el însuși e așa de mare, încât nu mai rămâne nimic din corp, ca în cazurile lui Ilie sau Moise. Nirvana însăși e consumată de Parinirvana.

*

În toate faptele omului, Vorbire și Privire și Auzire și Mers și Stat și Așezat, este înveșmântat Cel fără Margine. Pură apofază. La prima vedere s-ar părea că e vorba de atribute și atunci s-ar părea că e o manifestare catafatică. Aici este vorba de "Cel Nemărginit" prin urmare, toate gesturile descrise mai sus devin determinațiuni negative.

Dar cum să le percepi ca atare? Mi se pare că tot prin actualizarea Martorului din dosul nostru, care trebuie să fie asimțit ca Supremul Brahma; prin urmare, odată perceput el, nimic din ce e manifestat nu ar trebui să subziste. Și totuși subzistă, ceea ce ar părea enormitatea că e comună măsură între Suprem și Făptură, *quod absit*. În realitate, când

amândouă, Limitatul și Nelimitatul sunt percepute concomitent, Limitatul nu mai este ca atare ci devine determinațiune negativă, prin urmare până la sfârșit, tot Nelimitat și El. Vidul manifestat cum spun budiștii.

*

"La matière de la Pierre est le Mercure commun, mais animé par le soufre d'or et par celui du fer".

Mercurul comun e facultatea noastră plastică, tot ce în noi, e susceptibil să fie impregnat, impresionat. Orice poate ieși din ea, dar neavând rațiunea ei suficientă în ea, trebuie să fie animată din afară.

Într-o primă treaptă, trebuie să fie purificată, ca să-și recapete virulența, mordantul, eficacitatea. Atunci, însuflețirea se produce prin Sulf, o facultate înfocată, care purifică și exaltează și face Mercurul apt să primească cele mai transcendente impregnațiuni. Dar și acest Sulf are deosebite aspecte calitative.

Cele mai înalte, mai subțiri, nu pot acționa asupra Mercurului vulgar, care nu poate fi purificat, decât de un Sulf care are o anumită comună măsură cu el, și anume, Sulful de fier și Sulful de Aur. Îmi face impresia că Sulful de fier e o forță sexuală întoarsă la întrebuintarea lui comună și transmutată într-o energie autonomă cu multiple aplicări. Întrebuintarea ei așa cum trebuie, echivalează, pe un anumit plan, cu atotputința.

Pentru a putea lucra cu eficiență asupra unui corp subtil ca Mercurul, trebuie să devină și el subtil, sau cum spune Platon și tantricii, să împiedicăm forța sexuală, a cărei stare naturală este subtilă, să devină grosieră. Atunci eficacitatea Sulfului fierului asupra Mercurului obișnuit își capătă toată eficiența, toată virulența.

De aceea nu trebuie să permitem nici Sulfului de fier, nici Mercurului comun, hemoragii, mai ales imaginative, ceea ce e mult mai greu decât o asceză obișnuită, de natură mai mult inhibitivă și volitională.

Cât despre Sulful de aur, natura lui spirituală e evidentă în numele lui. E o forță pur ascensională care lucrează în două etape asupra Mercurului comun: *concomitent* cu Sulful de fier,

purifică aspectele superioare ale mercurului; spun *concomitent*, pentru că ar fi extrem de primejdios să lăsăm numai Sulful de fier să lucreze asupra Mercurului, care ar face din el o forță fără frâu, dezlănțuită, mortală pentru suflet; pe când acțiunea simultană a Sulfului de aur face din calul nărvaș un cal năzdrăvan, bine ținut în frâu, servitor supus, devotat, pasionat al lui Atma, al Erosului Solar.

"Et sachez que notre Pierre n'est autre chose que chaleur naturelle infixée dans son humidité radicale".⁴⁰

Toate tehnicile inițiatice vorbesc, ca de o operație fundamentală, de Separațiunea, de suscitarea în noi a unui Martor impasibil al Materiei noastre patibile. Și aici am avut de multe ori ocazia să vorbesc de asta; și în alchimie, separațiunea e operația fundamentală: "Dumnezeu a separat Cerul de Pământ". În textul citat, e vorba de separațiunea umedului de uscat care se face prin deplasarea centrului nostru de conștiință din exterior în interior, din inferior în superior. E în realitate un transfer de la substanță la esență, o promovare, o răscumpărare, prin care ne recuperăm poziția noastră activă față de lume, și, alchimic vorbind, față de tot elementul plastic, patibil din Univers.

Dar e o poziție activă fără activitate și care numai prin acest simplu fapt, organizează armonic și catolic tot cosmosul în jurul nostru. Punctul activ imobil din noi, e identic cu germenile de aur *Hiranyagarbha*, și asta explică totul.

"Draconem vici igne animae".⁴¹ În Geneză ni se arată Fecioara zdrobind capul Șarpelui cu călcâiul. De aceea mulți au fost ispitiți să confunde Fecioara cu Sfântul Duh. E o erezie, just condamnată de Biserică, Sfântul Duh fiind esențialmente activ. Dar tot așa de adevărat este că la început Suflul lui Dumnezeu se plimba deasupra Apelor. S-ar putea rezolva astfel: la început suflul lui Dumnezeu se plimba deasupra Apelor Totale, din care a ieșit toată Manifestarea, inclusiv Fecioara care simbolizează Apele Superioare.

Deci imaginea s-ar putea structura astfel: Duhul se plimbă deasupra Apelor din care a ieșit Fecioara, iar Fecioara domină Apele Inferioare în care stă latent Balaurul, vechiul inamic. Ceea ce e pasiv față de un plan superior e activ față de planul inferior. Ceea ce e Șekhina față de Dumnezeu, e *Metatron* față de lume. Fecioara e și Sofia, dar care, ca să acționeze asupra

apelor trebuie să se învâluie într-un suflu de foc (Femeia învelită de Soare din Apocalips), cu care subjugă Balaurul. Direct nu ar putea lucra.

Dar tehnic? Suflul afânat prin *hudur*, prin încorporarea în el a unui Nume divin, se intercalează prin ritmul binar în dualitatea cosmică pasională și-i smulge țeapa prin chiar armele ei, și-o organizează în jurul unei axe centrale verticale.

*

Din fiecare act al omului se naște un înger bune sau rău; dar cu condiția ca actul să fie întreg, deplin; din jumătate de act, sau din acte nesăbuite, se nasc îngeri estropiați. Ce orfelinat! Dacă însă ulterior, printr-o proiecțiune în intemporal, redăm actelor întregimea lor, și îngerii își capătă împlinirea și chiar cei răi se pozitivează.

Suferința noastră vine din Suferința Șekhinei și nu inversul, cu toate că în fapt amândouă perspectivele se întregesc. Potolirea durerii noastre singură i-aduce potolirea durerii Ei. Potolirea cea mai bună este adăugarea unei dimensiuni intelectuale durerilor și lipsurilor noastre.

"Eu sunt rugăciunea", spune Șekhina. Atunci orice deficiență a Șekhinei e o rugăciune pentru Plenitudine, întâi spre o plenitudine relativă, imediată, apoi spre totala Plenitudine.

Templul lui Mesia e numit cuibul de Pasăre. E a spune, cu alte cuvinte, că cuibul lui Mesia e ... , că Parusia nu se produce decât atunci, când din mlaștina umană se va ridica la suprafață un suflu de incantațiune al Întregului gen uman, vestmânt, vehicol aerian al Verbului.

Kawwana este o rază a gloriei lui Dumnezeu care locuiește în fiecare om și cere mântuirea. Orice aspirație spre reintegrare este *Kawwana* și toate rugăciunile omului își găsesc în ea garanția împlinirii lor. Trebuie să pronunți cuvintele rugăciunii și orice cuvinte ca și cum cerul ar fi deschis în ele; prin urmare, nu cuvintele intră în noi, ci noi în cuvinte.

Până la desăvârșirea acestei tehnici, să reducem gândul de la multiplicitate la Unitate ca să intre în Verb. Reducerea gândului la punct.

*

Cine e cunoscător al cântului ascuns, care poartă interiorul în exterior, hora sfântă, care amestecă simple cuvinte în cântul depărtărilor, acela se va umple de puterea lui Dumnezeu. Spirala care se ridică din adâncuri spre ceruri e o vibrațiune deci și o melodie; că e o spirală, o indică chiar termenul de hora sfântă, care în realitate e un cerc neînchis cu sfârșitul deasupra începutului la o lungime elementară de spiră.

Cuvintele amestecate în cântul Depărtărilor, sunt un parfum, un suflu ce se ridică din materia primă în stare de reintegrare. Trecerea aceasta de la cantitativ la calitativ e inefabilă, deci muzică pură. Și cum poate fi melodia punctului altceva decât Suflu?

*

Când omul vrea regenerarea, o ființă nouă în el însuși, trebuie să ajungă la Nimic, cu toate posibilitățile lui; acel nimic e *barzach*-ul, *sandhya*, punctul negru intemporal și nespațial, care cuprinde însă în el toate posibilitățile, în indistințiune, și ale ciclului trecut și ale celui viitor. Atunci Dumnezeu creează o nouă creațiune în el, care are comun cu vechea creațiune, numai cenușa în care s-a prefăcut cea veche. Acest om nou e ca un izvor ce nu seacă, ca un torent ce nu mai poate fi biruit.

Cenușa, ca simbol al Non-Manifestării sau, la polul invers, potențialitatea totală. Cum e quasi imposibil de atins punctul real de Non-existență, să-l proiectăm simbolic deasupra noastră, și între el și ființa noastră se creează niște linii de forță de-a lungul cărora quintesența noastră urcă spre punct.

*

Zeul rău încearcă să fure omului sămânța sa, emanațiune divină, zonă de lumină, care învâluie Sofia, după căderea ei în Materie.

E vorba înainte de toate de sămânța logos spermatikos, înainte de a se transforma în sămânța grosieră. S-ar mai putea spune că Sofia ca Intellect divin, *ipso facto*, se învăluie de roua de lumină, de sperma inteligibilă, pentru bunul motiv, că Sofia fiind Principiul Manifestării, când e privită în sensul cel mai înalt al cuvântului, e, prin asta, și principiul vieții, ca principiu al Manifestării. Aviditatea a ceea ce-și închipuie că este neantul, are nevoie numai decât de această rouă fecundă de lumină, căci prin ajutorul ei dă o nălucire de realitate, la ceva care nu are, și nu poate să aibă nici o realitate.

De aceea, așa-zisul Neant e așa de nesățios.

*

O sectă opusă de imoraliști susține, din contră, că trebuie trasă din corp forța împrăștiată a lui Prunikos și a o aduna prin voluptate.

În realitate, această doctrină opusă, e complementară cu prima. Odată furată de câte tendința-Neant, Prunikos nu e înghițită pe loc ci asimilată, vampirizată, încet, cu precauție și cu economie. Infernul nu e nici Leu, nici Lupoaică, e mai mult o lipitoare, un plan parazitar și vampiric care aderă molecular pe ființa noastră, și pe lume, transvazând spre el forța vitală, sperma divină. Sunt două mijloace de a o recupera. Sau căutarea pe stările superioare de fire ceea ce produce în toată ființa, de la părțile cele mai inferioare, până la cele mai înalte, o inversare a curentului, și integrarea elementelor vitale cele mai importante - de e posibil toate elementele - în Principiu. E vorba de o transmutațiune, de o transvazare, de o transformare. Și când ai luat Infernului (numesc infern tendința irealizabilă spre Neant), când i-ai sustras toată alimentarea, nu dispăre, ci nu mai există, nu mai există nici în trecut, retroactiv.

Celălalt mijloc, de care vorbește textul, e tantric așa că în realitate nu e opus, ci complementar. Dar chiar acest mijloc violent, trebuie să aibă la celălalt capăt al lui, capătul superior, o rădăcină în cele superioare, pentru ca forța sustrasă Abisului să nu se răspândească pe de-lături, ceea ce poate avea urmări foarte grave. Deși se întrebuintează mijloacele cele mai violente, forța principală a exercițiului, rezidă într-un fir de

argint, un fir de păianjen, inefabil, imperceptibil, dar care atrage toate lumile după el.

*

Cuvântul perfect e acela care e complet adecvat cu gândul pe care-l exprimă. Dar, e mai mult vorba de concentrare, decât de asimțire a prezenței reale care e în cuvânt, ceea ce vine ulterior. Prezența reală se impregnează în noi, fără știrea noastră, când gândul e perfect pe rostirea simplă a cuvântului. Restul vine de la sine.

*

*Inequițiunea** exaltează Voința și-i dă priză asupra Agentului Universal. S-ar putea spune că Agentul Universal vitalizează Inequiția, care în ea însăși e schematică și searbădă. Agentul Universal exaltează Imaginația, care i-o plătește cu uzură, alcătuind până la sfârșit un vehicul de foc care ridică în ceruri. Calul năzdrăvan redus la o simplă schemă, care se recuperează, mâncând cărbuni aprinși. Or, calitatea de foc e aceea a subtilului, deci și a Agentului Universal; gloaba fiind Imaginația, redusă la stare de schelet, pentru că nu i se dă alimentația ce i se cuvine. Tot așa, servește de vehicul, de hrană de foc, de termen intermediar între ele și lumea noastră.

După cum se vede, este o atracție de jos în sus și una de sus, pe verticală; mai este și o mișcare pe plan orizontal în sensul expansiv și constrictiv. Amândouă mișcările constituie o cruce cu trei dimensiuni, schemă a Vortexului Sferic Universal. Detașat din strălucirea glorioasă a soarelui și fixat prin greutatea atmosferei și prin forța atracțiunii centrale, e susceptibil și de o mișcare în sens contrar, ascensională, macrocosmic, în alternanța bătailor inimii dar microcosmic, mai ales de tendințele, de energia volițională a omului, care-i dă impulsionea pe care o vrea.

Cu cât tensiunea extremităților acestui Agent Universal e mai intensă, cu atât limita lor comună, care e viața, e mai

* Din franceză: nedreptatea

puternică. Agentul și felul lor de acționare sunt simbolizate de șarpele care-și mușcă coada. Ca să înțelegem simbolul, trebuie să considerăm șarpele ca o secțiune, fie longitudinală, fie transversală a Vortexului Sferic Universal: extrema limită a unei spire coincide cu începutul spirei următoare, distanțată cu un pas infinitezimal de spira precedentă.

Starea de mai mic sau mai mare echilibru a omului, e în funcțiune de alternanța egală a respirului și a aspirului acestor spire. Acest echilibru se poate obține și prin mijloace exterioare (nimic prea mult, cumpătarea celor antici), dar echilibrul în toată plenitudinea lui e realizat prin aspirația spre Universal, spre Suprem, pentru că atunci echilibrul se produce printr-un comandament divin, printr-o lovitură de baghetă magică. Totul se armonizează în jurul unui Fiat cosmogonic, un punct care declanșează, proiectează din el un sistem echilibrat de coordonate polare.

Aceasta trebuie să fie rugăciunea noastră, anume ca plenitudinea binecuvântată din lumea Gândului să se reverse în lumea Cuvântului. Acest gând nu este un demers discursiv sau dialectic, ci contemplarea a ceea ce este principiul Gândirii, cum de altminteri Kabbala o precizează de atâtea ori. Bineînțeles și mișcarea inversă e tot așa de legitimă; prin exaltarea Cuvântului spre Suprem să atingem lumea Gândului, care din cauza principialității ei, e identică cu lumea tăcerii. Și alternanța continuă indefinit atât cât va fi un subiect și un obiect.

Atunci vom găsi ceea ce avem nevoie. Căci se spune: "lasă-ne să Te găsim în rugăciunile noastre". Și această găsim nu e posibilă decât dacă știm că undeva, cândva, este ceva de găsit, ceea ce nu e realizabil decât dacă determinăm o stea polară deasupra capetelor noastre. Dumnezeu e pretutindeni; ca atare e imposibil de găsit, pentru că e prea aparent.

Nu ne rămâne altceva decât să-i dăm de urmă în ceea ce-l simbolizează: determinațiunile calitative ale timpului și ale spațiului, clipa și punctul, și proiecțiunea verticală care le reunește pe amândouă. De aceea Hasidimii așteptau cu rugăciunea, până când pregătiseră în ei *Kawwana*. Or, ce este *Kawwana*, decât o asimțire a Infinitului, o siguranță că ceea ce se caută se poate găsi, că ne găsim pe drumul bun chiar dacă nu știm exact întorsăturile și etapele lui.

Când îmi fixează atenția pe Dumnezeu, îmi las gura să vorbească ce vrea; căci toate cuvintele sunt atunci legate de rădăcina lor superioară; orice distracție, orice clătinare de atenție este o tăiere a rădăcinilor. Fixarea atenției pe Dumnezeu, structurează ierarhic și armonic toate lumile din noi și înalță scara lui Iacob de-a lungul căreia se coboară și se urcă îngerii.

Și nu e mai simplu, mai eficace să găsim *Kawwana* (căci tot ce-am spus mai sus se rezumă în cuvântul *Kawwana*) asimțind, harponând ceea ce e scopul ei, decât de jos în sus, dibuind prin întuneric, căutând să discriminăm ceea ce e autentic și ce nu, ce e aur și pirită, în cuvintele, actele și tendințele noastre? Căutați Supremul și restul vi se va da pe deasupra, ceea ce, printre altele însemnează, că restul, adică drumul și știința lui apar deodată fosforescente în labirintul nostru, când steaua care luminează și adevărează și călăuzește a răsărit deasupra noastră.

Kawwana, deci, este Intenția fixată pe Dumnezeu în efectuarea unei acțiuni, nu numai culturale dar și oricare alta. Nu trebuie căutată intenția în rugăciuni și în acte, ci actele și rugăciunea în Intenție, ca invizibilul în vizibil, ascunsul în manifest. O conștiință difuză a Scopului, care apoi se înmănușiază într-un singur punct, pe măsură ce ne apropiem de țintă. Dar în aceeași măsură, suntem deposezați și Dumnezeu ne ia locul în toate acțiunile, vorbele, bucuriile și suferințele noastre.

Nici voința noastră oricât de mare ar fi, nici eforturile noastre, nu pot mișca dunele uriașe de inerție care zace în noi. Numai determinarea unei axe verticale, lipsa de comună măsură între Principiu și lume le poate topi, căci numai prin topire le învingi, căci a exalta Inerția e o imposibilitate. A nu lupta cu ea; a pune pe ea privirea calmă și lucidă a Intellectului.

*

"*La femme qui doit écraser la tête du serpent c'est l'intelligence, qui surmonte toujours le courant des forces... aveugles*" nu atâta în sens de suprapunere cât mai ales de transmutațiune. Asta presupune o comună măsură totuși, între

femeie și Șarpe, care nu este altceva decât faptul că amândoi simbolizează pasivitatea, femeia cu Apele Superioare, iar Șarpele cu Umidul radical. Cu deosebire însă, că Femeia, pasivă față de Principiu, e activă față de Șarpe, pe care-l domină și-i zdrobește capul, conform simbolului de totdeauna, *Šekhina*.

"C'est disent les Kabbalistes le rivage de la mer, dont le dragon infernal vient lécher les pieds humides avec des langues qui s'endorment de volupté",⁴² ceea ce nu e lipsit de un anumit element erotic; puterea extatică pe care o are fecioara Maria; voluptatea pe care o resimte, e tendința de a-și organiza haosul în Cosmos, căci vibrațiunile Vortexului sferic, sunt identice cu spirele Balaurlui. Călcâiul femeii e un punct nespațial, istm, poartă strâmtă, *barzach* între Balaur și Fecioară, ceea ce arată că în procesul de transmutațiune, numai o chintesență trece din stările inferioare în stările superioare. Spirele șarpelui în tendință ascendentă se rezumă la un punct, după schema unui con cu vârful în sus; vârful lui e călcâiul Fecioarei, de acolo se organizează în spire concentrice dilatante în Fecioară. Dubla mișcare, Solve, Coagula, Aspir, Respir, Sistolă, Diastolă.

David cu călcâiul lui Achile? De ce rămâne numai singura lui parte vulnerabilă? Pentru că, Peleu ținându-l în pumnul lui, îl vestejește, îl mortifică, îl împiedică să ia apele tămăduitoare. Deci la Achile, simbolismul nu este același, *barzachul* prin orbire, nu poate exersa puterea lui vitală de atracție și de proiecție. E strangulat de către Peleu. Thetis n-ar fi făcut asta. Dealtminteri, e de observat, că în simbolismul biblic, toată icoana are imprimată în ea o mișcare ascendentă, călcâiul Fecioarei fiind jos și capul ei sus în stele, pe când la scena de lângă Styx, Peleu îl ține pe Achille de călcâi și cu capul în jos, adică tocmai în aer, și-l cufundă în apele infernale, în loc ca apele Styxului să se urce pe el. Mișcarea e deci net retrogradă, inversă, tinzând spre centrul pământului.

Dealtminteri, chiar când operația e reușită, e totuși imperfectă când e făcută de Kshatriya. Pe când în simbolismul biblic totul are o alură intelectuală, deci sacerdotală, în mitul lui Peleu, Achille, în acel al lui Siegfried și al lui George cel Viteaz, îmbăindu-se în sângele Balaurlui, din cauza lipsei de element intelectual, operația rămâne într-un punct imperfectă, și punctul acela e partea vulnerabilă a eroilor, călcâiul lui

Achille, punctul principal, inaccesibil nouă înșine, între omoplați. Și punctul acela atrage în mod magnetic moartea, prin similitudine.

Nu trebuie să ne lăsăm seduși de frumusețea, de farmecul pe care-l au miturile războinicilor, pentru că această atractivitate maschează un deficit de intelectualitate, al cărui rezultat este totuși victoria morții asupra omului care a câștigat Imortalitatea. Pe când în operația pur intelectuală, nu poate să existe, deci în mod definitoriu, faibilitate; moartea, prin acest fel de operație, își pierde tot ghimpele ei.

*

Cojile lumii spirituale sunt transparente, acele ale lumii materiale sunt opace, ceea ce înseamnă că *Kliphoturile* nu sunt desființate, ci transmutate. Devin aripi din încălțări de plumb, sau, vorbind în alt simbolism, devin cristale prin fuziunea cu schemele intelectuale pe care, după transmutarea lor, le suportă și le vehiculează. Modul de transmutare a materiei amorfe în cristale nu trebuie să ne preocupe, deoarece e un secret al lui *Prakriti*; or, *Prakriti* e ininteligibilă, deci și operațiunile ei. La fel, e și pierdere zadarnică de timp, să încercăm să le elucidăm. Dealtminteri, nici nu e nevoie.

Principalul pe care trebuie să-l știm e că sub influența actului Pur al lui *Purușă*, potențialitățile lui *Prakriti* trec de la putere la act, de la coji la cristale.

Acei care se supun corpului în această viață, deci nu vor să imprime în materie o forță ascendentă, își fac o îmbrăcămintă, o coajă de opacitate, pe care, e prea târziu, postum, s-o mai poată topi. Ca s-o topească în căldura lumii divine, trebuie s-o facă încă din această viață, în care, cu toate aspectele ei îngrozitoare, mai este libertatea de inițiativă; ce se mai poate spera, într-un plan de existență în care a dispărut inițiativa? Îmbrăcămintea de întuneric, de smoală, nu dispăre decât odată cu planul în care această întunecime s-a integrat. Și un asemenea plan, prin definiție lipsit de elemente intelectuale, nu poate avea sfârșit decât prin atomizare, prin nimicirea lor în Cantitatea discontinuă.

Se poate uneori ca ființa din acest plan, în anumite cazuri favorabile să scape de nimicirea în pietrele de moară ale

Infernului, dar ceea ce e sigur, este că ele îi macină facultatea de beatitudine.

*

Tradiția universală și unanimă asupra importanței cenușii.

“Cauți foc?”

“Îl găsești în cenușă”.

Importanța ei este că nu e un reziduu ca oricare altul, ci un reziduu rectificat. Nu mai este o materie de păcat, ci una gata să devină principiu de sesizabilitate. În definitiv, cenușa se depune în fundul Athanorului, se precipită în rădăcina tenebroasă, în timp ce îngerii se reped spre acoperișul vasului. E o concomitență. Deci, cenușa e rezultatul unui rit, al unei separațiuni sacre; de aici, importanța și posibilitățile ei.

Dealtminteri, prin omogenitatea, egalitatea ei, reprezintă foarte bine în Athanor, Materia Primă, la o adică, o Materia secundă a unui anumit plan de existență.

*

“... Ich sagte mir die Worte vor und merckte das sie streckten über das Gebet hin und reinigten und stärckten es”.⁴³

Cuvântul pronunțat ritual, cu *Kawwana* își recuperează dimensiunea de *anamnesis*, și atunci ce e mai firesc decât să încerce, să aspire să se reunească cu sinea lui, Verbul. De aici, calitatea lui exaltantă când e rostit cum trebuie.

Hudurul e inerent oricărui cuvânt oricare ar fi el; e fiul intenției, și nu e nevoie să fie intenția specifică a cuvântului sau a frazei, care e greu de perceput în realizarea ascendentă. E de ajuns o intenție de depășire a aspirației spre Universal pentru ca *hudurul* să emergeze la suprafața frazei și a cuvântului, liberat din captivitatea *Kliphoturilor*. Atunci prezența reală iese nu numai din cuvintele legitime, dar chiar din hulă, din revoltă, din nălucire.

La rugăciune nu trebuie să fie nici o întrerupere între inima și mintea celui ce se roagă. Reunirea lor într-un singur organ survine la un stadiu înaintat de realizare; deocamdată reunirea se face prin focul, ardoarea care se ridică în sus ca un fum de

sacrificiu și leagă inima cu capul. Nu se spune că tămâia reunește, însumează toate numele divine?

Strigătul fără sunet se aude în interiorul nostru, de câte ori se întâmplă o sfâșiere în ființa noastră, adică, ori de câte ori o scânteie sfâșie prin expansiune și exaltare coaja ce o ține captivă, pentru a se reuni cu Soarele spiritual. Atunci în punctul în care se întâmplă această sfâșiere, se aude strigătul fără sunet. În momentul acesta scriu. Vârful condeiului apăsător pe hârtie e *Bindu*, punctul care cuprinde în el toate lumile. Când încep să scriu, cuvintele, fraza, intenția, sfâșie punctul, și ceea ce scriu nu mai trec cu cerneală ci cu sângele Mielului.

Aici perspectiva este descendentă. Vârful condeiului nu e *Kelepha* ci Ființa care se sacrifică pentru a se infuza Manifestării. În repaus, vârful e Unitate, când încep să scriu, și punctul începe să se implice, devine Unicitate.

Traduc pe hârtie o tăcere care se răspândește ca o boare, și e traducerea cea mai adecvată a pasajului din I Reg. 19. 12.

Eterul e imobil și atât de prezent. De aceea, suflul reprezintă mai bine sacrificiul, pentru că vivifică și expiră.

Păcatul mare consistă în faptul că putând face *metanoia*, în fiecare clipă, omul totuși n-o face; în ultimă esență este o convingere inertă, că cea mai mare parte din viața noastră zilnică, nu e reductibilă la Principiu, adică asociaționism calificat. *Avidya* torpoarea, nălucirile din noi sunt materia asociaționismului și nu pasiunile.

*

“Il y a en nous trois centres d'attraction et de projection fluide: le cerveau, le coeur ou l'épigastre et l'organe génital”.⁴⁴

Important e să le faci să lucreze concomitent și în orice caz nu antagonist între ele; nu putem spune că am izbândit, când facem să lucreze centrul vertical, reducând la tăcere pe cele două inferioare: trebuie ca toate să activeze, căci ființa noastră, în întregimea ei trebuie să se reintegreze în principiul ei. În orice caz, deșteptarea, activarea acestor trei centre, trebuie să se facă numai de sus în jos, pentru că focul superior evertuează pe cele de jos, și niciodată invers. În realitate, cele

trei centre lucrează la oricine și la ignorant, dar numai atât cât trebuie să însuflețească planul lui vegetativ și etheric.

Adevărat, ..., adevărata conflagrațiune, flacăra unitivă urcându-se de jos în sus, o poate face numai Înțeleptul. Acest agent subtil, e o *flamma non ureus*, pentru că e focul vital care animează toate lumile și pentru asta trebuie să aibă o subtilitate care îi permite să pătrundă orice și oriunde; având o asemenea subtilitate, nu arde în sensul obișnuit al cuvântului, afară de cazurile când e deșteptată imprudent și brusc. Atunci e mortală. Acest agent e totdeauna activ, totdeauna luxuriant de sevă, totdeauna înflorit de visuri seducătoare; de imagini dulci. Că e veșnic așa, e pentru că totdeauna lucrează dedesubtul și deasupra lucrurilor, intermediar între schemele ideale și încarnarea lor definitivă; e prin excelență un agent animator, dar nu obligator înșelător, căci atunci când acțiunea noastră e pusă de acord cu imaginile lui, are un mare rol pozitiv și Agentul e atunci la baza oricărei opere de creațiune; de asemenea, tot el preia imaginile inerte, instinctele corporale, iar ce face subconștientul nostru, ca dărmături și paragine, le subtilizează, le înaripează, și dacă omul are conștiința planului causal, le trimite acolo, unde se topesc; purgațiunea e totală, și scânteile sunt liberate din captivitatea lor din coji.

Practic, privind din punctul de vedere al economiei vieții noastre, când simțim lucrând în noi acest agent luxuriant, e bine să-l rezorbim în planul spiritual, imediat superior, dacă nu este cazul să-l încarnăm, ceea ce se întâmplă foarte rar. Totul e să nu lăsăm luxurianța aceasta să se joace cu ea însăși, fără finalitate, căci atunci se poate transforma în influențe rătăcitoare, și omul devine casă cu stafii. E o igienă de fiecare moment, și care, prin sacralizare și aspirație exorcizează locul bântuit.

De aceea, Magicienii o declară gata să servească și binele și răul; e un *circulus* vital, totdeauna renăscând cu o viață neîmblânzită și care dă vertigiu imprudentilor. Pentru că e un *circulus*, se integrează și ea în spirala Vortexului Sferic Universal, în bine și în rău, adică, prin circuitul spiraloid e susceptibilă să se coboare și în jos, dar să se ridice și în sus. Când acestei mișcări circulatorii i se adaugă o prezență spirituală, un *hudur*, o luciditate cârmuitoare, în ciclul ei

descendent, prinde în mreaja ei forțele de jos, le atrage în sus și le răscumpără. Cea mai primejdioasă dintre operațiuni devine mântuitoare când nu-s pierdute din ochi stelele. Cu aceste spire inferioare lucrează Verbul când își aruncă plasa în lumea noastră mai întâi, apoi în infern.

Îl lasă gol de locuitori, pentru că regiunile lui înghețate, peisagiile lui încremenite, la Fiat-ul de sus, trebuie să libereze spirele pe care le oprimează, și odată aceste spire evertuate, tot peisajul înghețat al Infernului se dizolvă și liniile lui de forță devin evidente; și dacă liniile de forță ale Infernului se actualizează, necesarmente ele se integrează în liniile de forță superioare, în baza legii fundamentale a continuităților stărilor de fire.

Deci, Verbul nu eliberează pe locuitorii Infernului, eliberează Infernul însuși, suflându-i nălucirea și arătându-i structura lui reală. Când Herakles mistuit de veninul infernului se aruncă în rugul de pe muntele Oeta, nu face decât să arunce spirele focului inferior care-l consumă în spirele focului superior al rugului sacrificial în care se aruncă. Puse la locul lor, în armonia cosmică, integrate în ansamblul Vortexului, spirele inferioare își înădădesc capetele cu extremitățile spirelor superioare, Vortexul se reconstituie în stază ascendentă (adică lăudând pe Dumnezeu) și Herakles este liberat.

Damnații rămân așa din cauza lipsei lor de curaj; s-au supus corpului în timpul vieții lor și asta le-a construit un corp interior, o scoarță care devine închisoarea lor și supliciu lor după moarte, până când ajung s-o facă să se topească în căldura luminii divine. E spus, în limbaj comun religios ce-am spus mai sus despre Herakles, despre integrațiunea spirelor inferioare în spirele superioare. Nu ajung decât prin eforturi nesfârșite și cu ajutorul dreptilor care le întind mâna; acești drepti sunt spirele superioare care încearcă să reconstituie circuitul, pentru ca forța de jos să se convertească în forța de sus; dar focul Sf. Duh este mai întâi un foc purgatorial, care nu e altceva decât munca focului spiritual în captivitatea din care caută să se elibereze.

Puțini damnați au curajul lui Herakles și astfel rămân în infern care este perpetuu de drept și de fapt prin decizia damnaților, dar sufletele nu sunt precipitate în el, sau reținute,

fără voia lor, *similia similibus* și damnatul se duce în infern prin afinitate și comunitate de lungime de undă.

De ce seducțiunea fluidului vital? Pentru că își poartă în el toată efectivitatea. La o tendință ascendentă, beatitudinea e la capătul drumului, e o finalitate. În fluidul vital, în Agent, a cărui situație e prin definiție intermediară, Beatitudinea, un anumit fel de beatitudine, e în fluidul însuși, atâta vreme, cât nu-l întrebuițăm ca un instrument; această beatitudine e o mângâiere, o excitație, o emotivitate, care tocmai din cauza facilității, comodității, satisface, deci ține prizonieră pe toată lumea.

Oarecum indiferentă în ea însăși, se împrumută și răului și binelui, din cauza situației ei intermediare, dar, metafizic și bine, nu este atrasă de bine și de rău, ci de două forțe care la nivelul cel mai complet nu mai sunt antagoniste ci complementare, *Yin-Yang-ul*, *Solve-Coagula*, etc. E adevărat că e solicitată ca să coopereze, să fie instrumentul, și al forței descendente dezintegrante, dar și al forței ascendente integrante. La nivelul cel mai înalt aceste două forțe sunt calea polilor manifestării, *Purușă* și *Prakriti*, cărora nu le convine nici o morală. Fără ele manifestarea nu ar fi posibilă. E un șarpe dar și o aureolă, deci vechiul raport între Șarpe și Fecioara care are o diademă de douăsprezece stele în jurul capului.

Dealtminteri, fiind focul ce însuflețește toată lumea, nu aduce lumea cu ea, ci ea se împrumută lumii, și o face să fie ce este, conform posibilității divine.

Seducțiunea pe care o are abisul e un reflex inversat al Beatitudinii divine, pentru că ce e mai sus se reflectă în ceea ce e mai jos. Dar polul superior avându-și rațiunea suficientă în el însuși, Beatitudinea îi este inerentă, consubstanțială, pe când polul inferior nu-și are rațiunea suficientă în el însuși, de aceea seducțiunea lui e o uzurpare, e un furt, o mască; odată dispărută, grozăvia abisului se dezvăluie aceluia ce-i cade victimă. Dar seducțiunea cea mai mare a Abisului consistă în faptul că realmente face pe Om să-și uite eul, ca și stările superioare (reflexul Superiorului pe planul inferior). Că o știe sau nu, că o vrea sau nu o vrea, topirea asta a eului e scopul căutării ultime a omului; fie prin extaz, fie prin beție. De aceea, Agentul Universal, e un foc care poate aparține și

chinurilor infernului dar și jertfelor de tămâie ale Cerului. Cum să facem conversiunea în sensul ascendent? Să lăsăm femeia învăluită de soare să-i pună piciorul pe cap.

Scânteile captive din coji pot veni la noi sub formă de ispite, de păcat, de multiplicitate, dar astea nu sunt caracteristice scânteilor ci cojilor care le țin prizoniere. Niciodată *kliphoturile* nu au mai mare dorință să ne aducă la cădere, ca în clipele rugăciunii, când ne atârnam de Dumnezeu, pentru că în momentul acela o parte din forța de sus poate să le mărească vitalitatea; tot așa, se poate spune, că în momentul rugăciunii, scânteia prizonieră caută să se unească cu planul divin în care suntem intrați, și că e luptă între scânteie și *Kelepha* care să prindă mai întâi forța ce iese din Arborele Vieții.

*

Cei vechi dădeau generațiunii numele de umid. În Vortexul Sferic Universal, orice figură poate fi trasată, deoarece punctele care îi constituie spirele sunt la o depărtare infinitesimală unul de altul. Prin urmare, orice figură, orice schemă e susceptibilă să fie înscrisă în masa vibratoare. Mod geometric de a vorbi de Posibilitatea Infinită. Deci, prin alte figuri, pot fi înscrise și cele două triunghiuri ale Pecetei lui Solomon, sau mai bine zis cele două conuri a căror secțiune longitudinală constituie pecetea lui Solomon. Or, după interpretarea tradițională, triunghiul cu vârful în sus reprezintă Focul, și cel cu vârful în jos Apa, sau ce le corespunde pe celelalte planuri de fire. Deci, ce se organizează după tendințele triunghiului inversat poate fi numit, pe drept cuvânt, ca fiind Umidul.

Viața Cosmosului este produsă de o mișcare simultană a celor două triunghiuri sau conuri, de-a lungul unui Ax comun, o mișcare dublă, una de depărtare care aduce cele două triunghiuri în poziția , alta de apropiere care le aduce în situația . Astfel se întâmplă în Lume *miracula rei Unius*.

Sufletele muritorilor pier prin umid și umiditatea e moartea sufletelor, cu precizarea că motivul este starea prealabilă de cădere în care se nasc sufletele oamenilor cu o enormă

preponderență a elementului umid în lumea celui ignat și cu accentul de gravitate care cade pe partea lor substanțială.

“Când”, spune Plutarh, în tratatul său *De sera numinibus vindicta*,⁴⁵ rațiunea e ca topită de voluptate, când partea nerațională și animală din noi, umezită și făcută carnală, deșteaptă în suflet amintirea corpului.”

Totul își are contrapartea: *Anamnesis*-ul care e amintirea părților etherate din noi își are contrapartea în amintirea mărului când sufletul e purtat spre umid; rațiunea care e topită de umiditate nu e numai facultatea discursivă, rezonabilă, ci mai ales *Nous*-ul.

Totuși, în cazul unui om ce a învățat să se dedubleze, luciditatea nu pierde complet și asistă ca martoră la umezirea sufletului; totul nu e pierdut și ceea ce e destinat să narcotizeze definitiv sufletul, poate fi prilejul să pescuiască din Umidul Radical elementele lui valabile și celelalte care nu-i aparțineau dar le reținea prizoniere.

Domnul Hristos Pescarul Sufletelor. Aceasta aparține misterelor rectificării. Simbolul arată până unde îi merge eficacitatea. În pescuitul obișnuit, peștele este scos din apă spre moarte, în operația simbolizată, peștele este pescuit din Apele Inferioare și dus în Apele Superioare, care îi decuplează viața, exaltând-o în aceleași proporții.

Asta, bineînțeles, la eroii solari, destinați *theosis*-ului. La oamenii obișnuiți, copilul e conceput, păstrat, născut în umid, și toată viața lui ulterioară e îmbăiată de Apele Inferioare. De aceea, ca să se promoveze măcar virtual, elementele lui eterne, trebuie consacrată, ritualizată proiecțiunea, ritualizare care are darul ca virtual, cum spuneam, să dea răsuflători elementelor transcendente din viitorul om. Poziția bărbatului și a femeii e structurată pecetei lui Solomon, în mișcarea complementară *Yin-Yang* de care vorbeam mai sus. Focul și apa își efectuează un transfer de atribute. Omul, solar privește spre măr, femeia, lunară se uită spre cer. Dar de câte ori e salvată eficacitatea rituală a Actului? Căci, în mod obișnuit, bărbatul este iremediabil rezorbit, înghițit, mistuit de genunea feminină.

Procesul invers se indică de la sine: trebuie să ne detașăm de sensibil pentru a câștiga viața inteligibilă, ceea ce are dublu avantaj de a usca sufletul și a transmuta, din umid, elementele susceptibile de a deveni foc. Asta se obține, printr-o dedublare

inițială care proiectând pe Cer, o stea care e *Nous*-ul atrage, pe unde ce-i sunt proprii, aburii ce se ridică sub adumbrirea ei de pe suprafața Apelor. A deștepta, a urca sufletul din închisoarea lui e o qvasi-imposibilitate: prea îi place uitarea. Vișnu devenise purcel și se tăvălea în glod lângă o scroafă pe care o credea maică-sa. Toate chemările zeilor nu-l putură deștepta; lumea se pierdea. A trebuit ca Șiva, intelectul Transcendent, să-l trăsnească, să-i ardă coaja de ignoranță pentru ca scânteia să reintegreze Cerul.

De aceea, trebuie o chemare de Sus, *Anamnesis*, pentru reamintirea patriei pierdute. “Bachus sfâșiat de Titani”, scrie Olimpiador, “e sufletul omenesc împărțit de patimi, și bucățile corpului lui Bachus reunite de Apollon, sunt simbolul trecerii de la viața chinuită a pasiunilor, la viața simplă a inteligenței. Inițiatul era regenerat și sacralizat, identificându-se cu Bachus”.

Sfâșierea e inerentă trecerii, căderii de la calitativ la cantitativ, căci “*Numerus stat ex parte Materiae*”⁴⁶ și trecerea de la cantitatea continuă la aceea discontinuă, duce în cazurile cele mai grave la atomizarea agregatului uman. Căci nu e numai o cădere ci și o resorbire, o foamă nesățioasă care-l mistuie pe cel ce cade în Infern, sau, în cazuri extrem de rare, face numai o călătorie recapitulativă în stările anterioare ale aceleia în care se află acum.

*

Scânteile Luminii divine aspiră după eliberarea din acel exil pe care îl numim răul. Și cum sunt prizoniere, ni se prezintă ca “gânduri străine”, ca păcate care vin spre noi. Nu e vina lor, ci a cojilor care le țin prizoniere. Vin de preferință în momentele de rugăciune, pentru că atunci forța de eliberare a omului e mai mare, căci în asemenea clipe, ființa centrală, împlinește funcțiunea centrală a lui. Oficiază ca Mare Preot. Și atunci se întâmplă o luptă pe mai multe planuri.

Omul luptă să nu decadă din rugăciune, din sacerdoțiul lui, iar *Kliphoturile* luptă pentru contrariul, să sugă omului seva lui spirituală și prin asta să-și întărească vitalitatea, căci prin ele însele sunt niște năluciri devenite teribile în urma vampirismului. Pe de altă parte, Lumina pe care o țin în

captivitate tinde să spargă exilul din coji și să se unească cu Lumina din om, vertical în ființa lui și în puterile lui și care le poate face să treacă pe un alt plan. E lupta între Asura și Deva pentru posesiunea Somei. Și atunci e numai o alternativă; sau puterea eliberatoare, mântuitoare a omului se risipește, i se fură, și cade pradă Cojilor și exilul *Šekhinei* se mărește, sau omul sfarmă coaja, unește puterea lui cu aceea a Exalatei și Puterea și Slava Domnului nu mai sunt în robie, cum spune Psalmistul.

Când operația e reușită, ca să adoarmă vigilența și puterea Cojilor, omul se prefacă că le cedează, că își lasă înghițită forța de ele, până când cele două forțe, aceea a omului din afară și aceea prizonieră se identifică; atunci, *Klipha* explodează și mai bine, se dizolvă, și pulberea ei merge să servească de îngrășămintă Arborelui Vieții. Totul pentru reușită, e în funcțiune de luciditate și de prezența de spirit.

Niciodată *olom-ul Kliphot*, nu ne va putea lua prinși, oricât de mari ar fi aparențele de triumf ale ispitei, câtă vreme Martorul impasibil din noi asistă lucid și conducător. În cazurile supreme își degajează din el un aspect de pătimire, de tribulațiune cu care momește Infernul, înnebunit și pierzându-și stăpânirea la gândul unei victorii atât de enorme și atunci înghite undița învăluită cu aspectul păcatului; atunci nu un singur suflet ci toți locuitorii infernului sunt mântuiți. Infernul însuși se dizolvă în singurul aspect pozitiv, acela al Rădăcinii tenebroase a Cosmosului.

Revenind la cazurile obișnuite, scânteia divină captivă se prezintă omului sub formă de Ispită, pentru că nu poate face altceva. S-ar putea spune că există între Scânteia divină și *Kelepha* ce-o ține în captivitate, o complicitate aparentă, un punct comun, anume că nu poate ajunge la noi decât prin masca ispitei, pe care e nevoită s-o îmbrace dar dorind cu toată esențialitatea ei ca omul să n-o creadă și să vadă dincolo de ea; a doua e ispita însăși; la ea nu e o mască și se apropie de om cu instinct de voracitate și de vampirism. Omul e perfect stăpân pe alegerea lui, mai ales că centrul de gravitate al deciziunii cade mai mult pe luciditatea lui, nu pe voință care aici e un instrument.

Și atunci, se înțelege vechiul cuvânt, care explicitează formula: cu cât *ineva* e mai mare pe atât de mare e instinctul

lui și după mărimea ispitei se cunoaște un suflet cât de sfânt e în rădăcina lui. Căci cu cât mai sfântă și mai atotputernică este aceasta, cu atât se precipită în cantitate mai mare, și scânteile și *Kliphoturile*, cu intenția deosebită, unele pentru mântuire, altele pentru tâlhărie, dar amândouă sunt masca comună a ispitei. Un înțelept spunea: fii bun cu bestia din tine.

*

Orice plăcere, orice durere, fixează și înțepenește sufletul de corp, ca un cui; pentru că mai ales privim partea cantitativă, întunecată a plăcerii și a durerii, sau cu expresii din Kabbală, pentru că tăiem rădăcinile plantelor; plăcerea și durerea se înțepenesesc pentru că privim înapoi, adică se pietrifică ca și nevasta lui Loth. Asta înseamnă, că putem accepta durerea și plăcerea dacă privim spre rădăcina lor cerească, în cerul plin de gemeni, în care e grădina Raiului.

Shakespeare: *"But thought's the slave of life
and life's time's fool,
And time that takes survey of all the world
must have a stop"*.

Tot răul vine de la faptul că gândul nu e în justul său loc, care e centrul. Gândul în derivă, în rătăcire și în tribulațiune, răstoarnă echilibrul vieții. Atunci când viața e stăpâna gândului, și ea devine bufonul Timpului, care nu poate fi stăpânit decât de un gând impasibil și concentrat. În locul Timpului ca simplă condiție a vieții, viața dereglată prin rătăcirea gândului, devine o condiție a timpului, adică solicită din el, actualizează aspectele lui cele mai sinistre, cu rezultate catastrofice pentru că supraveghează întreaga lume. Atunci nu este decât o singură soluție: suprimarea Timpului. Shakespeare nu merge în etape la stăpânirea gândului, pentru ca apoi să avem stăpânirea vieții și a lumii. Procedul preconizat de el e radical: trebuie suprimat timpul, sau mai exact vorbind, pentru că în sensul literal lucrul nu e posibil decât la capătul unei căi de realizare inițiatică, trebuie ca intuiția noastră intelectuală, purificată prin concentrarea gândului, să aibă intuiția acelui plan de existență, unde nu mai există timp, sau, de e posibil, intuiția Supremului.

Iar ceva admirabil în Richard al III-lea. Regele spune: "De ce să mă tem? De mine însumi?" Și Ratcliff răspunde: "Nu, mylord, nu te speria de spectre". Nu numai interpretarea obișnuită, că întreaga lume fenomenală e o nălucire, e valabilă aici, ci că viața *adharma* ca aceea pe care a dus-o Richard, spectralizează ființa noastră, îi dă aparențele subtilului inferior. Crima împietrește, pentru ca apoi să depășească stadiul comportării, trecând în cantitatea discontinuă unde se mișcă spectrele. De aceea nu cred că interpretarea în sensul caracterului iluzoriu al lumii este suficientă, pentru că asta nu l-ar deosebi pe Richard al III-lea de un om just.

*

Dorința neliniștită a omului, nerăbdarea lui îi ascunde că își dorește propria lui finalitate, spune Leonardo da Vinci, întâlnindu-se cu Shakespeare. Căci această dorință neliniștită și nerăbdătoare, e același lucru cu viața care e bufonul Timpului. Finalitatea omului e firește reintegratiunea, dar mai precis și mai tehnic, trebuie să potolim marea pasiunilor, adică a modificărilor, prin introducerea unui element de continuitate și de omogenitate care este evertuarea unui punct central care să înmănușeze și să armonizeze aceste pasiuni; cu altă imagine, trebuie, deasupra mării agitate, să facem să răsară o stea care e ochiul fix al Dumnezeuirii. Și această stea e finalitatea pe care o caută nu numai omul dar și pasiunea care-l bântuie, pentru că în cele mai rele rătăcirii ale ei spre acest punct central tinde.

Ceea ce e admirabil e că Leonardo nu găsește că această dorință neliniștită e rea în sine; din contră, îi zice chintesență de spirite elementare, cu alte cuvinte dorința neliniștită e aspectul negativ, față de tribulațiune, al Păcii! E fața întunecată a *Šekhinei*, care nemaifiind solicitată de sus, ajutată să iasă din exilul ei, se zbate ca un prizonier să iasă din frânghiile ce o strâng și atunci avem neliniștea și angoasa. Dar, dacă steaua a răsarit, dacă apare Fecioara cu diadema de stele, atunci dorința se transformă în pace quintesențială; precizăm, nu se pleacă neliniștea și apare pacea, ci neliniștea *devine* pace, adică își recapătă adevărata ei înfățișare; monstrul

sărutat de lumină, devine Zână. Angoasa e vrăjită de fluierul fermecătorului, pentru că, în ultimă esență, neliniștea nu-i altceva decât continua svârcolire a Șarpelui, a Dragonului din fundul apelor, sub călcâiul Fecioarei, sau la Fiat-ul Verbului ce liniștește prin armonizarea spirelor în jurul punctului central evertuat în mijlocul Haosului. Strângând mai de aproape chestiunea, chintesența ocupă punctul central în crucea celor patru elemente; or, acest punct profund ascuns sub Haosul lumii noastre căzute, nu poate fi actualizat decât de o Chemare de sus; până atunci chintesența, evacuată din centrul ei, rătăcește în lume, pe care o chinuiește și de care e chinuită, pentru că nici una nici alta nu trebuie să facă altceva decât să privească în sus; și când e chemată, atunci își retrage spirele din planul orizontal pe care-l chinuie și de care era chinuită, și le înfășoară vertical de-a lungul Axei polare pe care a suscitată o Fiat-ul cosmogonic.

Se produce o armonizare, în sensul că se determină un flux omogen de vibrațiuni, întâi în planul orizontal, de la periferie la centrul lui, apoi printr-o schimbare de direcție care e și o transmutațiune, de-a lungul Axului ce trece prin centrul planului, și această chintesență aspiră să părăsească timpul și să revină la mandatarul ei, precizează Leonardo.

Dorința neliniștită a quintesenței e urmarea influenței Naturii pe când integrarea e făcută de chemarea de Sus; omul fiind modelul lumii e medium-ul prin care se produce toată această operație suverană.

Note

1. În existența sa el nu există; în non-existența sa el există
... ceea ce a fost declarat ca existând, aceea a fost
declarat pe drept neexistând, și astfel el a fost declarat
existând. (fr)
2. Eternul feminin ne trage în sus. (germ)
3. Negru mai negru decât negrul. (lat)
4. Urcă de pe pământ în cer și din nou coboară pe pământ
și primește puterea celor de sus și celor de jos. (lat)
5. Vasul tău este măsura focului tău. (lat)
6. Ce este cunoașterea originară? Este însuflețirea rațiunii
venită dinlăuntru, de la spirit. Așa cum focul se
întoarce în eter când nu mai are nimic de consumat,
tot așa se întoarce și rațiunea în spirit după ce a
consumat lumea și pe sine însăși. Această consumare a
lumii este cunoașterea originară. Prin ea omul devine
om spiritual (germ.) (Fr. Schuon: *Gânduri conducă-
toare despre cunoașterea originară*)
7. Aduceți-vă aminte totdeauna, totdeauna, că Opera
poate fi desăvârșită cu materialele luate ca atare din
natură, și că tot Scopul nostru consistă în secretul
Focului nostru, pe care numai Dumnezeu singur îl
poate da celui pe care-l voiește. Revelația cea mai
pură. Notă: n-aș putea să repet îndeajuns că nu e vorba
de o putere inferioară, pe care poți să ți-o însușești,
cum se captează electricitatea, de exemplu, ci e vorba
de Focul Spiritual al Vieții care însuflețește toată
Împărăția Spiritului.

Forțele psiho-magnetice, ca și proiecția ocultă a
Voinței, nu pot sluji în Marea Operă, care e de un
ordin superior celui al Naturii. Or, de noi țin toate

facultățile noastre naturale și ale eredității și ale astrelor, în timp ce trebuie să dobândim o esență spirituală care coboară de mult mai sus.

Relativ la Spirit, Natura poate fi considerată ca fiind într-un fel de letargie, și numai Focul Vieții Spirituale poate să scoată lucrurile acestei lumi din strania torpoare în care le ține puterea hipnotică a Dragonului.

8. Kabaliștii spun că, dragonul infernal îi linge fecioarei mării picioarele umede cu limbile sale de loc care ațipesc de voluptate.

9. Pe când vorbea Sordel întinse-o mână / și-i arătă cu palma-n jos ținută / cum se târa vrăjmașul prin țărână / Pe unde valea nu-i de mal proptită / venea un șarpe, acela poate care / întins-a Evei poama-ntru ispită / Prin flori și ierburi șerpuia-n cărare, / sucindu-și capul când și când molcom / ca vita când se linge pe spinare. (Purg. VIII. v. 94-102)

Eu n-am văzut și nu pot spune cum / cereștii șoimi porniră-n zbor ușor; / dar îi văzui cum se pogoară-n drum. / Simțind văzduhul spintecat în zbor, fugi năpârca și-amândoi deodată / solii cerești spre locurile lor. (v. 103-108)

10. Integrarea elementelor psihice. Numai Cunoașterea conduce la Cunoaștere. Un mijloc, oricare ar fi, nu duce la Cunoaștere decât în măsura în care e o modalitate a ei. Nu poate fi sesizată Cunoașterea din exterior, căci acest exterior nu există.

Înțelegerea teoretică sau cunoașterea rațională este participarea fundamentală a individului la Adevăr ... Omul trebuie să participe la Idee prin toate modalitățile inteligenței sale, adică prin toate elementele constitutive ale individualității sale.

11. Tratatul Unității (Muhyi-d-din ibn'Arabi). Trebuie să-l cunoști în acest fel, nu prin știință, inteligență, imaginație, agerime, simțuri, viziune exterioară, viziune interioară, înțelegere sau raționament ... Nimeni nu-l poate vedea, afară de El-însuși, nimeni nu-l cunoaște, afară de El-însuși. El se vede prin El-însuși. Altul nu-l poate vedea. Altul decât El-însuși

nu-l poate cuprinde. Vălul său de nepătruns este propria Sa Unicitate într-un mod inexplicabil.

12. Când se descoperă enigma unui singur atom, se poate vedea misterul întregii creații, atât exterioară cât și interioară.

13. El înțelege că "Cel care știe" este El și "Cel ce este știut" încă este El. "Cel care vede" este El; "Ceea ce este văzut" încă este El. "cel care se-ntâmplă este El"; "La ceea ce ajungi" în Uniune încă este El. Niciun altul decât El nu se poate uni cu El. Niciun altul decât El nu se separă de El. Oricine poate înțelege aceasta este cu totul ferit de marea idolatrie ... Căci Uniunea ta este separația ta și separația ta este Uniunea ta.

14. Nimic nu s-a petrecut care n-a existat mai înainte. Dacă el spune: Eu sunt Allah, ascultă-l cu atenție, căci nu este el, ci Allah însuși care (prin gura sa) pronunță: Eu sunt Allah. Dar tu n-ai ajuns la aceeași treaptă de realizare ca El. Dacă ar fi așa, tu ai înțelege cuvântul său și ai vedea ceea ce vede El.

15. Precum toate lucrurile au fost de la o singură meditație a unuia, tot astfel toate lucrurile născute au fost însăși adaptarea acestei unice (meditații); Tatăl lui este Soarele, Mama lui este Luna. Tatăl oricărui Mister al întregii lumi este acesta.

16. Doamne, ține seama că noi nu ne înțelegem pe noi înșine, și că nu știm ce vrem, și că ne îndepărtăm nemărginit de ceea ce dorim. (St. Thérèse d'Avila)

17. Din fundul abisului Iisus strigă către Tatăl Său, și acest strigăt trezește - în măruntaiele cele mai lăuntrice ale adâncurilor - cu mult sub ceea ce poate fi înțeles de Îngeri, nespus mai profund decât toate presimțirile și toate misterele Morții - geamătul foarte înăbușit, foarte îndepărtat, foarte palid al Porumbelului Duhului Sfânt, care închipuie ca un ecou al groaznicului De Profundis.

Și tot behăitul Mielului vibrează astfel în groapa înspăimântătoare fără să fie posibil să se presupună o singură plângere scoasă de Fiul Omului care să nu răsune la fel în exilurile imposibile în care se

- ghemuiește Mângâietorul (Léon Bloy, Mântuirea prin Evrei)
18. Dar fericit (mântuit).
 19. Pământul se ascunde în Stele, / Răsăritul în Apus, / Maestrul în Operă / Prin har. În Pol este inima lui Mercur care într-adevăr este Focul, în care liniștea este a Domnului însuși navigând pe marea această imensă.
 20. În Piatra Filozofală sunt unite indisolubil elementele antagoniste ... Soarele este unic în sistemul nostru solar dar nu și în spațiul cosmic; putem să vedem ceilalți sori pentru că se situează în spațiu dar nu îi vedem ca soare.
 21. Marea Operă este cucerirea punctului central în care stă puterea de echilibru. Peste tot, de altfel, reacțiunile puterii de echilibru privesc viața universală prin mișcarea perpetuă a nașterii vieții și morții.
 22. Erosul cosmogonic este un Eros al Depărtărilor.
 23. Arată-mi adevărurile inteligibile ale lucrurilor.
 24. Cerul este un freamăt, o boare, o atingere imperceptibilă în adâncul inimii voastre.
 25. Ochiul sufletului tău trebuie să fie limpede. La această limpezime ajungi prin liniștirea pasiunilor.
Acolo unde Dumnezeu lucrează mijlocit, puterea acestei lucrări mijlocite e natura.
Legea cea mare a acestei determinări este dragoste. (germ.)
 26. ... lumea este un sistem de lucruri invizibile manifestate vizibil.
 27. Eschil numește Erinii pe zeițele fără cămin.
 28. Asupra a tot ce întreprinde omul el trebuie să-și îndrepte atenția sa neîmpărțită sau eul său, și când a făcut asta apar curând gânduri sau un nou fel de percepție care nu par a fi în el, într-un mod minunat, altceva decât mișcări delicate ale unei ținte călătoare sau repede deschise, sau minunate adunări și figurații ale unei curgeri elastice.
Ele se măresc, din punctul unde s-a întipărit impresia, în toate părțile cu iuțeală și iau cu ele eul său. (germ.)
 29. Acești muzicanți legați de regele zeilor se găsesc peste tot pe munții reali sau mitici, în văzduh ... în păduri, în

- peșteri. ... Fata Morgana este denumită în epopee fiică a Gandharvilor. ... Arborii cu umbră deasă, ca Apsare ... Gandharvi ale apelor. Cazuri frecvente de posesiune a unei femei de către Gandharvi ... Zeul iubirii (Kama) este considerat ca un Gandharva.
30. B. este probabil cel mai mare sculptor pe care l-a produs, de departe secolul XX ... B. crede că cerul, Dumnezeu, forțele oculte care însuflețesc lumea au fost în mod real prezente în fiecare zi de viață ... Întreaga sa atitudine față de materialele sale a fost aceea a unui meșteșugar țaran mângâind, netezind, perfecționând.
 31. Scriind aceste lucrări, eu n-am vrut să fac operă de scriitor, nici să urmăresc un scop precis, ci să mă eliberez de o inspirație care-mi arde inima și-mi strivește pieptul.
 32. Deși atotștiutor, Vishnu se arată în lume ca și când ar fi lipsit de cunoaștere; deși spirit, el se arată ca și când ar fi material; deși adevăratul zeu, el se arată ca și cum ar fi slab; deși fără griji, el se arată ca și cum ar avea nevoie să fie îngrijit; inaccesibil (simțurilor), el se arată ca putând fi atins (pipăit).
 33. Okam: este legătura credinței cu care Dumnezeu și-a asumat natura umană. Nu include nici o contradicție faptul că Dumnezeu și-a asumat această natură. Asemenea rațiune poate să asume piatra ca și lemnul. (lat.)
 34. Sacrul se manifestă nu importă sub ce formă, fie ea chiar și cea mai aberantă ... Ceea ce e paradoxal, ce e ininteligibil, nu este faptul manifestării sacralului în pietre și arbori, ci însuși faptul că el se manifestă și, în consecință, se limitează și devine relativ.
 35. Puterea și viața nu sunt decât epifanii ale realității ultime ... Aceste acte elementare devin la "primitiv" un ritual a cărui intermediere îl ajută pe om să se apropie de realitate, să se insereze în ontic, liberându-se de automatisme (lipsite de conținut și de sens) ale devenirii, ale profanului și ale neantului.
 36. Ritul constă întotdeauna în repetarea unui gest arhetipal împlinit *in illo tempore* (la începutul lumii)

de strămoși sau de zei ... Se încearcă onticizarea, prin intermediul hierofaniei, a actelor celor mai banale și mai neînsemnate.

37. În Pol este inima lui Mercur ...
38. Dumnezeu este o ușoară asimțire. (germ.)
39. Deci nu există decât energii fulgurante care nu aparțin unor substanțe, nu sunt substanțe și nu durează nici măcar o clipă. Aceste energii se succed într-o țâșnire perpetuă, care dă impresia duratei, a mișcării.
40. Materia Pietrei este Mercurul comun dar însuflețit de sulf de aur și de fier ... Și să știți că Piatra noastră nu este altceva decât căldură naturală nefixată în umiditatea sa radicală.
41. Prin focul sufletului a învins Balaurul.
42. Femeia care trebuie să zdrobească capul șarpelui este Inteligența, care depășește totdeauna curentul forțelor oarbe ... Kabaliștii spun că este țărnuțul mării, căruia dragonul infernal vine să-i lingă picioarele umede cu limbi care adorm de voluptate.
43. Mi-am spus cuvintele și am observat că ele se întind peste rugăciune și o curățesc și o întăresc. (germ.)
44. Există în noi trei centre de atracție și de proiecție fluidică; creierul, inima sau epigastul și organul genital.
45. Despre întârziata răzbunare a divinităților.
46. Numărul stă de partea materiei. (lat.)

Glosar

de termeni străini mai puțin cunoscuți, neexplicați în text

- adwaita - nondualitate (sk)
- Agartha - centru subpământean, în tradiția hindusă (sk)
- agni - foc; zeul focului (sk)
- ain-soph - principiul suprem; infinitul; non-ființa (ebr)
- amrita - nemurire
- arsh - tronul divin (arb)
- alam al mithal - lumea analogiilor (fizică și psihică) (arb)
- anamnesis - amintirea principiilor (gr)
- ananda - beatitudine (sk)
- atma - spiritul universal; Sinele (sk)
- avatara - trimis divin (sk)
- avatarana - axul coborârii divine (sk)
- avidya - ignoranță; necunoaștere (sk)
- barakà - influență spirituală; binecuvântare (arb)
- barzach - punct de contact; poartă strâmtă (arb)
- bhakti - iubire; devoțiune (sk)
- borboros - mlaștină; apele inferioare
- brahmarandhra - ultima chakra; creștetul capului (sk)
- catharsis - purificare (gr)
- chit (cit) - conștiința divină (sk)
- cineres ne vilipendas - cenușile să nu fie disprețuite (lat)
- citta vritti nirodah - suprimarea agitației mentale (sk)
- çifat - calități; atribute divine (arb)
- coagula - coagulare; solidificare (lat)
- dakir - discipol inițiat (arb)
- dharma - legea, ordinea universală (sk)
- dhikr - incantația numelui divin; amintire (arb)
- eidolon - imagine; suflet inferior (gr)
- fakr - sărăcie spirituală (arb)
- fana - extincție (arb)
- fatiha - deschiderea - surata I (arb)
- flamma non ureus - flacăra care nu arde (lat)
- gafr - calcul numeric (arb)

Gemüth - simțire; presimțire (germ)
 gradus ad Parnassum - treaptă spre Parnas (lat)
 gunas - tendințe primordiale (sk)
 hadith - sentință profetică (arb)
 haq - adevăr (arb)
 hiranyagarbha - germenul de aur (sk)
 hudur - prezența reală a divinității (arb)
 ida - curent (arteră) subtil în corpul uman (sk)
 indrya - facultăți subtile (sk)
 Insanul Kamil - omul universal (arb)
 Işwara - divinitatea personală creatoare (sk)
 jihad (gihad) - război sfânt (arb)
 jivan mukta - eliberat din viață (sk)
 jivatma - sufletul viu, individual (sk)
 jnana - cunoaștere intelectuală (sk)
 kala mukha - mască terifiantă (sk)
 kawanah - meditație; contemplare (arb)
 kelipha (pl. keliphot) - coaja, învelișul lucrurilor (arb)
 kundalini - energie subtilă la baza coloanei vertebrale (sk)
 kun - să fie! (arb)
 luz - germene de nemurire (ebr)
 manas - mentalul; mintea (sk)
 maithuna - ritual erotic (sk)
 mantra (mantram) - formulă rituală (sk)
 Metatron - îngerul feței divine (ebr)
 metanoiă - transmutare spirituală; pocăință (gr)
 miracula rei unius - minunea lucrului unic (lat)
 mokşa (mukti) - eliberarea supremă (sk)
 nadis - curenți subtile în corpul uman (sk)
 nirguna - non-calificat (Brahma) (sk)
 nous - intelect (gr)
 nur - lumină (arb)
 om (aum) - silabă sacră hindusă (sk)
 ophis - șarpe (gr)
 penia - lipsă (gr)
 pingala - curent subtil în corpul uman (sk)
 pittri - strămoși (sk)
 poros - câștig (gr)
 prakriti - substanța universală (increată) (sk)
 prana - suflu vital (sk)

puruşa - esența universală (increată) (sk)
 rajas - tendința (guna) mediană (sk)
 Risalat al Ahadiyah - Tratatul Unității (arb)
 ruh - spiritul (arb)
 sacitananda - ternarul divin (increat) (sk)
 saguna - calificat (Brahma) (sk)
 sahasrara - chakra supremă; rostul capului (sk)
 sanathana dharma - legea (ordinea) eternă (sk)
 sandhya - punct de trecere; poartă strâmtă (sk)
 sat - Ființa (supremă) (sk)
 satwa - tendința (guna) ascendentă (sk)
 sefira (pl. sefirot) - principii universale; atribute divine (ebr)
 solve - disoluție (lat)
 sufism - esoterismul musulman (lat)
 suşumna - canal subtil central (în corpul uman) (sk)
 şabda - sunet (sk)
 şahada - mărturisire de credință (arb)
 şakti - energia, puterea divină (sk)
 şekhina - energia, puterea divină (ebr)
 şirk - asociaționism (arb)
 Şiva - divinitatea distrugătoare (sk)
 şukra - sămânța (arb)
 şunia - vidul universal (sk)
 taçawuf - esoterismul islamic, sufism (arb)
 tamas - tendința (guna) descendentă (sk)
 tarika - calea spirituală; organizație inițiatică (arb)
 Tao - Calea (principiului suprem) (chin)
 telesma - mister; rit inițiatic (gr)
 trimurti - triada divină (creată) în hinduism (sk)
 theosis - îndumnezeire (gr)
 uluhayah - atotposibilitate (arb)
 Urbild - imagine originară; prototip (germ)
 uroboros - șarpe care-și mușcă coada (gr)
 vayu - aer (sk)
 Verbum caro fit - Verbul s-a făcut carne (lat)
 viaktavyakta - manifestare-non-manifestare (sk)
 Vişnu - divinitate creatoare (sk)
 waqn - clipă
 yang - principiu masculin (chin)
 yantra - imagine rituală (sk)

yin - principiu feminin (sk)

yoga - uniune; tehnică de unire cu Principiul (sk)

Zim-Zum - retragere; contracție divină care a dat naștere creației (ebr)

Cuprins

Notă editorială	5
Bio-Bibliografie	7
Meditații, Simboluri, Rituri	13
Note	169
Glosar	175

În aceeași editură au apărut:

Vasile Lovinescu - *Steaua fără Nume*. 1994
Ioan Dragoslav - *Povestiri Biblice Populare*. 1994
Vasile Lovinescu - *Dacia Hiperboreană*. 1994
René Guénon - *Regele Lumii*. 1994
Radu Vasiliu - *Jocul de Șah*. 1995
Dan Stanca - *Simbol sau Vedenie*. 1995
Florin Mihăescu și Roxana Cristian - *Minima Spiritualia*. 1995
Vasile Lovinescu - *Scrisori crepusculare*. 1995
Vasile Lovinescu - *Al patrulea hagialăc*, ed. a II-a. 1996
Vasile Lovinescu - *Creangă și Creanga de Aur*, ed. a II-a. 1996
Vasile Lovinescu - *Însemnări Inițiatice*. 1996
Florin Mihăescu - *Hamlet, prințul melancoliei*. 1997
Vasile Lovinescu - *Meditații, Simboluri, Rituri*. 1997

În pregătire:

Ernst Jünger - *Vizită la Godenholm*
Florin Mihăescu - *Ortodoxie și Simbol*
Radu Vasiliu - *Desfătărilor tristeții*
René Guénon - *Scurtă Privire asupra Inițierii*
Ruysbroeck L'Admirable - *Pre/gătirea nunții spirituale*
Margareta Vasiliu - *Lumină de noapte*
Florin Mihăescu - *Shakespeare și Teatrul inițiativ*
Stela Gheție-Tinney - *Pădurea tăcută (poeme)*
Ernst Jünger - *Inimă aventuroasă*
Radu Constantinescu - *Recuperarea psihicului infernal*
Farid Uddin Attar - *Limba păsărilor*
A. de Chateaubriand - *Răspunsul Domnului*
Villiers de l'Ilse Adam - *Axel*
Emile Simonod - *Rugăciunea lui Iisus după Breancianinov*
Emile Dermengem - *Elogiul Vinului*

Cenacul Editurii Rosmarin

Pentru a fi într-o legătură mai strânsă cu cititorii, Editura Rosmarin invită pe prietenii cărții de spiritualitate să participe la răspândirea volumelor editate.

Puteți deveni membru al Cenacului Editurii Rosmarin având următoarele avantaje:

- * Editura Rosmarin poate întreține un dialog prin corespondență pe teme de spiritualitate cu membrii cenacului.

- * Cărțile dorite vă vor fi expediate, la cerere, cu prioritate, contra ramburs.

- * Vă sunt oferite următoarele facilități:

- pentru 1 sau 2 cărți, beneficiați de gratuitatea transportului

- de la 3 cărți în sus, beneficiați de 10% reducere și gratuitatea transportului, la care se adaugă și *calitatea de membru al Cenacului Editurii Rosmarin*

- * Tirajele Editurii Rosmarin pentru volumele în curs de apariție se vor stabili și pe baza precomenzilor făcute de membrii Cenacului Editurii Rosmarin

- * Comenzile și precomenzile se vor trimite pe adresa:

Str. Mihăilă Radu nr. 8, sect. 2, cod 71432, București sau

Str. Tg. Neamț nr. 16, sect. 6, ap. 23 cod 77486, București

tel. 6190415; 7262005

Inima noastră e ascunsă într-o trombă, într-un ciclon de pasiuni, care constituie inima pasională; nimeni nu poate ajunge la ea, fiindcă e sfâșiat de Paznicii exteriori pe când pe deasupra ne putem coborî de sus, în ea, fără ca Dragonii de gardă să-și dea seama de fapt și de prezența noastră. Mai teribili decât Paznicii de natură pur pasională, sunt paznicii imaginativi cerebrali, care constituie un cerc excentric față de primii. Trebuie să impunem tăcere ultimilor, iar ceilalți trebuie anulați printr-o manevră de învăluire care le adoarme inteligența.

Fixarea privirii noastre pe stea, ne deschide accesul inimii noastre prin corpul ei, cale grea, deoarece cere calificare metafizică, dar care nu zădărește monștrii care stau de pază, nu deasupra ci în jurul inimii noastre.

Chiar instinctele oamenilor nu sunt rele: "cu cât e un om mai mare, cu atât mai mare e și instinctul lui", dar, după cum spunea Plotin, instinctul fiind o intelectiune întunecată și intelectiunea fiind un instinct clarificat, e ușor de înțeles cum se face endosmoza între ele; ... e de ajuns să ridicăm sus steaua, pentru ca instinctul să se transmute de-a lungul firelor de aur.

Vasile Lovinescu

ISBN 973-97811-3-6